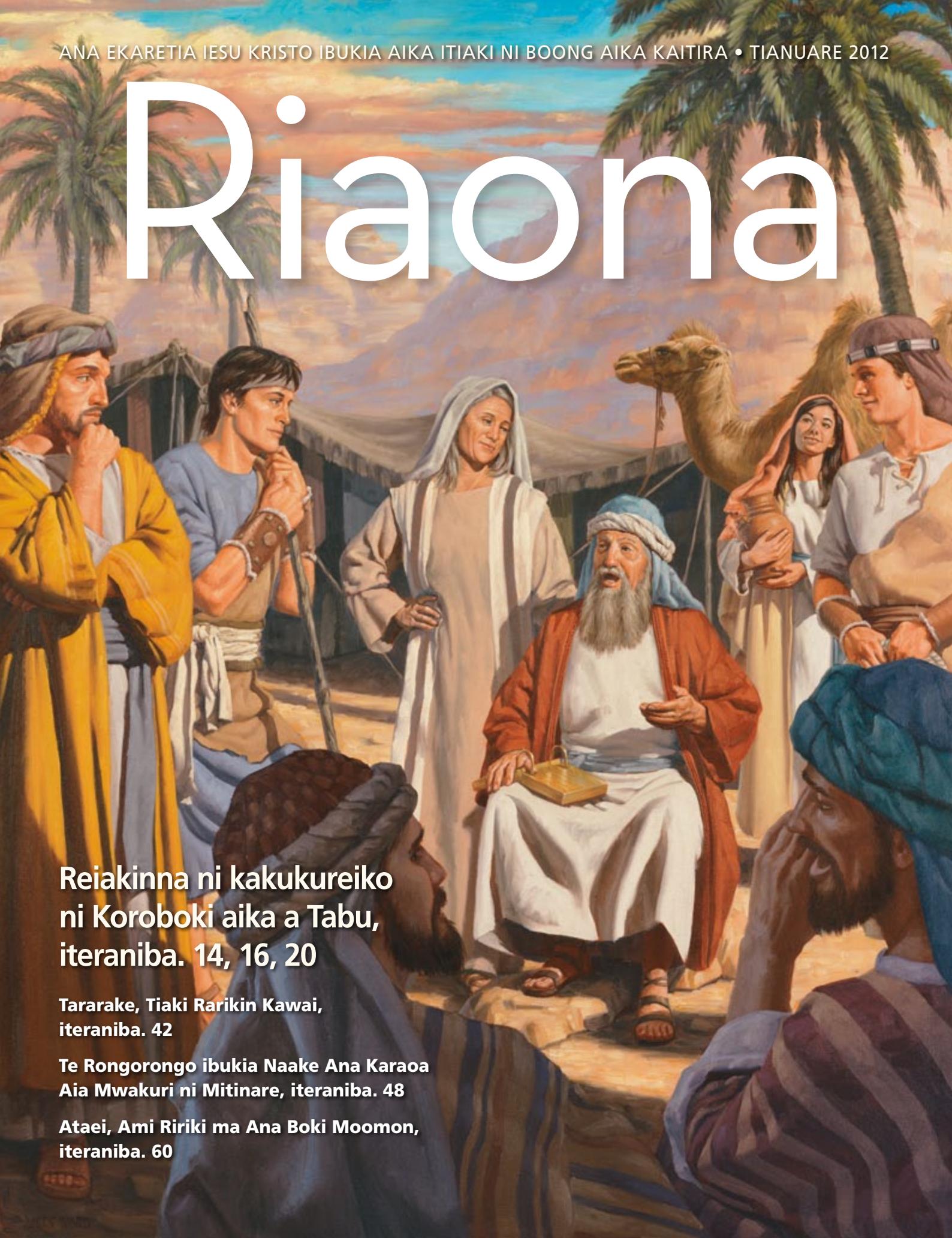

Riaona

A painting depicting a scene from the Bible. In the center, an elderly man with a long white beard and a blue turban sits on a small stool, holding a small golden box. He appears to be teaching or preaching to a group of people. To his left, a man in a yellow robe is looking down. Behind him, another man in a blue tunic and brown belt holds a staff. To the right, a woman in a white headscarf and a man in a grey tunic look on. In the background, there are palm trees, a camel, and a large tent-like structure. The sky is filled with warm, orange and yellow hues of a sunset or sunrise.

**Reiakinna ni kakukureiko
ni Koroboki aika a Tabu,
iteraniba. 14, 16, 20**

**Tararake, Tiaki Rarikin Kawai,
iteraniba. 42**

**Te Rongorongo ibukia Naake Ana Karaoa
Aia Mwakuri ni Mitinare, iteraniba. 48**

**Ataei, Ami Ririki ma Ana Boki Moomon,
iteraniba. 60**

E NA AKI KAQBINAKI

Te Kai ni Kamaiu, iroun Wilson J. Ong

... 1 Nibwaai 8, Riaai e taekina miina n te kai ni kamaiu. E taku.

"Ao e koro bukina bwa ngke I a tia n tataro nakon te Uea ao I noria te tawana ae moan te korakora.

"Ao e koro bukina bwa I noria te kai ae kangkang uana ae kona ni kakukureia nanon te aomata.

*"Ao e koro bukina bwa I a waki ni katoonga uaana; ao I noria bwa karewerewen
uana e riaon karewen bwai nako ake I a tia ni katoong mai imwaina, Eng, ao I noria
naba bwa e mainainan bwaai nako ake I a tia n nooori mai tmwaina. . . .*

*"Ao I a noria te kai ae te biti, ae tei n ira bangakin te karaanga, ni karokoa
te aroka are I tei irarikina" (1 Nibwaai 8:9–11, 19).*

TAIAN RONGORONGO

4 Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Maiuakina te Maiu ae Tamara

Maioun Beretitenti
Thomas S. Monson

7 Te Rongorongo ibukin Reirei n te Kaakawari: Taratara n tararua ao te Reirei rinanon te Reirei ni Kakawari

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

16 Kuneakin Kaeka inanon ana Boki Moomon

Iroun Sara D. Smith
Onoman membwa a tibwai bwai aika a bitaki iai maiuia man ana Boki Moomon.

IAON TINANIKUNA
Korobanna iroun Jeff Ward.

20 Manga Kuneakin Kamimin te Aonaba . . . ao Totokoan Kabuanibwai n te Maiu n Tamnei ae Barannano

Iroun Adam C. Olson

N aroia taan kakae ake a reiakina riki ae mwaiti n tae-kan Machu Picchu, ti kona n reiakina riki ae mwaiti man te euangkerio ni katoatai are ti kamatebwai aiai.

24 Kinaakin Bain te Atua Ni Kakabwaiakira ni Katoabong

Iroun Unimwaane D. Todd Christofferson

Bubuti ibukin “kanara ni katoabong” ni bain te Atua e riki bwa te mwakoro ae moan te kakawaki n reiakinnna N onimakinna.

32 George Albert Smith: E Maiuakina are E Reirei iai

Iroun Ted Barnes

Te kabwarabwara nakon te kooti ni kamatebwai n te ririki aei ibukin te Nakoanibonga ae te Merekiteraka ao te Botaki n Aine.

TAABO NI MWAKURI

8 Maungatabu n Okitobwa Te Boki

10 Beku n te Ekaretia: Te Kairiri n ana Kawai te Uea

Iroun Craig Merrill

12 Ti Taekina Kristo: Taan Reirei ni Kakawari a Kairai nakon lesu Kristo

Iroun Jayne P. Bowers

14 Mwengara, Ara utu: Buokiia Ataei n Tangira Ana Boki Moomon.

Iroun Clyde J. Williams

38 Bwanaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira

74 Rongorongan te Ekaretia

79 Iango Ibukin te Kai n Utu n te Tairiki

80 Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: Reirei mai iroun ae Bane Arona

Iroun George C. Robinson

TARARAKE

42

42 A Taetae Nakoiria: Tararake

Iroun Elder Carl B. Cook

*Tera ae e riki ngkana ti tararake
n nora aron taraakira iroun
Tamara are i Karawa nakon
taraakin rarikim n nora aron
taraakira irouia tabeman.*

*Taraia ngkana ko kona
ni kunea te Riaona ae
karabaki n te beebe aei.
Kairan te iango: kabon-
gana te kamubwati
ni kuraotina Marawan
te Betebeke.*

46 Nakon te Oi

**48 Kawakinan Berita aika Tabu:
Te rongorongo ibukia Naake
Ana Karaoa Aia Mwakuri ni
Mitinare**

Iroun Unimwaane Jeffrey R. Holland
*Iai te kiing ni karekea te
mwaaka n aron atua bwa e na
memena ioura ngaira mitinare.*

**52 Boto ni lango ibukin
te Miutuo 2012**

Man te Beretitenti ni Kabuta Irouia
Ataeinaine ao Ataeinimwaane
*Teirake ao kaota nako, bwa e
na riki te ota anne bwa te kaini-
baire nakoia aba (D&C 115:5).*

54 Te Boutita: Kaota Nako

**55 Teutana imwiin Teutana:
Doctrine ao Covenants 115:5**

**56 Man te Tabo ni Mwakuri
n te Aro: Te Atua e Kaekai
Tataro ni Kauoua**

Iroun Carlos Iván Garmendía
Pacheco

57 Bwaina te Kakaonimaki

Iroun Elder Gérald Caussé
*N tain te intawiu ae moan te
kakawaki, N na waekoa n
rineia bwa tao N na koaua
nakon au onimaki.*

52

64

**58 Atibu, Kainikatebe,
ao Borontino**

Iroun David L. Frischknecht

*N na kanga n riaoia taan io-
wawa? Katotoonga Tamuera
te Reimwanaite.*

**60 Kakukureiko n
Ana Boki Moomon**

*Karana te taibora aei ni katoa
wiiki ngkai ko wareka ana Boki
Moomon.*

**63 Te tia Kakoaua ae Onoti:
N na Kanga ni Kakoroi
Bukin Au Kouru?**

Iroun Unimwaane M. Russell Ballard

**64 Karokoan te Buraimwari
n te Mwenga: Inaomata n
Rinerine Bon te Bwaintangira
n Rinerine Ibukira**

**66 Karakinan Iesu: Ana Boki
Moomon E Reirei Taekan
Iesu Kristo**

Iroun Diane L. Mangum

**68 Karekean te Iraorao ni
kabuta te Betebeke**

Iroun Jane Hansen Lassetter

*Ataein te Buraimwari mai Utah
ao Tonga a kinaia ibon irouia.*

69 E Mena Ikekei

Iroun Rosemary M. Wixom

*Tamara are i Karawa e ongo
ao e kaekai aia tataro ataei n
tatabemania nako.*

70 Ibukiia Ataei Aika Uarereke

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beritetitentii: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengau ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Paul B. Pieper

Taan Ibuobuoki: Keith R. Edwards, Christoffel Golden Jr., Per G. Malm

Tarekita ni Manatia: David L. Frischknecht

Eteta n Tararu: Vincent A. Vaughn

Tarekita ni Waare: Allan R. Loyborg

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Bonomwi ni Manatia n Eteta: Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Boutoka n Eteta: Susan Barrett, Ryan Carr

Taan Mwakuri n Eteta: Brittany Beattie, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten, Jennifer Maddy, Lia McClanahan, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J. Odekirik, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough, Paul VanDenBerghe, Marissa A. Widdison, Melissa Zenteno

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Scott Van Kampen

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Mataniwi ni Korobanna: C. Kimball Bott, Thomas S. Child, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy

Taeni Mwakuri ni Katebanna ao Karaobwai: Collette Nebeker Aune, Howard G. Brown, Julie Burdett, Reginald J. Christensen, Kim Fenstermaker, Bryan W. Gygi, Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson

Imwaaini te Maroro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita n Tibatibawa: Evan Larsen

Ibukin kabwakamwane ao boon tainan Maekatiin i tinanikun Amerika an Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongo ke kawara ana tabo n tibatibawa am Ekaretia i aon abarn. Ma tiaki ti ngia ma ibukin titiraki ni kaei ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ki koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baeikit (Fax); (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeup, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana kaobi).

Kanakoi bwawai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te Riaona (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwai" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maeketiin n te Aonaaba n te taetae in Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arohanua, Baoroakaera, Bitti, Birran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Etitona, Greek, Intonitua, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueui, Rativia, Rituana, Roumania, Rutia, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoia, Tenimwake, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tieko, Tirowenia (Slovenia), Twitwen, Tonga, Ukuirenia, Urdu, ao Vietemaen. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2012 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabana Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tamnei nako te Riaona a kona ni karaoaki katootoia ibukin boottaki aika uarureke, kabonganaaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotannei n aki katootangaki ngkana iia tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

January 2012 Vol. 15 No. 1 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

A Mwaiti Riki n te Aon-Rain

Liahona.lds.org

IBUKIIA IKAWAI

Tabeua rongorongo man te beebea aei e maroro iaon koroboki aika a tabu, riki ana Boki Moomon (tarai iteraniba 14, 16, ao 20). I nanon te maungatabu ni kabuta n Eberi 2010, Unimwane David A. Bednar e taetae iaon aron ana Boki Moomon ni kona ni kakorakoraia utu. Ni warekan ao n ongora n ana maroro, nakon lds.org/general-conference/2010/04/matakuakinna ma te onimaki ao ni maiuakinna raoi.

Te tia kaira te mwananga i Machu Picchu e anga teniuia iango ibukin kamatebwai te euangkerio (taraa iteraniba 20). Tarai riki tamnein bwain te aonaba aei ae kamimii liahona.lds.org.

IBUKIIA KAIRAKE

Imwiini warekan ana reirei Unimwane Holland ibukia nake a na nako ni mitinare, ko kona ni karekei riki beebea ni kaongora ao rongorongan taekan te mwakuri ni mitinare n http://lds.org/study/topics/missionary-work.

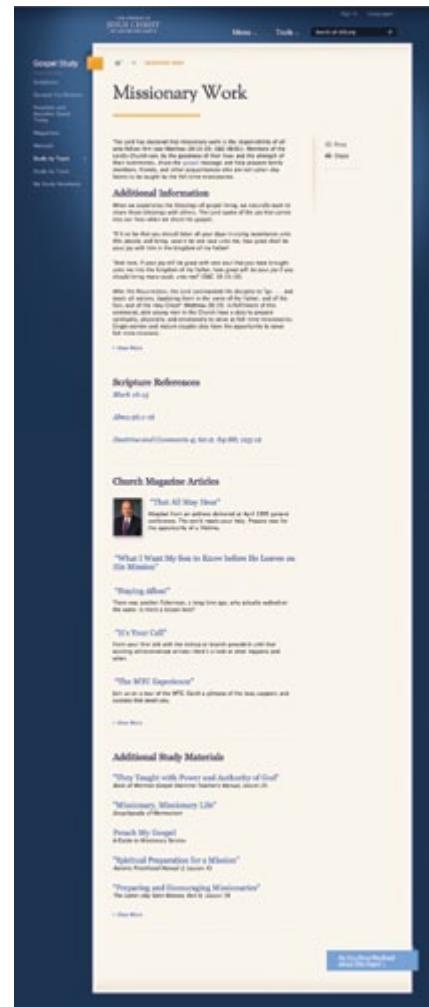
OIN IANGO N TE MAEKATIIN AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beebea ni kaongora.

Ana Boki Moomon,	Rairaki,
14, 16, 20, 40, 60, 66	Rairannano,
	Reirei n te mwenga,
	10
Anera,	Rinerine,
47	24, 64
Anga reirei,	Rongorongan te
14, 80	Ekaretia,
	32
Anua Aika Kareke,	Smith, George
16	Albert,
Berita aika Tabu,	Tai'an kouru,
48	63
Burabeti,	Tangira ae
32	Kororaoi,
Iesu Kristo,	7, 12, 32
24, 40, 66, 80	Tataro,
	8, 24, 38, 42, 55, 58, 69
Iriran te Tamnei,	Te kakawari
41	n reirei,
	7, 12
Kaitataan ni	Te Katotoo,
mwaiae,	52, 54, 57, 70, 72
47	te ninikoria,
	4, 8, 57
Kamatebwai	Te Onimaki,
booki aika tabu,	24,
14, 16, 20, 40, 55, 60	57, 63
Kantaninga,	Te Utu,
4, 16	14, 16, 79
Kataki,	Waaki ni Kairiiri,
24, 40	10
Katei,	Waki ni iraorao,
4, 42, 52, 63	47, 68
Miutuo,	
52, 54, 55	
Mwakuri n	
Ibuobuoki,	
10, 12, 24, 32, 38, 46	
Mwakuri ni Mitinare,	
8, 32, 39, 41, 46, 48, 56, 70, 72	

N OIN AM TAETAE

Te Riaona ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika batu man www.languages_lds.org.

Iroun Beretitenti
Thomas S. Monson

MAIUAKINA TE Maiu ae Tamaroa

Ni moan te ririki ae boou, I kaewenakoia aomata Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira n tabo nako bwa a na karaoa oin aia kakae ae uaana, ma te mwakuri korakora ibukin te bwai ae I atonga bwa te maiu ae tamaroa—te maiu ae onrake n te nakoraoi, te tamaroa, ao taian kakabwaia. Ti tebo ma aron reiakinan te atatai ae bebeten te reirei, I anga oin au reirei ae bebete bwa e na buokira ni kabane bwa ti na karekea te maiu ae tamaroa.

Karekea te Katei ae Tamaroa

Te moan reirei bon te katei. William James, te moan tia rabakau n te iango ao te tia iango mai America, e koreia, “Te bitaki ae korakroa n ara roro bon te kukune bwa aomata, man bitakin katein aia iango, ao a kona ni bita katein maiuia.”¹

A mwaiti bwai ni maiura aika a boboto iaon ara katei. Te kawai ae ti rineia n tarai bwaai ao ni kaeka nakoia tabeman e rotii bwaai ni kabane. Ngkana ti karaoa ara kabanea ni kona ao n rineia bwa tina

kukurei ibukin ara kangaanga, e ngae ngke tera taian kangaanga aikanne, ti kona ni karekea te rau ao te kukurei inanon maiura.

Charles Swindoll—te tia koro rongorongo, te tia reirei, ao te bwatita n te aro ni Kiritian—e taku: “Te katei, nakoiu, e kakaawaki riki nakon . . . taai aika a tia n nako, . . . nakon te mwane, nakon kangaanga, nakon kabwakara, nakon tokanikaira, nakon ae a iangoia aomata ke ae a taekinna ke ae a karaoia. E rangin ni kakawaki riki nakon taraakira, bwaintangiraakira, ke rabakaura. E na bon karaoa ke n urua te kambwana, te ekaretia, te mweenga. Te bwai ae kakukurei bwa iai ara rinerine ni katoa bong ni kaineti ma te anua ae ti na karekea n te bong anne.”²

Ti aki kona ni kaira te ang, ma ti kona ni bita te ie. Ibukin korakoran te kakukurei, te rau, ao te raunano, ti kona n *rinea* te katei ae tamaroa.

Onimakiniko I bon Iroum

Te kauoua n reirei—Onimakiniko I bon iroum, irouia kain rarikim, ao man reirei aika akea tokiia.

Bwaina te kokoaua, ma tabeman, ao ma Tamam are i Karawa. Temanna e a tia n aki kokoaua nakon te Atua ni karokoa e a oimwi bon Cardinal Wolsey are, ni kaineti ma Shakespeare, e kabanea angin maiuna n ibuobuoki nakoia teniman bwanuea ao e lakukureia n te kaubwai ao te mwaaka. N tokina, ao te uea ae aki kona n taotaona nanona e kanakoa mwaakana ao ana bwai. E takarua Cardinal Wolsey n tang:

*Ngke arona bwa I beku ibukin
Atuau ma iteran nanou
I beku ibukin au uea, E na bon
aki mena n au ririki
E a tia ni katukai ni bebekan
nakoia au kairiribai.³*

Thomas Fuller, te Imatang ae kaain te aro ao te tia kororongo-ngo ae maeka n te ka 17 n tienture, e korea te koaua aei: "Ane e aki maiuakin bwaai aika e onimakin e bon aki onimaki raoi."⁴

Tai tiatianiko ao tai kariaia tabeman bwa a na ana nanom bwa ko tianaki n te bwai ae ko kona ni karaoia. Onimakiniko I bon iroum ao maiu n te aro are ko kona ni katiai bwaai aika ko kona ni karaoi.

Ko kona ni kakoroa bukin te bwai ae ko kakoaua bwa ko kona. Onimaki ao kakoaua ao karekea te onimaki.

Kaitarai Kakaewenako ma te Ninikoria

Te ninikoria e kona n riki bwa te tamaroa ae materaoi ao ni uana ngkana e aki rangi ni katuaki iangoana bwa te nano ni kan mate ma te ninikoria ma kanga te nanomatoa ni maiuakin katei aika tamaroa.

E taku te i America ae te tia koro karaki ao te tia koro boeti Ralph Waldo Emerson: "Tera ae ko karaoia, ko tangira te ninikoria. Tera te kawai ae ko iangoia, e na iai n tainako te aomata ae na tuangko bwa ko bure. Iai n tainako kangaanga aika rio are e na ana nanom bwa ko na kokoaua bwa a eti am kairiribai. Korean mwaben te bwai ae ko na karaoia ao n iria ni karokoa tokina e tangiri tabeua aeka n ninikoria ae kainanoia te tia buaka. Iai te tokanikai n te rau, ma e tangiriia mwaane aika ninikoria ao aine bwa ana tokanikai iaoia."⁵

Ana iai tai aika ko na maaku ao e na bwarananom iai. Ko kona n namakenna bwa ko a konaaki. Angaraoin karekean te tokanikai e kona n taraa n rangi ni korakora. Iai taai ae ko na tangiria ni kan riki bwa Tawita are kataia n un ma Koria. Ma uringa—Tawita e bon tokanikai!

Te ninikoria e kainnanoaki bwa e na karika te onimakinaki nakon te kouru ae uaiakinaki, ma e na kainnanoaki te ninikoria ae korakora riki ngkana temanna e bwaka ao e riai ni karaoa te kauoua n tai ni kakoroa bukina.

Karekea te botumwaaka ni karaoa nanona, te iango ae ti teuana

ni mwakuri nakon te kouru ae tau, ao te ninikoria tiaki ti ni kaitarai taian kakaewenako ake a roko ma ni karaoa naba te mwakuri, ngkana a kainnanoaki. "N tabetai te ninikoria bon te bwanaa ae kainababu n tokin te bong ae kangi, 'N'na manga kataia riki ningabong.'⁶

Ti bia uring moan reirei aikai ABC ngkana ti moana kawaira nakon te ririki ae boou, karikirakei katei aika raraoi, te koaua ae ti kona iai ni kakkori iai nanon ara kouru ao tokia, ao te ninikoria ni katairai kakae-wenako aika roko inanon kawaira. Ngkanne te maiu ae tamaroa e na riki bwa ara bwai. ■

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. William James, in Lloyd Albert Johnson, comp., *A Toolbox for Humanity: More Than 9000 Years of Thought* (2003), 127.
2. Charles Swindoll, i Daniel H. Johnston, *Lessons for Living* (2001), 29.
3. William Shakespeare, *King Henry the Eighth*, act 3, scene 2, lines 456–58.
4. Thomas Fuller, i H. L. Mencken, ed., *A New Dictionary of Quotations* (1942), 96.
5. Ralph Waldo Emerson, i Roy B. Zuck, *The Speaker's Quote Book* (2009), 113.
6. Mary Anne Radmacher, *Courage Doesn't Always Roar* (2009).

ANGA REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Angoa kaoakia kaain am utu n tibwai bwaai aika a tia n rinanona ngke te iango ae tamaroa, onimakania ibon irouia, ke te ninikoria e buokia: ke kaoia bwa a na kakaai katooto n reirei aika teniua man kroboki aika a tabu. Ko na katauraoi naba n reirei ao n tataroakina iangoi booki aika a tabu ke te bwai are ko a tia n rinanon

Te Ninikoria Ni Kaitara te Angibuaka

Iroun Maddison Morley

Naia kauoua ni bong ni kaembwa Kairake n Ataeinaine n au titeiki, ao ti taonaki n te buaka ae korakora ao te toneito. N au uoote ao iai 24 kairake n ataeinaine n te kaembwa ao uoman taan kairiiri, ao ti bane n rin inanon te kaebin ae uarereke ibukin katanara. Te karau e bwaka ni korakora ao te ang e a moanna ni korakora. I teimatoa ni kauringai n tataro ibukin kamanoara bwa e a tia n anga mai imwaina ara beretitenti n te titeiki. Ara uoote a tia naba n anga te tataro n te kurubu n ara kaebin, ao I bon tatataro naba irou.

Angia ataeinaine a maku, ao e bebete atakina bwa tera bukina. Ara kaebin e aki rangin ni matoatoa ao ti mena raoi irarikin te karaanga. Tao inanon 20 te miniti ao e rikirake te angibuaka ni korakora are e a karika birinakoia kaain te titeiki ni kabane man aia kaebin n aia uoote nakon ana kaebin te kauntira, ake a tei n te tabo ae rietaata riki. E karaoa te tataro riki te beretitenti n te titeiki, ao ti bane n anenei anene, anenen te Buraimwari, ao anenen te kaembwa ni kataia ni kabua te maaku. Eng, ti bane ni maku, ma ti namakinna bwa a na bane n nakoraoi bwaai ni kabane. Te itera n aoa imwiina ao e a bon nakoraoi okiran oin ara kaebin.

Ti kunea imwiina te bwai are e riki nakon te toneito n te tairiki anne. E a tia ni bwenuauaaki inanon uoua angibuaka. Teuana ma iai e katobibiira n nakon te angatai ao are teuana e nakon te angamaing. Are iroura e aki rangin ni korakora angibuakan!

I ataia bwa te Atua e ongo ara tataro ni kabane n te tairiki anne ao E kamanoira man korakoran te buaka. E aera ngkai e kona ni uamae te toneito ti ngkana e kainnanoia te Atua. I ataia bwa i nanon buakan te maiu, ti kona n taainako n tataro nakon Tamara are i Karawa ao E na ongo ao ni kaekaira, n anganiira te ninikoria ao te kamanoaki are ti kainnanoia bwa ti na kawakinaki iai.

Kaabon Moronaai

Kaabon Moronai iai te ninikoria irouna ngke e kaitarai kakaewenako. E tatangira te koaua, inamata, ao te onimaki. E kabanea maiuna ni buokiia Nibwaite ni kawakina inaomataia. Ko kona n riki bwa Kaaben Moronaai ni kaitarai am kakaewenkoam ma te ninikoria. Ko kona ni bon karaoa oin nakoam i aon te buraeki ni kainakomataaki i nano ke i aon te beebea ae kaokoro bwaai ake a kakaawaki iroum ao am utu.

Ko na Karekei ia Riki

Aramwa 46:11-27: Te buraeki n inaomata

Aramwa 48:11-13, 16-17: Rokoraoi

Moronaai

KOROTAMNEI © CORBIS

Kamatebeuaia te karaki aio ao, n ae e angaraoi, maroroakinna ma taian tiitita ake ko kawariia. Kabonganai titiraki ni buokiko ni kakorakoraia am tiitita ao ni karaoa te Bootaki n Aine bwa iteran maium ae kakammwakuri.

Taratara n tararua ao te Reirei rinanon te Reirei ni Kakawari

Te Tangira ae kororaoi [nanona] e raka riki nakon namakinan te akoi,” reirei Beretitenti Henry B. Eyring, Moan Kauntira n te Moan Beretitentii. “Te tangira ae itiaki e roko man te onimaki i nanon te Uea Iesu Kristo ae kanakoraoaki man Ana Mwakuri ni Kamaiu.”¹ Ibukiia Aine n te Bootaki n Aine, reirei ni kakawari e kona n riki bwa te mwakuri n tangira ae itiaki, te kawai ae moan te kakawaki ni karaoan ara onimaki i nanon te Tia Kamaiu.

Rinanon te reirei ni kakawari, ti karaoa te taratara n tararua man reitakira ni katoaia aine, n tibwa rongorongan te euangkerio, ao ni kan ata kainnanon neienne ke ana utu. “Te reirei ni kakawari e na riki bwa ana mwakuri te Uea ngkana ti kabanea riki ara iango iaoia aomata nakon te betienti” e kabwarabwaraa Julie B. Beck, te beretitenti n te Bootaki n Aine ni Kabuta. “N arona ni koaua, te reirei ni kakawari e aki kona n toki. Ai aron riki kawain te maiu nakon te mwakuri. Ara kakaonimaki n riki bwa te tia reirei ni kakawari bon kakoauaan nakoarantiareirei.”²

Ngkai ti kateimatoia ao n tataro-mwaaka n taratara n tararua, ti na karekea aron te tamaroa riki n reirei ao ni karekeia kainnannoia aine n tatabemaniaa nako ao aia utu. Te reirei e kona n roko n aaro aika a mwaiti—tabeua a bubura ao tabeua aki rangi ni bubura. “N tabetai mwakuri aika a uarereke bon ngaia ae rangi ni kainainnannoaki n tabekarake ao ni kakabwaiaa temanna: te titiraki ni kaineti nakon ana utu te aomata, taeka ni kaunganano ae tawe, te taeka ni karau-nano ae nako man te nano, te mwakoro

n taeka ni karabwarabwa, te tareboon ae kimototo,” e reirei Beretitenti Thomas S. Monson. “Ngkana ti taratara man tatauraoi, ao ngkana ti waekoa ni karaoi nanon wirikiriki ake a roko iroura, ti kona ni katiai mwaitin mwakuri aika raraoi. . . . Mwakuri aika aki warekaki bon mwakuri n ibuobuoki aika a katauraoaki irouia kaain ana taanga ni buaka taan reirei ni kakawari n te Bootaki n Aine.”³

Man Koroboki aika tabu

Ioane 13:15, 34–35; 21:15; Motiae 2:17; Doctrine ao Covenants 81:5; Mote 1:39

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. Tera ae I karaoia ni buokiia tariu n namakinna bwa ngai te rao ae tangiriia ao e tabe ibukiia?
2. N na kanga ni kona n tamaroa riki n tararuakiia ao ni kawakinakiia tabeman?

Onimaki, Utu, Buoka

Man Ara Rongorongo ni Kawai

N 1843, membwa n te Ekaretia i Nauvoo, Illinois, a tibwatibwaaki i nanon auoote. N Turai n te ririki anne, taan kairiiri n te Botaki n Aine a rineia kaain te komete ni kakawari aman aine man uoote nako. Taben te komete ni kakawari bon karekean kainnano ao rikoan anganano. Te Botaki n Aine e kabonganai anganano aikai ni karekei bwaai nakoia kainnano.⁴

Ngkai taan reirei ni kakawari aikoa manga rikoi anganano, a bon kawakina nakoia are karekean kainnano—mai n tamnei ao te maiu n rabwata—ao ni mwakuriia karekean kainnano akanne. Eliza R. Snow (1804–87), te kauoman ni beretitenti ni kabuta n te Bootaki n Aine, e kabwarabwaraa, “Te tia reirei . . . e riai ni kareke Tamnein te Uea ae korakora, ngke e rin inanon te auti n ataia bwa te tamnei raa are e kaitibo ma ngaia ikekei. . . . Bubutia te Atua ao te Tamnei ae Raoiroi ni karekeia [te Tamnei] bwa ko aonga ni kona ni kaitibo ma te tamnei are e mena inanon te auti anne . . . ao ko na namakinna n taekin taeka n rau ao n akoi, ao ngkana ko namakinna bwa e mariri te aine, anaia mwanokaia i nanoam n aron are te ataei i nanoam ao ni kaabuea.”⁵

BWAI AIKA A NA TARAAKI

1. Henry B. Eyring, “The Enduring Legacy of Relief Society,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 121.
2. Julie B. Beck, “Te Bootaki n Aine: Te Mwakuri ae Tabu,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 114.
3. Thomas S. Monson, “Tenua Kouru ae e na Kairiko,” *Riaona*, Nobembwa 2007, 120–21.
4. Taraa *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 105.
5. Eliza R. Snow, in *Daughters in My Kingdom*, 108.

Maungatabu n Okitobwa Te Boki

Tera are I a tia n taekinna Ngai te Uea, ao I bon taekinna, . . . ngkana boni man bwanaau ke man bwanaaia Au toro, bon tii te arona (D&C 1:38).

Ngkai ko a tia n rinanon te maungatabu ni kabuta ibukin Okitobwa 2011, ko kona ni kabonganai iteranibaa (ao Booki ibukin rongorongan te maungatabu n taai aika a na roko) ni buokiko ni kamatebwai ao ni kamwakuri reirei ake ai tibwa ngkai mairouia burabeti aika a maiu ao abotoro.

KARAKI MAN TE MAUNGATABU

Karaki Man te Maungatabu

"**I**kaoaua te bawai are I rinanona ni karekean te ninikoria n au koaua ae matoatoa ae riki ngke I beku n te United States ibukin te Navy ni kaniia tokin ana Kauoua ni Buaka te Aonaaba . . .

"I bon uringnga ngke inanon rokon te Taabati imwiin te moan wiiki[te kaembwa ibukin te nakonako]. Ti karekei taeka ni butimwaai mairoun te mataniwi n aobitiā. N tei ni mabu iaontano n angin California ae karaurau, ti ongo ana oota: 'N te bong aei aomata ni kabane a na bane n nako n taromauri—ni kabane, ao ngai I aki. N na karauai ni motirawa!' Imwiina e takarua, 'Ngkami ni Kabane Katorika, kam na kaitibo ni Camp Decatur—ao tai oki ni karokoa te aoa teniuia. Waaki nako, mwaati!' Te aomata ae tau buraburana e otinako. Imwiina e takarua ana oota are imwiina: 'Ngkami ake Iutaia, kam na kaitibo ni Camp Henry—ao tai oki ni karokoa te aoa teniuia. Waaki nako, mwaati!' Temanna ae tuakaroko buraburana e mwaati n otinako. Imwiina e takarua, 'Nikirana ngkami aika Kamatu, kam na kaitibo n taabo ni kamataku ni Camp Farragut—ao tai oki ni karokoa te aoa teniuia. Waaki nako, mwaati!'

"N te tai ae waekoa e kaoti te iango teuana n au

Nikarokoa te tai anne I aki atia ae iai temanna ae e tei irarikiu ke ibukiu iaontano.

iango, 'Monson, bon tiaki ngkoe kaain te Katorika; tiaki ngkoe te Iutaia; tiaki ngkoe kaain te Kamatu. Boni kaain te Moomon, ngaiare bon tee ikai! I bon kakoaua bwa I namakinna ae I tei n ti ngai. Te ninikoria ao te tei ni matoatoa, eng—ma ti ngai.'

"Ao imwiina I ongo taeka aika a tangiraoi ae I a tibwa ongo ake e taekin te mataniwi n aobitia. E taraa te tabo are I mena iai ao n titiraki 'Ao ngkami uakai tera arami ae kam arani ngkami iai?' N te tai anne I aki atia ae iai raou aika tei irarikiu ke ibukiu iaontano. E nako te bwanaa n botaki n tii teuana n kaeka 'Moomon!', E kanganga kabwarabwaraan te kimwareirei are e kaona nanou ngke I tanrikaaki ao n noora mwaitia riki tabeman kaimoa.

"Te mataniwi n aobitia e ngongoa atuna ni kaota te kubanako n taraana ma imwiina e taku, 'E tamaroa, ngkami naako kakaea ami tabo teuana ni botaki. Ao tai oki ni karokoa te aoa teniuia. Waaki nako, mwaati!' . . .

"E ngae ngke te bawai are I rinanona e taraa ni kao-koro ma are I kantaningaia, I bon angananou n tei n ti ngai, n tia n rangin kakawaki.

"Ni karokoa te tai anne, iai taai ngke manga akea temanna n tei ibukiu ngaiare I bon tei n ti ngai. Ai kakaitaura Ngai ngkai I karaoa te babaire ngkoe n teimatoa ni korakora ao ni koaua, n kakatauraoi n taai nako ao n tauraoi n tei ibukin au aro."

Beretitenti Thomas S. Monson, "Ninikoria n Tei I Bon Iroum," Riaona, Nobembwa, 2011, 61–62.

Titiraki aika a na iangoaki raoi:

- Tera aron teira ni matotoa n rootia tabeman?
- Ko kona n uringa tain ninikoram ma am koaua ae matoatoa ngke a kataaki? Ko kanga ni kaekaa?
- Tera ae ti kona ni karaoia ni katauraoira n tei ni matoatoa?

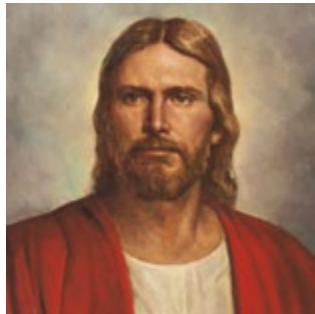
Iangoa korean am iango inanon te tienero ke maroroakinna ma tabeman.

Buoka aika a raka iaon atun te reirei aio: Kainibaire nakon Booki aika a Tabu, "Courage, Courageous"; Thomas S. Monson, "The Call for Courage," *Liahona*, Meei 2004, 54–57; Study by Topic on LDS.org, "Peer Pressure"; *For the Strength of Youth*, "Go Forward with Faith."

Nako ao Karaoia

Unimwaane L. Tom Perry
uman te Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma Uoman e
reireira bwa kabirimwakaan
ara atatai ibukin te Ekaretia,
ti riai n:

Man "Te Tangira ae Kororaoi
e Kanakoa te Maaku," *Riaona*,
Nobembwa. 2011, 42–43.

1. "Bwaina te ninikoria
n tataekina lesu Kristo.
Ti tangiriia tabemwaang
bwa ana ataia ae ti kaka-
ua boni Ngaia te banna
ni katooto n rongorongoia
aomata ni kabane."

2. "Karaoa ae tamaroa n am
katoto nakoia tabemwaang.
... Maiura a riai n riki bwa
katoto ibukin te raoiroi ao
te tamaroa ngkai ti kataia
n irii Ana katoto nakon te
aonaaba."

3. "Taetae ibukin te
Ekaretia. Inanon waakin
maiura ni katoa bong, ti
kakabwaiaki ma ara tai n
tibwatibwai ara koaua ma
tabeman."

Aia Berita Burabeti

Tiaki te bongina n
nako man anne are I
tuai n reitaki iai ma Tamau
are i Karawa rinanon te
tataro. Bon te reitaki ae I
rangin kawakinna—akean
kabonganana teuana ao N
na boni bua. Ngkana akea
am reitaki ma Tamam are i
Karawa, I kaumakiko bwa
ko na mwakuri nakon te
kouru anne. Ngkana ko
karaoia, ko na inaomata ni
kareke Ana kairi ao Ana
tararua inanon maium—
aika a kakawaki ibukira n
tatabemaniira nako ngkana
ti kan teimatoa n te maiu n
tamnei inanon mwamwa-
ngara iaon te aba. N aron
te kairi ao te tararua bon
bwaintangira ae E anganiira
n akea booia ngkanai ti
ukoukorii."

Beretinteni Thomas S. Monson,
"Teei n Taabo aika a Tabu," *Riaona*,
Nobembwa. 2011, 84.

KANOAI TAIAN BWANGABWANGA

1. "Te Tataromwaaka ni kamatebwai _____ e na katea te onimaki iroun te Atua te Tama, iroun Natina ae Ana Rikitemanna ae Tangiraki, ao inanon Ana euangkerio. E na katea am onimaki irouua ana burabeti te Atua, ake ngkao ao aika ngkai. E kona ni kaaniko riki nakon te Atua nakon te boki riki teuana. E kona ni bita te maiu nakon ae tamaroa." (Henry B. Eyring, "Te Tia Kakaoaua," *Riaona*, Nobembwa. 2011, 70.)
2. A _____ n riki bwa te rao ae teimatoa are e aki mamaara ni waakin te tai." (Richard G. Scott, "Mwaakan te Boki ae Tabu," *Riaona*, Nobembwa. 2011, 6.)
3. "Ibukiia naake a taku bwa kakatai ake a kaitaraaki iai a bon
ribuaka, te _____ kabomwii ni baika a katanganano n te maiu aei." (Quentin L. Cook, "Anene Ake A Kiki Kona n Anenei," *Riaona*, Nobembwa. 2011, 106.)
4. "Ngkana iai iroura _____, ti na angananora ni beku ao ni bu-
okiuia tabeman ngkana e aki angaraoi ao n aki iangoa te kan
atongaki ke ni kabomwii." (Silvia H. Allred, "Te Tangira ae
Aki Kon ni Bwaka," *Riaona*, Nobembwa. 2011, 115.)

3. Te Mwakatuerut ni Kramatiu; 4. Ianggira ae koroatoi.

2. Kamatenanuan te boki ae tabu;

Kakekaiia: 1. Ana Boti Moomon;

TE KAIRIRI N ANA KAWAI TE UEA

Iroun Craig Merrill Tarekita, BYU Master
of Business Administration Program

*Ngkana ti beku ao ni kairiri
n ana kawai te Uea are e a tia
ni kawenei, n aki taraia bwa
tera nakoara, ti na bon uaia ni
kakabwaia ao ni kakabwaiaaki.*

Ngke te Tari Jones ao natina te mwaane a katabeaki bwa a na reireiniia ni mwengaia ana utu William, a moana karaoan aia reirei n te mweenga ni katoa namwakaina. Rinanon rorokoia, Kim, te nati te aine n te utu, e reiakinna bwa a tabe ibukina. E mwaiti ana titiraki n taekan te euangkerio ao e kukurei ni maroroo ma ngaiā.

N tain te tiamwa teuana ngke e kataia n noria ngkana iai ana koaua, te Tari Jones, n raonaki ma temanna kaain te Nakoanibonga ae te Merekiterka, a tuangaki bwa a na ira aia kaembwa Kairake n Ataeinnaine. Kim e ataia imwiina aron kainnanoan te tia reirei n te mweenga n te tabo arei. E tuangiia ana utu bwa e a tia n reke ana koaua n a na tangira te Tia Kamaiu ibukina ngke te Tari Jones ao temanna ae iai irouna te nakoanibonga, n ana bubuti, a anganna te kakabwaia n te nakoanibonga n te tabo ni kaembwa.

Ana taan tia reirei n te mweenga, a namakinna ni koaua bwa a iraorao nakon te utu ae William. Rorokoia e rangi ni mwannanoaki iroun Kim ao ana utu—ao iroun te Uea.

Te Kairiri ao Nakoa

N te aonaba ni boong aikai, e tataneiai te aba n taraa rikiraken temanna man nakoia aika bubura

n te tabo ni mwakuri ke man rakan te boo are e kanikinaea te rikirake n ana kekeiaki temanna ma temanna. N tainako ti tarai nneia ke nakoia ni kananikinaea bwa te aomata anne e rangi ni kakaawaki ana konabwai. E bon aki kakubanako ngkanne bwa mwaitiia aomata a kataia n ata aron tamaroan taraan rikirakeia n te maiu n tamnei.

Ia tia n ongo irouia aomata Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira aika mwaiti n titiraki bon ibukin aroia ngkai a tuai man weteaki nakon nakoa ni kairiri n te Ekaretia. Ma e koaua ae wakira e baireaki raoi man weteakira n te kairiri?

Ni koauana, te kairiri e aki kainnanoa te wewete. Tabeman aomata ake a karaoa te mwakuri n tabekakirake ao kaungaan te nano are e karika raoi te tia kairiri ni karaoia a karaoaki n akea nakoia ke rinaniia n te nakoa. Doctrine ao Covenants 121 e reirei tabeua reirei aika kakaawaki ibukin te kairiri:

“Ti a tia n reiakinna man atatai aika kananokawaki bwa bon aroia ao anuaia ae e kaniia ni kabane mwaane, man te tai are a karekea iai teutana te kariaia, n aron are a katautaua, a na waekoa ni moana karaoan mwaaka aika aki eti

“Bwa a mwaiti aika weteaki, ma a karoko aika rineaki.

“Akea te mwaaka ke te mwakuri ae e kona ke ni kateimatoaki man raoiroin te nakoanibonga, ti man te kairaki, te taotaonaki n nano, man te akoi ao te nanoanga, ao man te tangira ae aki mwamwana te aba;

“Man te akoi, ao te ataibwai ae itiaki, are e na kakorakoraa te nano n aki mwamwana te aba, ao n akea te uarao” (verses 39–42).

E tabangaki kairuruaan te kairiri ma tuangakiia aomata te bwai ae a na karaoia. Anne are e kona ni kairiko nakon waaki aika bure. E bon aki riai taekinan ae kangai, “Ko riai ni karaoa ae I taku ibukina bwa Ngai (are iai irou te nakoanibonga ke I anganaki te nakoa iroun te nakoanibonga) ane taku.” Te reirei ae e kakaawaki ni mwakoro 121 bwa te tia kairiri ni koaua e aki anga te kaetieti ao ni kaantaningia bwa e na iraki tii ibukin te nakoa. E riai riki, te nakoanibonga ni kairiri bon ibukin taekan te kakao. Te kakao n akoi, are e boboto iaon te atatai ae itiaki ao te tangira ae koaua, e na korakora riki ana kaunganano nakon “Ibukina bwa I taekinna.”

E bon koaua bwa taan kairiri ake a kan kanakoi babaire a kona ni katiai aika mwaiti riki. Ma aki kairiri n ana kawai te Uea are e a tia ni kaotia. Ao aki karikirakea te konabwai ae inaomata ao te nanoraoi are a riai n iai irouia naake a kairiia.

Te Kairiiri ni Koaua

Ataia bwa te wewete ke te nakoa ae kariaiakaki e aki karinanaki ni kibu 41 ke 42 bwa teuana mai ibuakon kawai ni kabongana te mwaaka ke kairoro. Ma, te mwaaka ao ana kairoro ni koaua te tia kairiiri a nako rinanon te kairaki, te taotaonaki n nano, te akoi, te nanoanga, te tangira ae aki mwamwana te aba, akoi, ao te ataibwai ae itiaki. Anua n aro ni kairiiri aikai a koaua ao e kona n otinako irouia ni kabane, n aki tarai nakoia ke rinaniia n te nakoa.

Wewete nakon te kairiiri ai aron wiiran te bwatika ni kataneiai. Te wiira ni kataneiai e karekeana tai te ataei n reiakina arona ni kabaeranti ao n toka ma te mwengaraoi. Te wewete nakon te kairiiri e katikuia aomata n te tabo n reiakina aron te tangira, tataonannano, ao te kairaki rinanon te atatai ae itiaki ao te akoi. A kona naba n reiakinna bwa ane e kataia ni kairoroa te anua e raonaki man anaakin te Tamnei ao te mwaatai ae kekerikaaki.

Imwiin kamotirawaakira, ti na kunea ngkana ti a tia n rikirake ao n reiakinaki inanon nakoara. Ti a tia n reiakina n tangira ao ni beku ibukiia tabeman n akean nakoara ke ti kairoroaki? Ti a tia n reiakinna ni beku ma te mwaaka are e a tia n ibuobuoki n aika a raraoi tii ibukin bwa antai are ti a riki inanona?

Te Uea e na weweteira n tainako rinanon maiura. E atai nanora. E na weteira ngkana E kainnanoira ibukin rabakaura, ara atatai, ke ara namakin nakon te Tamnei. E na weteira ni kaineti ma ara ingaingannano n ongo ni Bwanaana ao n tangira n Arona n Tangira.

Ngkana ti reiakina aron te bitaki ibukin ae raoiroi n ana kawai te Uea, ti na riki bwa aomata aika a kona n tabekiarake tabeman tii ibukina bwa antai ngaira. Nakoara e na aki riki bwa boton bukin te bitaki ae tamaroa. E ngae n anne, ngkana ti butiaki, ti na karaoa raoi ara beku n te tabo are ti a tia ni mwiokoaki iai n te Ekateria.

Tao ti beku n te Reirei n Tabaati

N RIKI BWA ANA REIREI AE KAKAONIMAKI

"Ni kabane taan kairiiri n te Ekaretia a weteaki bwa a na buokiiia aomata ake tabeman n riki bwa 'taan iriira . . . lesu Kristo ni koaua' (Moronaai 7:48). . . .

"Taan kairiiri a kona n reireiinia raoi tabeman aroia 'taan iriiri ni koaua' man aia banna ni katooto. Te baeten aei—n riki bwa te tia reirei ae kakaonimaki bwa ko aonga ni kona ni buokiiia tabeman n riki bwa te tia reirei ae kakaonimaki—bon ngaia bukin wewete ni kabane n te Ekaretia.

Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia (2010), 3.1.

ke n ana burokuraem te rororikirake, bwa te tia reirei n te mweenaga ke te tia reirei ni kakawari, ke bon te bitiobi ke te Beretitenti n te Botaki n Aine, ara beku nakoia tabeman e na kaota ara tangira ironun te Tia Kamaiu. Ngkai ti beku ao ni kairiiri n te kawai are E a tia n anga, n aki warekia bwa tera nakoara, ti na uaia ni kakabwaia ao ni kaka-bwaiaaki. ■

Taan Reirei ni Kakawari

A KAIRAI NAKON IESU KRISTO

Iroun Jayne P. Bowers

KAKABWAIA N REIREI NI KAKAWARI

"Mwaitia aine a tia n
ribotinna bwa oin okiia n
okira te Ekaretia bwa ibukin
aia kakaonimaki taan reirei
ni kakawari ake a roroko ni
katoa namwakaina n reirei-
niia, kamaiuia, n tangiriia, ni
kakabwaiaia. . . .

"N tabetai te kakabwaia
ae moan te kakaawaki n am
kakawari ko na tii ongora. Te
ongora e uota te kamanoaki,
oota, ao te kamaiu. N te tai
teuana ko na kainnaoia n nii-
rarakē bain am kabaraaki ao
ni mwakuri n te mweenga
ke ni katoka tangin te ataei."

**Barbara Thompson, kauoman ni kau-
ntira n te Bootaki n Aine ni beretite-
ntii ni kabuta , "Ao Tabeua Mwakuri
n Nanoanga, Karaoan te Bitaki,"
Riaona, Nobembwa 2010, 120.**

*"[Te Uea] e taku nakon [Betero] te kateniua n tai, Ko tangirai?
Ao [Betero] e taku nakolina, te Uea , ko atai bwaa ni kabane; Ko
ataia bwa I tangiriko. E taku Iesu nakolina, Kakaamwarakeia
au tibu" (Ioane 21:17).*

Inanon kanian bwanen 1970, e tua-
ngai raoraou bwa N na iria nakon
te Bootaki n Aine. "Tera te bwai
anne?" I titiraki. E kaeka raoraou man
taku, "Nakomai ao noria." Ia! E katikaki
nanou n te moan tai.

Imwiina banen te tiamwa Leann e
roko n au auti man taku bwa ngaia au
tia reirei ni kakawari. Aio e bon taraa ni
kamimi ao e tamaroa naba, riki ngkai
bon tiaki ngai kaain te Ekaretia. Ikai e
anaa ana tai man ana tai ni mwakuri
bwa e na tibwa nakoiu kanan tamneiu n
nooria ngkana e kona ni buokai. I ataia
man ana reirei bwa e bon kananona. I
bon aki kona ni mwaninga Leann ao te
rongorongo are e tibwaia nakoiu.

Uoua te ririki imwiina, ao Frances
e mwaing nakon ara uuote. Ni koau-
ana, bon tiaki raoi "ara" uuote ngkai I
bon tuai ni membwa, ma I iangoia n
aron anne. N te tai aei ao iai uoman au
ataeinaine aika uarereke, ao I noora
bootakin te Ekaretia bwa a kakabwaiai
maiuria. E roko n tain te karau ke n te
riringa, Frances, au tia reirei ni kaka-
wari ae boou, e kawarai ma ana reirei,

ni ngare, ni karaki, ke n ibuobuoki. I
uringnga ngke e roko Frances n te bwakantaai teuana ni miimi. Ngke e noorai
bwa I aki kona n tekateka ni marooro,
Frances e kaboboaa au kuuka ae boou
iaon te titoobu ngke I karaoa kainnanon
natiu te aine.

A nako ririki ao I a mwaing, I rangi n
rawa ni kiitania raoraou n te Ekaretia, I
manga waekoa ni kuneia kurubu n aine
aika matotoa aia onimaki ao nanoia n
akoi n te Botaki n Aine n au uuote ae
boou. Te tia reirei n te Botaki n Aine e
anganiira te rinan ni bwai ni katamaroa
ao ni kaungaira bwa ti na korea . "Bwaina
te akoi" mai ieta n ara rinan ni katoabong.
Aine ake a tekateka irarikiu ao ngai ti
taku bwa bon te iango ae moan te tam-
aroa, riki ngkai e boutoka ana mooto te
Botaki n Aine "Te Tangira e aki kona ni
bwaka" (Moronaai 7:46).

Imwiina I wareka rongorongan te
aine ae te bwaeonii. Ngke e uarereke
te aine anne, te burabeti e tuangia ana
utu bwa a na ibuobuoki nakon aia ba-
ronga Aomata aika Itiaki n taabo ake e
tionako. E bwakaria te kangaanga ngke e

a kabuanibwai natia temanna. Tinana e bwakaria te nanokawaki, ao te rawawata ae korakora e rootia ana utu.

N te bong teuana te ataeinnaine aei e taratara nako n te winto. N te raroa are e kona n nooria, te burangketi n tinoo e rabuna mweengaia. Ngke e taraa te oraitan te ataeinnaine aei, e nooriia uoman aomata aika a korakai n rianna ni kaineta te auti. A karaurau, ni karekea kawaia, ao n tokina e a kinaia te ataeinnaine bwa antai ngaiia—bon ana tia reirei ni kakawari tinana.

Te karaki anne e riinga nanou. I bwa-betitoaki ni Meei 1983. I kamoa moa n riki ngai bwa te tia reirei ni kakawari. I tanganiria ni kaitibo ma aine aika a mwaiti ake a kaota “te aine ae riai” ae “bati riki boona nakoni moomi” (Taeka n Rabakau 31:10). E rangi n tamaroa te memena irarikiia aine ake a kataia naba ni kakaraoi mwakuri n akoi, n itangitangiri, ao ni kairiia tabeman nakon Iesu. ■

*Taan reirei ni Kakawari
a tibwa aia rongorongo n
te euangkerio ao n tabetai
n anga baai n ibuobuoki.
Aine ake a kawariia a ka-
korakoraaki ni kona n rei-
taki ma aine ake a kataia
n akoi, n itangitangiri, ao
ni kairiia tabeman nakon
Kristo.*

Ibukin rongorongona riki tabeuia, taraa Julie B. Beck, “Naati Aine n Abanaueau: Rongorongo ao Ana Mwakuri te Botaki n Aine,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 112; ao Henry B. Eyring, “The Enduring Legacy of Relief Society,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 121.

A KANGA ARA TAAN REIREI NI KAKAWARI NI KAKABWAIAAKI MAN AIA MWAKURI N IBUOBUOKI?

Barbara Thompson e buoka kaakaan te titiraki aei n ana marooro n te Botaki n Aine ni kabuta “Ao tabeman ae iai Irouia te Nanoanga, Karaoa te Bitaki” (*Riaona*, Nobembwa 2010, 120):

“Ngke I nako n reirei ni kakawari, I aki toki n namakina te marurung riki. I tabekakirake, tangiraki, ao ni kakabwaiaaki, n ae mwaiti riki nakon te aine are I kawariia. E rikirake au tangira. Nanou ni kan ibuobuoki e riki-rake. Ao I kona n nora te kawai ae tamaroa are e a tia ni baireia ibukira Tamara are i Karawa n tararuuaia ao n tabeakinira ibon iroura.”

*Iangoa korean am kokoaua n am
reirei ni kakawari ni mweenga
inanom am tienoo.*

BUOKIA ATAEI NTANGIRA ANA BOKI MOOMON

*Ti kunei bwaai ni mwakuri aikai
bwa a ibuobuoki nakoia ara ataei
man ana Boki Moomon.*

Iroun Clyde J. Williams

Bootaki ni Mwakuri ibukin te Reitaki

Ngkai kaain abau ao ngai ti kaikawaia aratu, e rangi ni korakora nanora bwa ti na karina tangiran ana Boki Moomon inanoia natira aika niiman. N ai aroia kabentaa, ti reireiniira bwa bwai ni mwakuri aika a kakaokoro a na aki ti rangi ni ibuobuoki ma a boongana naba n anga reirei nakoia natiiira bwa a na tangiri booki aika tabu. Ti ataia naba bwa karekean bwai ni mwakuri ke tekeniki n anga reirei nakoia natiiira bon te bwai teuana ao ataa kin aron kamanenaa-kiia bon te bwai teuana.

N raonaki ma aio, ti ataia ti kainnanaoa aron reiakinaia natiiira ni maiuakina ana Boki Moomon ao n noora kakaawakina nakon te aonaaba are a maeka iai. Ara konabwai ni kamanenai kawai aika kakaokoro ni buokia natira n onimakina moa ao riki iaon oin ara atatai iaon booki aika tabu, ara kokoaua ibukin koauaia, ao kukureira ibukiia.

Reireinakiia Ataei aika Uarereke riki

Ibukin taekan booki aika tabu bwa aki rangi ni kabuta ao ana taeka te ataei e bon karako, rei- reinakiia ataei tangiran ana Boki Moomon e bon kona ni kakaewenako. Ngke a uarereke natira,

aroia n ongora a bon uarereke ao ai aron naba ara tai ni kamatebwai. Ti aki toki ni kamanenai booki ni wareware aika tabu aika korotamneiaki.

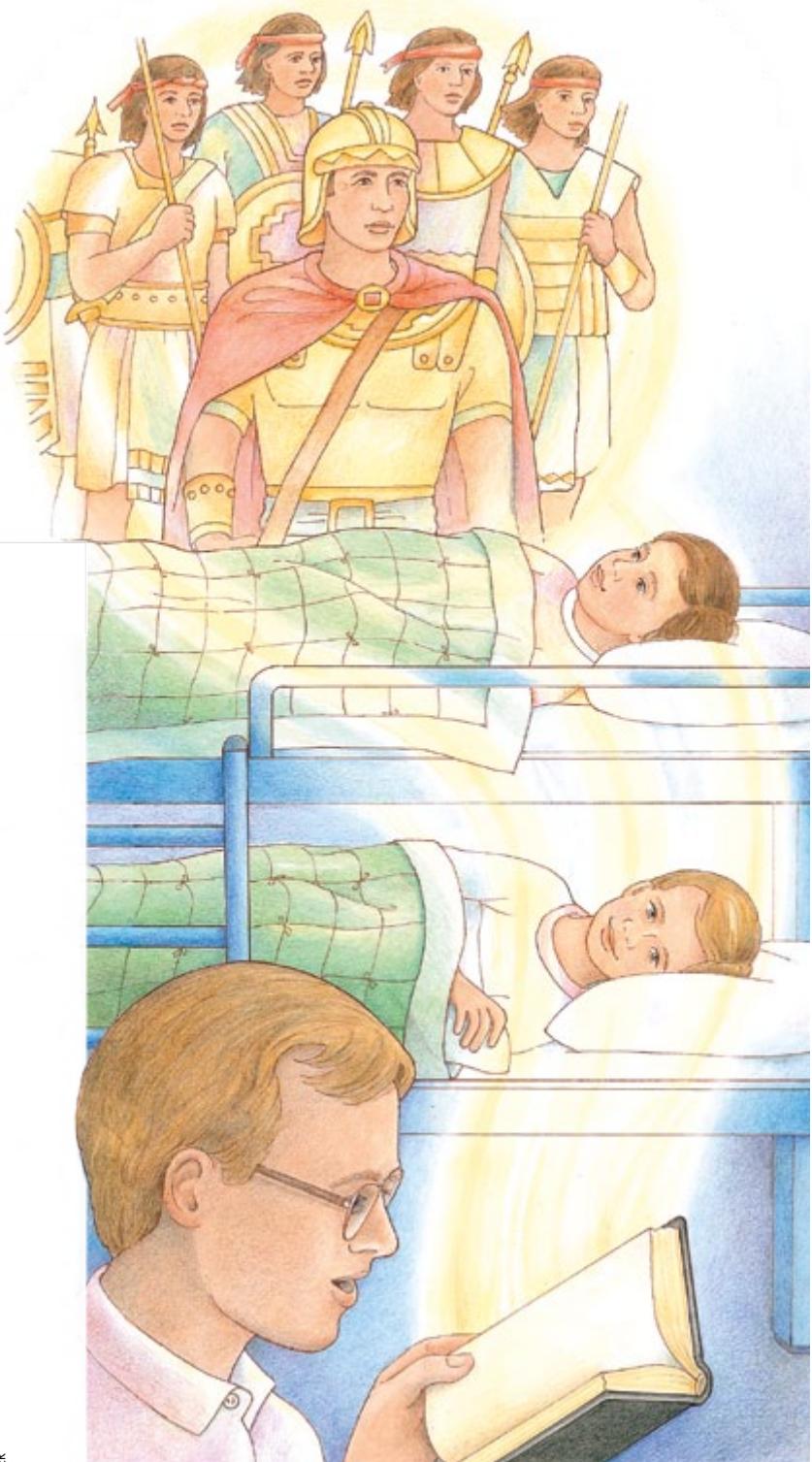
Ni kakorakorai taian koaua ake natira a warekii ao man reireiniia ni kamatebwai booki aika tabu, n taainako I kamanenai karakin booki aika tabu bwa au karaki imwaain matuuia. Inanon ririki ake imwiina natiu te aine e tibwauaia bwa e kangaara ni mwakuri aio. E taku, “Au iango bwa karaki ake a aki toki ni kakarakinaki a riki bwa mamaten nanora ibukira. Ko tekateka irarikin ara kainiwene ao n tibwauai taian karaki man booki aika tabu. Ti tangiri karaki akanne ao ti bubuti bwa ti kan ongoraeakini riki ao riki ibukina bwa n te roro n ataei anne ti kona n namakina tamnein te rongorongo are a uotia ao n ataaia bwa aomata ake kam a karakinia nakoira a ninikoria ao ni kakaonimaki. Ti tangiria ni katotonggia.”

Katauraaoan te Reirei ni Kainnanaona Irouia Ara Utu

E koaua, ngkai ara ataei a ikawai, ti warekia raoi man ana Boki Moomon ao booki aika tabu ake tabeua. Ti kataia ma te kakaonimaki ni wareware man booki aika tabu ni katoa ingabong, e ngae ngke tabeman ataei a rabuniia n te burangketi ma mataia aika aki n rangi ni makii. E ngae n anne, a ribootina ngkai bwa a bon kakauongo, a uringnga, ao a uniki koraa ibukin taai aika a na roko.

Ti katuruturua naba booki aika tabu n tain kainutu n te tairiki. Ibukin te katotoo, ti aki toki ni karin mwakuri n aron te takakaro man booki aika: kaain te utu a na karaoa aia kaotioti man booki aika tabu, ao kaain te utu ake tabeman a na kataia ni keetina te karaki. Natira a tangira naba te takakaro “Antai Ngai?”—te takakaro are ti na anganii kanikinaa aika batu ni karokoa a kona ni keetina te aomata man ana Boki Moomon are ti na kinaa. Ngkai a ikawai rake natira, a irii ni katauraoi ao n anga reirei.

Ngkai ti bitii ara kainutu n te tairiki nakon kainnanon ara utu n te tai anne, ti kamanenai karaki ao te mwaaka man ana Boki Moomon ni buokiira n anga reirei iaon koaua. Ibukin te katotoo, ti

karekei ara reirei iaon te aro ae riai ao n totokoi bwaintangako man ana reirei Aramwa nakon natina te mwaane Korianton n Aramwa 39. Te reirei ae tamaroa n totokoan korobokian rabwatara ma taitai e karekeaki man karakinaia Ameritinaite n Aramwa 3.

I a tia ni katauraoi reirei iaon katabeia ae riai ma ataei ibukin aia kaboo are a boboto iaon maiun Nibwaai (taraa 1 Nibwaai 7:20–21; 16:4–5), Iakobwa (taraa 2 Nibwaai 2:1–3), ao

*Ti aki toki ni
kamanenai
karaki man ana
Boki Moomon
bwa ara karaki
ni kamatuua
ara ataei.*

Korianton (taraa Aramwa 39:1, 10). Karakinan arona aika tamaroa Aramwa ao Amureki n Aramwa 14:12–28 e anga reirei iaon te taotao-nannano inanon te maraki. Teuana te koaua ae kakaawaki are ti reiakinna ma aikai ao ake tabeua riki bwa ti na kakoaua raoi bwa ti na maro-rokinii ma natira imwaain ae a riki bwa bwaai ke kangaanga inanon maiuia.

Kanakoan taian Titiraki

N raonaki ma warekan booki aika tabu ma natira, ti kina bwa e kakaawaki bwa ti na kanakoi taian titiraki ake a na buokiia natira n noora kakaawakin terana te bwai are a warekia. Kangaangan taian titiraki aikai a rawata aekakia ni kaineti nakon aia ririki, ma te iango ae kakaawaki bon te anga reirei nakoia bwa a na tarai bwaai aika kakaawaki ao kamanenaia ni buokiia ni kinaa bwa mwaitira ae a kona ni kunea n ana Boki Moomon.

Ibukin te katotoo, I titirakinia ibukin tera a iangoia bwa Nibwaai e na taekin ae e a tia “n noori karawawataki inanon [anal] bong” ao n te rain are i bon imwiina e taekina te bwai are e taraa ni kaitaraa: bwa e a tia “n rangi n tatangiraki iroun te Uea” (1 Nibwaai 1:1). Rinanon ara maroroo, natira a kunea bwa e ngae ngkai te Uea e kamaiua Nibwaai man karawawatakina, E angan naba Nibwaai te atatai ae batu riki ibukin Ana bwai aika raba (tarraa 1 Nibwaai 1:1, 20).

Ataei ao roronrikirake a karekea te reirei ae te kabanea n tamaroa ngkana ti buokiia ni kunei koaua ibon irouia. Ngkai a karaoia, a na namakina ae a na kairaki n tangira ao ni kamanena ana Boki Moomon rinanon maiuia ao a na namakina ae a katauraoaki bwa a na buokiia tabeman ni karaoa ae ti te arona.

Ara ataei a ataia bwa ti ataia bwa iai n ana Boki Moomon karaki aika koaua ibukiia aomata. A noori bwaai ake ti noori, a atai bwai aika ti atai, ao n namakina aron ara namakin ibukin ana Boki Moomon. Aio are e a kakorakora aia kakoaua, ni buokiia n tangira ana Boki Moomon, ao ni kairia ni kataia ni karaoa ae tii te arona ibukiia natia. ■

Kakaean Kaeka

INANON ANA BOKI MOOMON

Iroun Sara D. Smith

Maiura iaon te aonaaba e kona ni kakaewenako, ma Tamara ae tangiraki are i Karawa e aki kanakoira n nakomai bwa ti na kaitaraa buakan te maiu n tii ngaira. Teuana mai ibuakon ana ibuobuoki ae te kabanea ni korakora are E anganiira bon ana Boki Moomon. E aki tii anganiira te reirei iaon bwaninin te euangkerio ma e kai-riira naba inanon kangaanga ake ti aitara ma ngaai. Ngkai ti ukeuke n ana boki Moomon, te Tamnei e na buokiira ni kunei kaeka nakon ara kangaanga ao ara titiraki.

Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

“Ana Boki Moomon, iaon boki ni kabane ake tabeua ake I ataia, bon te kabanea n tamaroa ni bwai ni ibuobuoki are iai iroura ibukin kaekaan kangaanga ake a bon riki. . . .

“Iraua te tai te rau n tia n roko inanon maiuia te koraki ake a inimaki ma kangaanga aika koaua ngke a wareka ana Boki Moomon! Taian kabootau ibukin ana kairiiri te tamnei ake a riki man te boki a bon aki kona ni warekaki.”¹

N te rongorongo ae imwiina, membwa a tibwaua aron kaeka ake a kakaai n ana Boki Moomon.

Namakinan te Bitaki n te Nano

E ngae ngke e reireinaki te euangkerio man ngke e uarereke, Greg Larsen (te ara e a tia ni bitaki) mai California, USA, e a manga bwaka imwiina. E irekereke ma te turaki ao mwakuri ake a tabu iaan te tua ao n te tai ae e aki maan e a karinaki n te karabuuti. E tangiria ni bita maiuna ma e aki koaua bwa ni kangaa.

“Aomata man te uuote are e tei iai te

karabuuti a anga te Reirei n Taabati,” e koro-boki Greg. “Temanna mai ibuakoia e tuangai bwa maiu e na rikirake n tamaroa ngkana I wareka ana Boki Moomon. Ao anne are I bon karaoia.

“Ngke I a otinako man te karabuuti, I oki rikaaki nakon te ekaretia, ma bon iai irou te nano ni kan okira arou are mai mwaaina. Ngkai I a reitanako warekan ana Boki Moomon, I a reireinai taekaia ana aomata te Uea ae Ramonaai n Aramwa 19:33, ake ‘nanoia a tia ni bitaki; bwa a akea riki tangiran karaoa te buakaka.’ I a moanna n tataro ibukin te bitaki n nano aio.”

Greg e kunea kaekaan ana tataro n Ereman 15:7, are e anga reirei bwa “te onimaki ao te rairannano e uota te bitaki n nano.”

“Ngkai I wareki taeka aikanne, rannimata a baro rikaaki mai matau. Te Tamnei e kakaua bwa Tamau are i Karawa e tangirai ao e na buokai. I namakinna bwa ngkana iai au onimaki ae tau n na taetae nakon au bitiobi, e na bon rangi n tau. Ngkai I a kawenei au bure iwaen te Tia Kamaiu, I karekea te bitaki n nano ni koaua.”

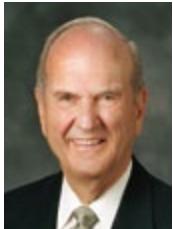
Kakaean Kawain Neierei

Laura Swenson mai Idaho, USA, e roko ni mweengana n te taina ma te bwarannano ao te tang. E tuai n iein, ao ana babaire ibukin ana reirei ao te mwakuri are e a tia ni miia e a uruaki. “I a mimii ngkana n na wakirake nakon au kouru n te maiu aei,” e koroia.

“I bon tuangaki bwa N na okira ana Boki Moomon. N ana moan kibu aika aua n 1 Nibwaai 18, I kunea te kaeka nakon au raraoma. Kiibu aikai a kabwarabwaraa te kaibuke are e kabaia Nibwaai ni uotiaa ana

“I reireinai taekaia ana aomata te Uea ae Ramonaai n Aramwa 19:33, are a tia ni bitaki nanoia; ao akea riki nanoia ni kan karaoa te buakaka. I waaki n tataro ibukin te bitaki n nano aio.”

TE BUOKA MA KANGAANGA AIKA BON MAIROUM

"[Ana Boki Moomon] e kona ni buoka oin am kangaanga ni kawai aika abonn rangi ni koaua. Ko tangiria ni kanakoa arom ane e buakaka? Ko tangiria ni katamaroa n te reitaki inanon am utu? Ko tangiria ni karikirakea konabwain maiun tamneim? Wareka Ana Boki Moomon!"

Unimwaane Russell M. Nelson man te Kooram n Abotoro an te Tengaun ma Uoman, "Te Kakoaua ibukin Ana Boki Moomon," *Riaona*, Tianuare 2000, 85.

utu nakon te aba ni berita. E bon 'kamimii aron karaoana' ao e aki kabaaki n ai aron aia mwakuri aomata'; ma, e kabaaki n aron are e a tia ni kaotia te Uea' (kiibu 1–2). Nibwaai e aki toki n reitaki ma te Uea n tain kabaakin te kaibuke. Ngke e a tia te kaibuke, 'e bon tamara, ao . . . ao moan te tamara aron karaoana' (kibu 4).

"I ataia bwa mwanangau e bon 'kamimii karaoana.' E aki bootau ma aia banna aomata ma e na karokoai n te tabo are I tangiria n nako iai ngkana I kakaea ana kairiiri te Uea. Kiibu aikai bon taian biikan n te oota inanon te tai ae rotongitong. Au kangaanga a aki waekoa n toki, ma I kunea te taratara are I kainanoia. I a mena ngkai inanon te mwakuri are e a reke kaniwangana ibukin are I aki kaman baireia."

Kuneakin te Kakoaua Teuana

Ngke te kairake n ataeinimwaane, Adrián Paz Zambrano mai Honduras e miimi bwa ibukin tera te Baibara e mwanewea tii te aono ni katobibiia Ierutarem ao ni miiakinna ngkana Iesu e kawarii aba ake tabeua.

"Ririki ake imwiina uoman mitinare man ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira a roko n au auti," e koroia Adrián. "A kaotia nakoiu ana Boki Moomon ao a kaoai bwa nna wareka 3 Nibwaai, are e kaota rokon Iesu i America.

"Ngke I wareka, I uringii titiraki ake iai irou ngke te kairake ngai. I a tia ni kunei

kaeka. n ana Boki Moomon, I reireinaki bwa Iesu Kristo e kawari aban America imwiin Mangautina. I kaonakin te kukurei ibukina bwa I ataia bwa te Atua e tangiriia ni kabane Natina n aki tabeakina te tabo ke arona."

Adrián ao buuna te aine a bootaki n tataro ni kan ataia bwa e koaua te Ekaretia, ao ngaiia ni kauoman a karekei aia kakaoaua. A bwa-betitoaki ao a kamatoaki, ao teuana te ririki imwiina aia utu a bon kabaeaki n te Tembora.

Katauraoan Bwaai ibukin Ana Utu Teuae

Ngke 30 ana ririki, Eric James mai New Mexico, USA, e kuneaki bwa iai aorakin ana kirine. Ngkai te kairake ni karo, e bon rangi n rootaki ao ni miiakinna ngkana e kona ni karekei bwaai ibukin ana utu.

E wareka n ana Boki Moomon bwa Nibwaai e miiakinna te bwai ae titebo ngke e uruaka ana kai ni katebe ae karaoaki n te biti ae tamara. Ma imwiin karaoan ana kainikatebe man te kai, Nibwaai e a manga kona ni kamarakeia ana utu. (Taraa 1 Nibwaai 16:18–23, 30–32.)

"Ana karaki Nibwaai e kaonrakea tamneiu n aron te oota ae raneanea," e taku Eric. "Te marurung are I a tia ni kimwareirei iai ni karokoa te tai anne ai aron ana kainikatebe Nibwaai are te biti. Ngke e a bwaka marurungi, ai aron au kainikatebe ngke e a uruaki. Ma I kinaa bwa te Uea e a tia ni kakabwaiaai ma te kainikatebe ae te kai rabwatana ae te korokoro ni kamwaingan te kirine. Te korokoro e na anganai te korakora n tararuia au utu. Aio are e anganai te kantaninga. Ni kaania te 10 te ririki imwiina, I reitinako ni karekei bwaai ibukiia au utu ao ni beku ibukin te Uea n au kabanea n tamara are I kona."

N reireiniia Ataei te Ongotaeka

Ngke a uarereke natina, Juan Jose Resanovich mai Argentina e rairaki nakon ana Boki Moomon ngke iai ana titiraki ibukin ae e na kangaa n reireiniia ao ni karikirakeia natina. "Kaainabau ao ngai ti kakaai iteranibaa ibukin te kairi ibukiia natira, ao ti aki toki ni kunei kaekaia," e koroia.

Te Resanoviches a reireiniia natia te ongotaeka man kairakiia nakon ana katotoo Nibwaai n 1 Nibwaai 3:5–6:

“A ngurengure tarim, ni kaangai e bon rangi ni kaangaanga te bwai are I a tia ni mwiokoiia iai; ma nooria I aki kainnanoa aei mairouia, ma bon ana tua te Uea.

“Mangaia ae ko na nako natiu, ao e na bukiko te Uea, ngkai ko tuai ni ngurengure.”

“Ti reireiniia natira bwa Nibwaai e kari-neia ana karo ake iaon te aonaaba ao ana bwai te Atua,” e koreia Juan. “Ti karaoa ara kouru bwa ngkai te utu ti na karekea anuan Nibwaai ni karinerine ao n ongotaeka.

“Ni kabane natira a nako ni mitinare. Ti aki kairii nanoia bwa a na mwakuri. A tia n riki bwa ataein te reirei aika tamaraoa, rao aika tamaraoa, ao naati aika tamaraoa. Ara utu e batia e a riai ni katamaroa, ma ana Boki Moomon bon te buoka ae rangi ni buubura aei ni karo-koira n ara kouru.”

Ni Kamaiuko man Ana Kabaebae Tangiran te bwai ae ko rangi n tatangiria

Ngke I buakana tatangirakin te kan amwamarake, Susan Lunt mai Utah, USA, e tataro ibukin te buoka. E rairaki nakon ana Boki Moomon ao ni warekia bwa Nibwaai e kamaiuaki man aia kabaebae tarina ake a kabaebae iai baina ao waena:

“Te Uea, ni kaineti ma aron onimakinam irou, ko kona ni kamaiuiai . . . ; eng, ao n anganai te korakora bwa I aonga ni kona ni motiki kabaebae aika I kabaebaki iai.

“Ao e koro bukina bwa . . . a kabwaraki kabaebae” (1 Nibwaai 7:17–18).

“Te taeka ae tabu aei e kabwarabwaraa raoi aron au namakin—kabaebaki ma kabaebae n te bwai are I tatangiria,” Susan e koroboki. “Nibwaai kabaebana ae matoatoa a waekoa ni kabwaraki ngke e bubuti ibukin kamaiuana. Kabaebaki a aki matoatoa ao I aki kona au bwai ake I tatangirii n te tai ae uarereke, ma ngke I warekii taeka aikai, I namakina te bwai teuana ae e mwaing inanou. I namakina n ai aron ae kabaebae ake a katobibia nanou,

iango, ao te rabwata e a tia ni kabwaraaki, ao I ataia bwa I a kona n tokanikai iaon te bwai are I tatangiria.”

Susan e a tia ni karaoa te waaki ae kora-kora ao, ibukin te kairi are e kunea n ana Boki Moomon, e a tia ni kona ni uruaka arona ake tabeua are e a tia ni kabaeaki iai, n ikotaki ma te unun, tiarobeke, ao te kamoamoa. “I ataia bwa ana Boki Moomon bon ana taeka te Atua,” e kabwarabwaraa, “ao bwa te kaeka nakon ana titiraki nakon te maiu aei e kona ni kuneaki inanon iteranibaan te boki anne.” ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. M. Russell Ballard, in “We Add Our Witness,” *Tambuli*, Ritembwa 1989, 13.

KAeka n ana BOKI MOOMON

- Terana ae N na karaoia imwiina inanon maiu? (Taraa 1 Nibwaai 4:6; Aramwa 37:36.)
- N na kangaa ni katamaroa au mare? (Taraa 1 Nibwaai 5:1–9.)
- Bukin tera N na kawakina te tienoro? (Taraa Iakobwa 1:2–4; Aramwa 37:2–4; Ereman 3:13–15.)
- N na kangaa n riki bwa te rao ae tamaraoa riki? (Taraa Aramwa 15:18.)
- N na kangaa ni kakoroa bukin weteau? (Taraa Aramwa 17:2–12.)
- Terana ae I riai n tataroakinka? (Taraa Aramwa 34:17–27.)
- E na kangaa te Mwakuri ni Kamaiu ni buokai n rairananou ao ni bitia? (Taraa Aramwa 36.)
- N na kangaa ni kaitaraa ana mwakuri temanna n riibuaka? (Taraa Aramwa 60–62.)
- N na kangaa ni kamanoia au utu man te buakaka n te aonaaba? (Taraa Ereman 5:12; Moronai 8:2–3.)
- Bukiin tera Nna nako n taromauri? (Taraa Moronai 6:5–9.)

Te kario n te Kamatebwai: Karaoa oin am titiraki ao tarai kaekaaia ngkai ko tataroakini kamatebwaiian booki aika tabu.

*Ataakina raoi e kona ni kairiira
“ni kauarerekea ao ni kauarerekea
kamimiira n te kanikina ke man te
kamimii mai karawa.”*

KOROTAMNEI IROUN ADAM C. OLSON, N TII AKANA A KAOTAKI

Iroun Adam C. Olson

Ana Maekatiin te Ekaretia

MANGA KUNEAKIN

KAMIMIIN TE AONAABA . . . ao Totokoan Kabuanibwai n te Maiu n Tamnei ae Bwarannano

Ciro Villavicencio e katautaua bwa inanon ana moan ririkiake teniua bwa te tia kairiataan neweaba n te tabo ae Cusco i Peru, e kaira te kaneweaba ae kaania 400 nakon Machu Picchu, te "kawaa ae bua" ae kakannato n te Incas. Ni karokoa ngkai, e ngae imwiin kawarakina irouna ae bat, te tabo aio—e karinaki iaon aran kamimiin te aonaaba—e tuai ni bua kamimiina nakoina.

"N tainako ao e na iai te bwai teuana ae boou ae nna reiakinka," e taku. N ni kabanean te aoa ae bat ni kairakin te kurubu n taan neweaba rinanon Machu Picchu bon te bwai ae e aki tataneiai iai Ciro. E ngae n anne, e a tia n noora bebeten kabuaan te kamimii anne. Tabeman mai ibuakoia raona ni mwakuri a karaoa aia kane-weaba ae bwanin inanon 45 te miniti. "A bwara nanoia," e taku.

Ciro, te membwa n te Chasqui Uoote

ao te kauntira ae rietata n te Cusco Peru Inti Raymi Titeiki, e kakoaua bwa ataa-kia raona ni mwakuri n aroia n akeauangan nanoia e kona ni buokiia kaain ana Ekaretia ni karikirakea nanoia ni kamimiin te aonaaba teuana—ae te kabanea ni kakaawaki—te mwakuri ae rangi n tamaroa ao ni kamimii man ana euangkerio Iesu Kristo ae e a tia ni kaokaki (2 Nibwaai 25:17).

Kaanganga man Kabuaan Kamimiina

E kitanaki te tabo aio inanon banen 1500s irouia Incas ao n aki kuneaki irouia taan buaka mai Spain, te kaawa ae e raroanako ae e tei n te tabo ae rietata n te Peruvian Andes e bon bua nakoia ni kabane ma tii tabeman ae a ataia. Ni banen te ka20 n tienture, kuneakina man te aonaaba are itinaniku e a karokoia taan kakaae ao taan neweaba.

N ni maaniia taanti kakae n tia ni kamatebwai Machu Picchu, a tia ni kaniwanganaki ma kukune aika boou ao rakan aia atatai.

Imwiin bwi n ririki ni kamatebwai, “tabeman aomata a taku bwa a tia ni kunei bwaai ni kabane ake a riai ni kuneaki i Machu Picchu,” e taku Ciro. “Ngke a taku aomata bwa bwaai ni kabane a tia ni kuneaki ke a tia bwaai ni kabane, a taenikai ke a kauarerekea bonganai te bwai ke te mwakuri.”

Ciro e raraoma bwa te kukurei n nano anne e kona n reke n te Ekaretia. E a tia n noora ae e kangaa aron te tai ao te taneiai ni kona ni kairia tabeman membwa “n riki ni kekerikaakin mimiia n te kanikinaa ke te kamimii mai karawa, ni karokoa a riki ni matoatoa nanoia, ao ni matakai n aia iango, ao [ni moanna] n aki onimakini bwaai ni kabane ake a [tia] n ongo ao n noori” (3 Nibwaai 2:1).

Buan te kamimii aio e kona ni katukiia membwa bwa a na kai rootaki n ana kewe Tatan, n aron: Ko aki kainnanoa te kakauongo nakon te tia taetae anne; ko a kaman ataia ni kabane. Ko aki kainnanoa te nako n te Reirei n Taabati; ko a tia n ongo te reirei anne ngkoa. Ko aki kainnanoa kamatebwai an booki aika tabu n te bong aei; akea te bwai ae boou ikekei.

“Ao ai aron [ana mwakuri] Tatan n taua taekan nanoia aomata” (3 Nibwaai 2:2).

Namakinan te kukurei n taberan maunga ao

mwanono ibukin reirein te euangkerio bon te bwai ae e aki tataneiai te aba. Ma te koraki ake a kariaia te kerikaaki n te reirei n tamnei bwa a na karekei bwa maiua a na reke n te kangaanga ni kabuai “ake iai irouia” inanon te atatai n te maiu n tamnei (2 Nibwaai 28:30; taraa naba Mataio 25:14–30).

Manga kaokakin te Mimii

Ataakin teniuia koaua e a tia ni buoka Ciro n tiku ni kona n reireinaki e ngae ngke e kaota te bwarannano:

1. E rawata riki are I kainnanoia ni kan ataia.

Inanon ana tai ni kamatebwai te euangkerio ae korakora n ana tai ni mitinare ao n tia reirei n te intitute, Ciro e a tia ni kunea bwa n taainako ao iai bwaai riki tabeua aika ko riai n reireiniko iai, tao te koaua ae e boou ke kamanenaakina ae boou n te bwai teuana are e a kaman ataia. Ma ae kakaawaki riki, te raba-kau n tamnei ae boou anne n taainako bon te bwai ae e kainnanoia n ataia ni kairia rinanon te kakaewenako are e kaaitaraa—ke are e na kaitaraa.

“Mwakorona are te kan reireinaki,” e taku, “bon uringan are iai n taainako te bwai teuana ae I aki ataia are I bon riai ni kainnanoia ni kan ataia.”

2. I kainnanoa ana ibuobuki te Tamnei are Raoiroi n reireinai terana are I kainnanoia.

Ngkana ko aki ata are ko kainnanoia ni kan ataia, ko kainnanoa te tia reirei ae wanawana (tarraa Ioane 14:26). Ngkai Ciro e kamatebwai booki aika tabu n tii ngaia ke ma kaainabana ke ngkai e irii kiraati ao bootaki, e aki toki ni kauringaki bwa e aki kakaawaki bwa mwaitira are e a tia ni wareka te kibu teuana ke e ongo te koaua teuana.

“Te Tamnei e kona n reireinai bwaai ake I bon tuai n iangoi,” e taku. “Te Tamnei ae Raoiroi bon te tia reirei.”

3. I riai ni karekeia te kekeiaki n reirei.

Te reirei e bon tangira te kakammwakuri ao tiaki te aki kakammwakuri.¹ E kainnanoa tangirakina, n anga nanom, irakina, ao kam-mwakuran te koaua are ko reiakina (tarraa Aramwa 32:27).

“N na riai n taua te mwioko ibukin te reirei,” e taku Ciro. “Tamara are i Karawa e na aki imanonoai n reiakina te bwai teuana.”

Te Kamimii e Kaniwangananaki

Iroun Ciro, Machu Picchu e tiku bwa te kamimii n te aonaaba, bwa manraa taani kamatebwai, a tia ni kaniwangananaki ma kukune aika boou ao rabakau aika raka.

Imwiin tebubua te ririki ni kamatebwai, taani keniken a tia ni ni kuneia n tii tabeua ririki n nako te tabo n taunimate, tieramiki, ao taian kaintamarake riki tabeua, ni kabane are a tia ni ikotaki riki nakon are e a kaman ataaki n te Machu Picchu ao te Incas.

Ai aron aio ma kamatebwai ana euangkerio Iesu Kristo. "E na bon iai te bwai teuana ae boou ae e na kuneaki n te euangkerio ibukiia naake a kona ni kekeiaki," e taku Ciro.

N ai aron ara kukune aika boou i Machu Picchu e a karikirakeaki iaon rabakau ake mai imwaaina, n anganii taan kakaae te atatai ae moanna n tabwanin, "te aomata are e aki kamatoa nanona, e bon anganaki mwakoron te taeka are e bubura riki, ni karokoa ae a anganaki bwa e na atai ana mwakuri aika kamimii te Atua ni karokoa ae a bwanin ana atatai" (Aramwa 12:10; taraa naba D&C 50:24).

"Te euangkerio bon oin te ran ni kamaiu are akea tokina are ti kainnanoia n okiokiria n taainako," e taku Ciro.

Tamaroan Kamimiin te Mwakuri

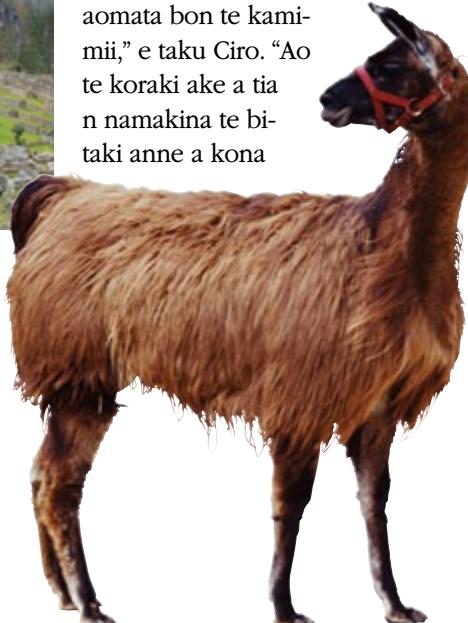
Ngkai Ciro e mamataku man te bwaa ae rebenako mai ieta iaon Machu Picchu, tatin man kurubu n neweaba aika kakaokoro a nakonako ibuakon kateitei ni kawai. Iroun Ciro te kabuanibwai n aia aki nanona aia mwakuri ibuakoia raona ni kaneweaba e na bon aki tii kammarakii ma te koraki ake a na kona n namakina te kamimii rinanoia.

Kawakinan kamimii ni maiuakanan te euangkerio e na kakabwaiaia tiaki tii temanna ma temanna ma te koraki ake a reitaki ma teuanne ke neiene. "Te bitaki are e karaoia te euangkerio inanon maiuia aomata bon te kamimii," e taku Ciro. "Ao te koraki ake a tia n namakina te bitaki anne a kona

n riki bwa te kamimii inanon maiuia tabeman." ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa David A. Bednar, "Kakaea te Reirei man te Onimaki," *Riaona*, Tebetembwa 2007, 16.

RORONRIKIRAKE

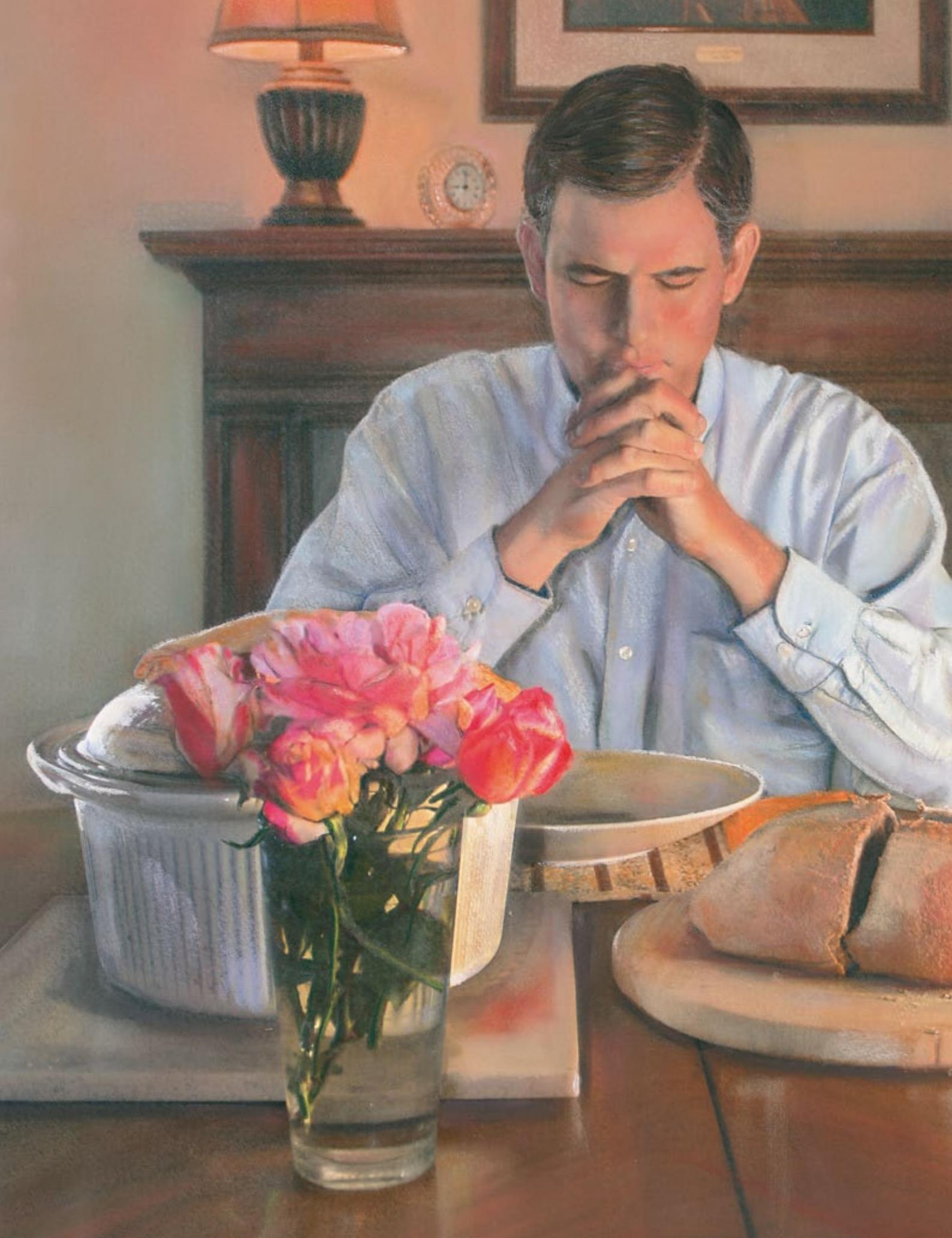

Kakaean Kaungaan Warekan Booki aika tabu

Iroun Wilfer Montes Leon

Ti tangiria n tataro ibukin kaungaan warekan booki aika tabu ao riki ibukin ana kairi te Tamnei ae Raoiroi. Ti tangiria ni kakukureira inanon booki aika tabu; anne bon, kukurei n ana taeka te Atua ao n namakina te tangira are ti anganaki man te rongorongo. Ti kainnanoa karaoan riki ae mwaiti nakon ae tii taraakin taian taeka (mani booki aika a tabu, ibukina bwa te iango bon ibukira bwa ti na tangiria ma te euangkerio ae moan te tamaroa aio.

Ni katoa te tai are ko ukeuke ni booki aika tabu, ko na reireiniko riki n ae bat, ao rinanoia ko kona n ata ana kantaninga Tamara are i Karawa. E aki toki ni kaekai ara tataro rinanon booki aika kariaiakaki n te Ekaretia. Ngkana ti namakina te rau ao ni karekei kairi ni iango, ti kona n ataia bwa a roko mai iroun Tamara are i Karawa rinanon te Tamnei are Raoiroi (taraa D&C 8:1-3).

Iroun Unimwaane
D. Todd Christofferson

Man te Kooram n Abotoro n
te Tengaun ma Uoman

Kinaakin Ana Ibuobuoki te Atua

INANON KAKABWAIAKIIRA NI KATOA BONG

*Ni bubuti ibukin ao karekean kanara ni katoabong n ana ibuobuoki
te Atua e karaoa te mwakoro ae kakaawaki n reiakinan ae ti na
onimakinna ao ni keiakinii kakaewenako n te maiu.*

R uka e koreia bwa temanna ana reirei te Uea e titirakinna, “Te Uea, ko na reirei niira n tataro, n ai aron naba Ioane n reireiniia ana reirei” (Ruka 11:1). Iesu ngkanne e anga te banna ibukin te tataro are e a tia n ataaki bwa ana Tataro te Uea (taraa Ruka 11:2-4; taraa naba Mataio 6:9-13).

Are e karinaki n ana Tataro te Uea bon te bubuti “Ko na anganiira karara ae ti a tau iai n te bong aei” (Mataio 6:11; taraa naba Ruka 11:3). Ti bane ni iai kainnanora ni katoa bong are ti a rairaki nakon Tamara are i Karawa. Ibukiia tabeman, bon tii are a nanonna te kariki—anne bon, te amwarake are e kainnanaki ni kateimatoa te maiu n te bong anne. E kona naba n te korakora n te maiu n tamnei ao te rabwata ni kaitaraa ma teuana riki te bong man aoraki aika kammaraki

ke a waeremwe kamarurungakiia. N tabeua keiti e kona n riki bwa te kainnano ae kona n nooraki bwa e uarereke, n aron te bwai ae irekereke ma taben temanna ke ana mwakuri n te bong anne—n anga te reirei ke ni kataaki, ibukin te katotoo.

Iesu e reireniira, Ana reirei, bwa ti riai n taraa te Atua ni katoa bong ibukin kanara—te buoka ao kateimatoakira—ake ti kainnanoi n te bong anne. Ana kakao te Uea ni kakaea karara ni katoa bong ni bain Tamara are i Karawa n taekina te Atua n tangira, are e bon ataia man ae uarereke, kainnanoi ni katoa bong Natina ao e tauraoi ni buokiia, temanna imwiin temanna. E taekinna bwa ti kona ni bubuti n te onimaki Irouna “ae tituaraoi n angangania aomata ni kabaneia, n aki ngurengureakiniia; ao e na bon anganaki” (Iakobo 1:5). Anne e

*Iesu e reireiniira,
Ana Reirei, bwa ti
riai ni ukoukora te
Atua ni katoabong
ibukin karara—
te buoka ao te
amarake—ti
kainnanoia ibukin
te bong anne.*

bon, koaua, e rangi ni korakora ana boutoka, ma iai te bwai teuana ae mwakuri ikai ae e rangi ni kakaawaki riki nakon are tii te buoka ni kateimatoakira man te bong teuana nakon teuana. Ngkai ti kakaea ao ni karekei karara aika tabu ni katoabong, ara onimaki ao onimakinana iroun te Atua ao Natina e rikirake.

Ukoukoran te Atua ni Katoabong

Imwiin kaotinakoia ae kakannato mai Aikubita, ana baronga Iteraera e kabanea 40 te ririki inanon te rereua imwaain ae a rinnako n te aba ni berita. Te botannaomata ae e rangi ni mwaiti ae e raka iaon te miron a na riai ni kamarakeaki. E koaua bwa te mwaiti anne inanon te tabo teuana e aki kona ni maiu iaon kaeān maan ao n tiringia, ao aron maiuia aomata aika taan rianna e aki raoiroi ibukin te ununiki ke maan n te mwaiti ae tau. Iehova e katoka te kangaanga man karekean kanaia n te aro ae kamimii mai karawa—te maana. Rinanon Mote, te Uea e tuangia aomata bwa a na rikoa te maana ae tau ni katoabong ibukin te bong anne, ma ti aki n te bong are imwaain te Taabati, ike a na rikoa ae tau ibukin uoua te bong.

N aki tabeakina ana kaetieti Mote aika onoti, tabeman a kataia n rikoa ae e raka iaon ae tau ibukin teuana te bong ao a kawakina are nikirana:

“Ao e taku Mote, E na tai katuka nikirana te aomata temanna ni kangaina.

“Ma a aki kan ongo irouni Mote; ma a boni katuka teutana tabemaang ni kangaina, ao e kariki ino, ao e boira” (Otinako 16:19–20).

N aron are e taekinaki n te berita, e ngae n anne, ngkana a rikoa uoua te tai mwaitin are a ririkoia n te bongina iaon te kaonobong, e aki buakaka (taraa Te Otinako 16:24–26). Riki, e ngae n anne, tabeman a aki kona ni kakoaua n aki nooria, ao a nako ni kakaea te maana iaon te Taabati, ma “e aki reke irouia” (taraa Te Otinako 16:27–29).

Man karekean kanaia ni katoa bong n teuana te bong n te taina, Iehova e kataia n

reireiniia te onimaki nakon te botannaomata are iaon te maan ae 400 te ririki e a tia ni kabua ae batia man aia onimaki aia bakatibu. E anga reirei nakoia bwa a na onimakinna. Ni koauana, natin Iteraera a na nakonako ma Ngaia ni katoa bong ao n onimakinna bwa E na anganiia te amarake ae tau ibukin te bong are imwiina *iaon* te bong are imwiina ao ai arona nako. N te aro anne E na aki rangi n raroa ma aia iango ao nanoia.

N te tai are a tauraoi te baronga mai Iteraera ni karekei kanaia i bon irouia, a bon kainnanoaki bwa a na karaoia. Ai ti te arona naba, ngkai ti bubutia te Atua ibukin karara ni katoabong—ibukin te buoka n te tai are ti a aki kona ni karekei kanara ibon ioura—ti riai n teimatoa ni kakammwakuri ni karaoan ao ni karekean te bwai are ti bon kona ni karekei inanon mwaakara.

Onimakinan te Uea

Tabeua te tai imwaain are I weteaki bwa te Mataniwii ni Kabuta, I kaaitara ma bon au kaangaanga ma te mwane are e teimatoa inanon ririki aika batia. E bilitaki ni kaangangania ao ni kainnanoana, ma e bon aki kona n nako. N taai tabetai ao te kakaewenako aio e a rootia aia warebea au utu, ao I iangoia bwa tao ti nang aitara ma te uruaki man ara katau mwane. I tataro ibukin tabeua te kamimii are e roko ni kamaiura. E ngae ngke I anga te tataro anne n te tai ae batia ma te nano ae korakora ao te nano ae batia, te kaeka n te kabanea bon tiaki. N te kabanea, I reirenai n tataro n ai aron te Tia Kamaiu: “Ma akea au taeka, ma e na tauaki am taeka” (Ruka 22:42). I kakaea ana ibuobuoki te Uea ni katoai mwaneka aika uarereke iaon te kawai nakon te kabanea ni kaeka.

Iai taai ngke I a tia ni kabanea kaubwaiu, ngke ai akea ae N nang rairaki nakoina ibukin buokau ni kaaitara te kainnano are I kaitara ma ngaia. N akea riki te tabo ae N na buokaki iai, e raka iaon te taina I bwaka inano imatan te Tamara are i Karawa, ni bubuti inanon rannimatau ibukin Ana

ibuobuoki. Ao E bon buokai. N tabetai bon te bwai ae e aki raka nakon te namakin n te rau, te namakin ni koaua bwa bwaai a na bon mwakuriaki. Tao n na bon aki nooria ni kangaa ke te kawai raa, ma E anganai bwa N na ataa anne, ni kaineti nakoiu ke n aki kainetaki nakoiu, E na riai ni kauka te kawai. E kona ni bitaki arona, te iango ae boou man ibuobuoki e kona n roko nakon te iango tabeua, am bwakabwai aika ko aki kantaningai ke tabeua kaubwaim a kona ni kaoti n te tai ae riai. N anga tabeua bon iai te kaeka.

E ngae ngke I a rootaki, I kakaitau ngkai bwa iai te kaeka ae e aki tawe nakon au kangaanga. Te koaua are I a tauaki ma te matoa n rairaki nakon te Atua ibukin te ibuobuoki n angin te tai ni katoabong iaon te tai ae raka iaon iraua te ririki e a reireinai bwa N na kangaa n tataro raoi ao ni karekei

kaeka nakon au tataro ao e reireinai n te kawai ae mwakuriaki ni karekea te onimaki inanon te Atua. I a moannan ata au Tia Kamaiu ao Tamau are i Karawa n te kawai ao nakon te karinan are e kona n aki riki n angana teuana ke anne are e kona ni uotai n te kawai riki ae abwabwaki. I reireinai bwa karara ni katoabong bon te bwai ae kakawaki. I reireinai bwa te maana n te bong aei e kona n riki n ai aron raoi te maana are ni karakinan ngkoa te baibara. I reireinai n onimakina te te Uea ni kabane nanou. I

Man karekean te amarake ni katoabong teuana te bong n te taina, Iehova e kataia n reireiniira te onimaki nakon te botanaomata are e raka iaon te maan ae 400 te ririki e a tia ni kabua ae bati man aia onimaki aia bakatibu. E bon reireiniia bwa a na onimakinna.

reireinai n nakonako ma Ngaia n te bong teuana nakon te bong teuana.

Mwakuri rinanon Kangaanga

Bubutia te Atua ibukin karara ni kato-abong nakon are ni katoa wiiki, ni katoa namakaina, ke karara ni katoa ririki bon te kawai naba ibukira ni katuruturua iaon bwaai aika uarereke riki, kangaanga aika a kona riki n tararuuaaki. Ni mwakuri ma te bwai teuana ae bubura, ti na kona ni kain-nanoa ni mwakuriia inanon uarerekena, ni kanna ni katoabong. N tabetai ni kabane ae ti kona ni karaoia bon ti teuana te bong—ke ti mwakorona man teuana te bong—n te taina.

Ti kainnanoa naba mwakoron te berena ae tabu n riki n arora ae riai. N rairananora, n tamaroa riki, ao ni karaaurau n roko “ni mwaitin aron Kristo ae bwanin” bon te mwakuri ae te rakana imwiin te rakana.

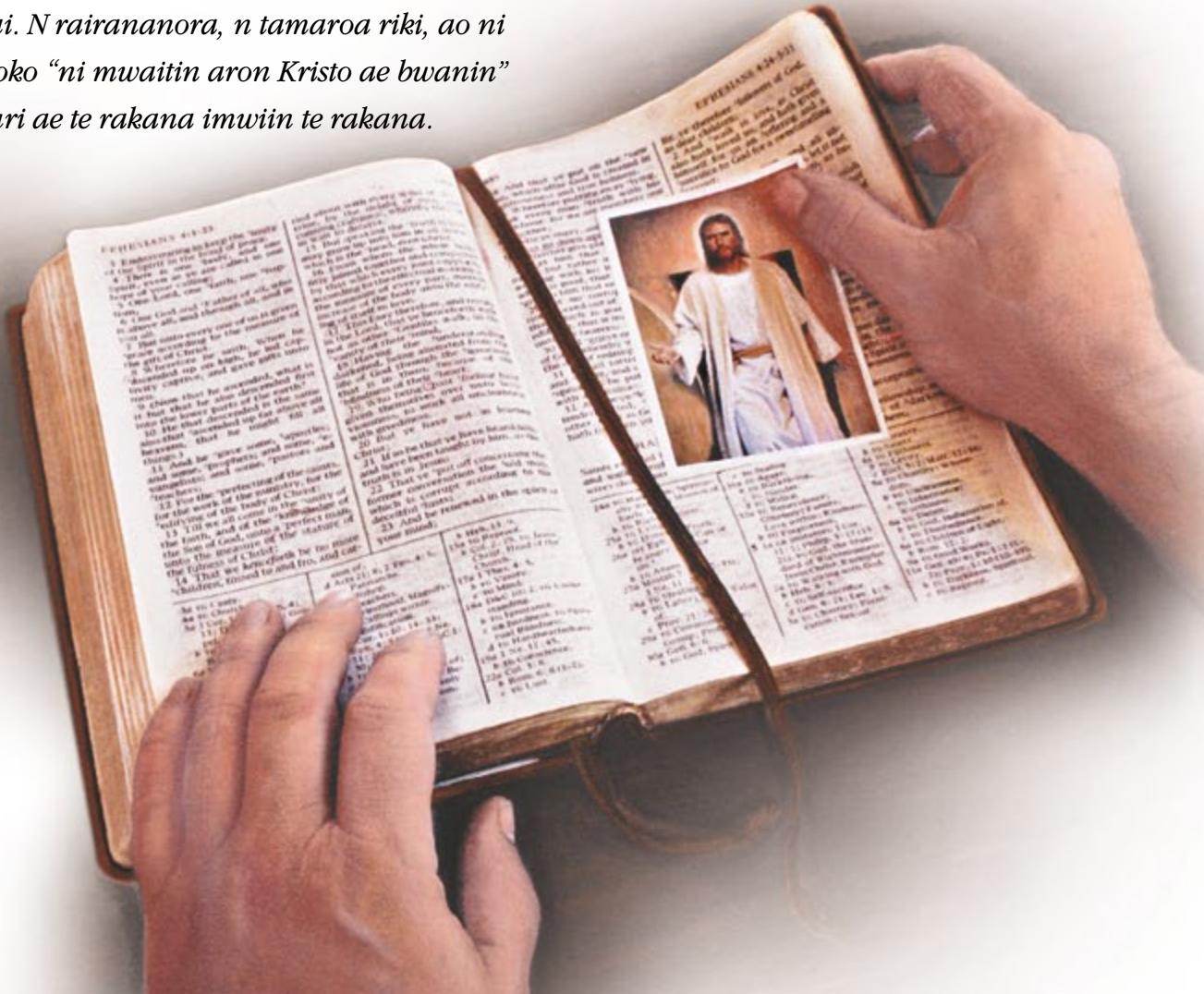
Inanon 1950 tabun tinau e maiu man te korokoro ibukin te kaentia, are e a rimwiiaiki ma tatin bwainaorakiana n te radiation aika kammaraki. E uringnga bwa tinana e reireinna te bwai teuana inanon te tai anne are e a tia ni buokiia man te tai anne:

“I bon rangi n aoraki ao ni mamaara, ao I taku nakoina n te bong teuana, ‘O, Tinau, I aikoa kona ni kaaitaraa 16 riki au bwai n aoraki akanne.’

“E taku, ‘Ko kona n nako n te bong aei?’
“Eng.”

“Eng, natiu, anne ni kabane ae ko na karaoi n te bong aio.’

“E a tia ni buokai n te tai ae batu ngkana I uringnga n anaa teuana te bong ke teuana te bwai n te taina.”

Te Tamnei e kona ni kairiira bwa n ningai are ti na taraa are imwaira ao n ningai are riai ni mwakuri tii ma te bong aio, ma tii n te tai aio.

Ni karokoira n Tiara are ti Kona

Bubuti ibukin ao karekean karara ni katoabong mairoun te Atua e karaoa te mwakoro ae kakaawaki n reiakinan onimakinana ao n teimatoa ni kaaitarai ana kakaewenako te maiu. Ti kainnanoa naba mwakoron karara ae tabu n riki nakon are ti bon riai riki nako iai. Nakon te rairannano, nakon ae tamaroa riki, ao ni karaurau n roko “ao tiara bwa bon onraken Kristo” (I Ebeto 4:13) bon te mwakuri n te mwaneka teuana imwiin teuana. Ni booti aaro aika boou ao aika bwanin nako nanon anuara ke n tokanikai iaon arora aika buakaka ke tangiran bwaai aika ti reketaati iai n taainako nanona bwa te kekeiaki n te bong aei n rimwiiali ma te ingabong teuana ao aro imwiina, tao ibukin boong aika bat, namwakaina ao ririki, ni karokoa ti karekea te tokanikai. Ma ti kona ni karaoia ibukina ti kona n tang nakon te Atua ibukin karara ni katoabong, ibukin te ibuobuoki ae ti kainnanoia ni katoabong.

Beretienti N. Eldon Tanner (1898–1982), te Moan Kauntira n te Moan Beretitentii, e taku: “Ngke ti tarai rikaaki iaon kakaawakin boongan kaekaa karaoan ae tamaroa riki, tia uaia ni bairei nakon reireiara n rinea raoi kaeka ake ti karaoi, n iangoa te kaantaninga ibukin karaoakiia, ao ni kabaneana ni karaoa te kabaebae ni kaawakinia ao n aki kariaia te bwai ae na tutuki ni katokiira. Ti a kauri-ngiira ni moan boong nako bwa ti na kona ni kawakina te kaeka tii ibukin te bong anne.”¹

Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e a tibwa reireira bwa te teimatoa ni karaoi mwakuri aika beebeete ni katoa bong n aron te taromauri n utu, kamatebwaian booki aika tabu, ao te tataro n te mweenga n te tairiki e kakaawaki ni katean te utu ae na-koraoi. “Teimatoara ni karaoan bwaai aika taraa ni uarereke,” e taku, “e kona ni kairiko

nakon karekean maiuakinan te tamnei ae kakaawaki.”²

Beretienti Ezra Taft Benson (1899–1994), n taetae iaon te rairannano, e anga te reirei aio: “Ti riai n taratara raoi, ngkai ti ukeuke ni kari-kira riki [n ai aron Kristol], bwa ti na aki bwarrannano ao ni kabua te kantninga. N riki ai aron Kristo bon te kakaae inanon maium ao n taainako e irekereke ma te rikirake ao te bitaki ae waeremwe, ae kuri n aki nooraki.”³

Ukoukoran ana Ibuobuki te Uea n te Mwakuri

Uringnga bwa ti riai n aki tii taraa nanona ngkana ti kakaaea mwaitin karara ae tabu ni katoa bong. Ngkana ti na bon riki n ai aron te Mwatita, Ngaia are E roko “bwa e aki nako mai Natin te aomata bwa E na tautoroniia aomata, ma E roko bwa e na toro irouia aomata” (Mareko 10:45), ti na kakaaea Ana ibuobuoki n ana mwakuri nakoia tabeman n te bong teuana ma teuana.

Beretienti Thomas S. Monson e maiuakina raoi riki te koaua aio nakoia aomata aika I ataia. Bon te bwai ae e aki totoki ni meemena inanona te tataro bwa te Atua e na kaoti kainnanoia ao aanga ibukina ni buokiia te koraki ake irarikina inanon te bong teuana ke n te taina n te bong. Teuana te katotoo man ana tai ngke te bitiobi ngaia e kaota te koaua bwa n tabetai te kekeiaki ae uarereke e kona, ma ana mwakuri te Tamnei, ni karekea te uaa ae rangi n tamaroa.

“Temanna are [Beretienti Monson] are e buokaki bon Harold Gallacher. Buuna ma natina a bon rangi ni kakaonimaki n te Ekaretia, ma tiaki Harold. Natina te aine Sharon e a tia ni butiia Bitiobi Monson ngkana e kona ni ‘karaoa te bwai teuana’ni kaoka tamana nakon te kakaonimaki. Ngkai te bitiobi, e namakina te wiri-kiriki bwa e na nakon Harold n tebong teuana. Bon te tiamwa ae kabuehue ngke e a karebwe-rebwe n ana mataroa Harold ae te tikuriin. Te bitiobi e kona n noora Harold n tekateka n ana kaintekateka, ni mokona te tikaa ao ni wareka te nutibeba. ‘Antai?’ Harold e titiraki ma te

*Ngkana ti na bon
riki n ai aron te
Mwatita, are E roko
“bwa e aki nako
mai Natin te aomata
bwa E na tautoroniia aomata,
ma E roko bwa e
na toro irouia aomata” ti na kakaaea
Ana ibuobuoki n
ana mwakuri nakoia tabeman n te
bong teuana nakon teuana.*

bwanaa n uun, n aki euta atuuna n taraia.

“‘Am bitiobi,’ e kaeka Tom. ‘I a roko bwa ti aonga ni kinaira ao ni kaumaka rokom ma am utu n ara bootaki nako.’

“Tiaki, I rangi n tabetabete,’ e roko te kaeka ae e aki raoiroi. E aki te roko n euta atuuna. Tom e karabwa ibukin ongoraana ao e kitana te kaintamwarake n te mataroa. E waaki te utu n akean rorokon Harold.

“Ririki imwiina . . . Tari Gallacher e tare-boonia ana aobiti Unimwaane Thomas S. Monson ao e butiia bwa e na kabaea ana tai ni kaitibo ma ngaia.

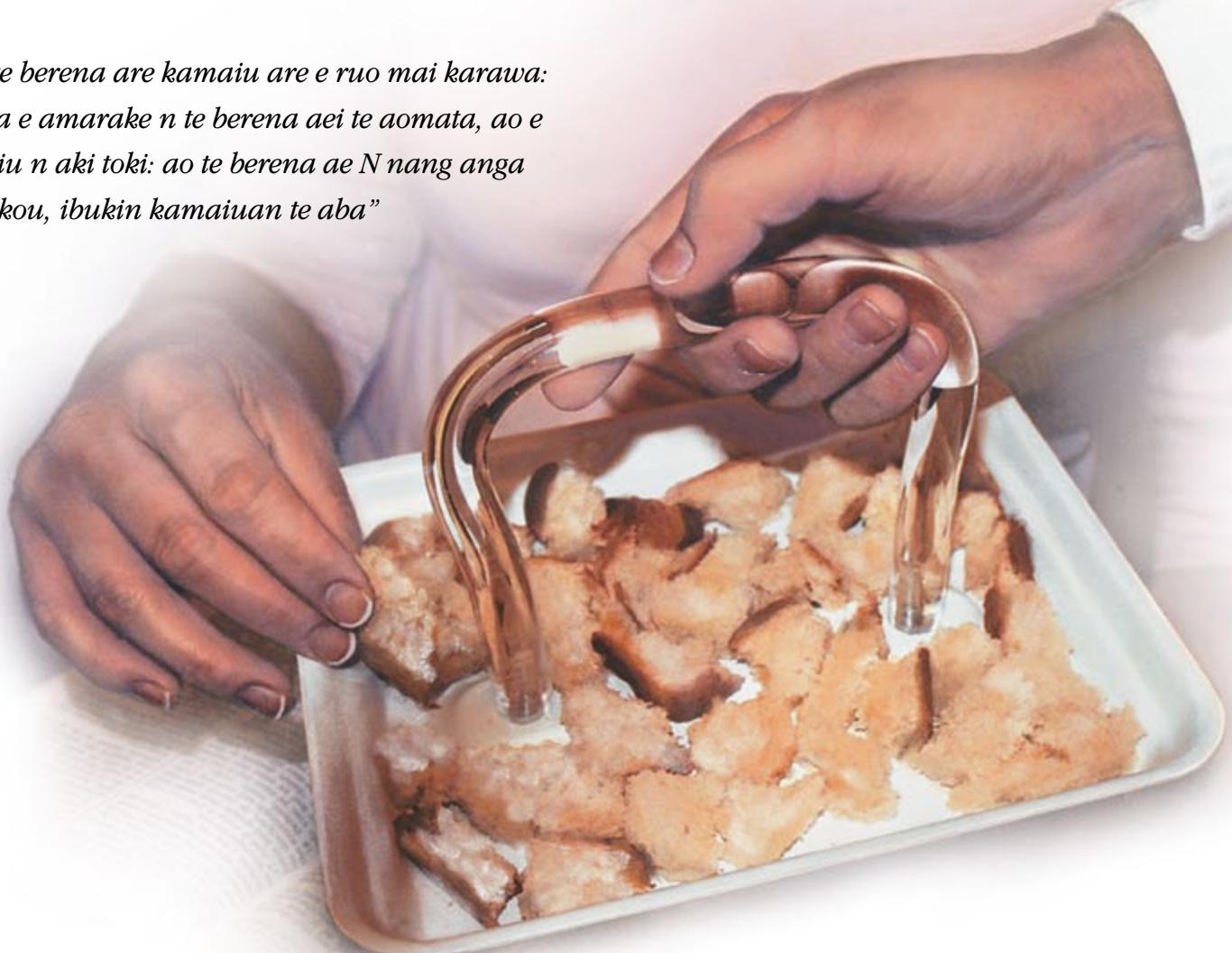
“. . . Ngke a kaitibo naaka uoman aikai tabeua te tai imwiina, a irabwati. E taku Harold, ‘I a roko ni kabwaraa au bure ibukin aki teirakeu

man au kaintekateka ao n aki kariniiko n te mataroa n te bongina n te tiamwa n ririki aika bat i nako.’ Unimwaane Monson e titirakinna ngkana e a [bon] kakammwakuri n te Ekaretia. Ma te moangare ae matoatoa, e kaeka Harold: ‘Ngai ngkai I a kauoman ni kauntira inanon au bitiobiriki uoote. Am kakao n otinako nakon te ekaretia, ao au kaeka aika a buakaka, aikoa aki karauai aingaia are I a bairea bwa N na karaoa te bwai teuana ibukina.’”⁴

Karaoakin am Rinerine ni Katoabong

N iangoi karara ni katoabong e kauri-nгиira n taainako katereterean maiuira, man

“Ngai te berena are kamaiu are e ruo mai karawa: ngkana e amarake n te berena aei te aomata, ao e na maiu n aki toki: ao te berena ae N nang anga bon irikou, ibukin kamaiuan te aba”

kakaawakin bwaai aika uarereke ake a kanoai ara bong. Taneiai e reireniira bwa n te mare, ibukin te katotoo, bwa te raanga n ran ae teimatoa man akoi aika beebeete, ibuobuki, ao n tatauraoi ni karaoa ae bat i riki ni kawakina te tangira ni kamaiua ao ni karikirakea te reitaki nakon te mwakuri ae kakanato ke te bwaintangira ae bobuaka.

N ai arona, n ara rinerine ni katoabong ti kona n tuuki mwakuri aika kamwaamwane n rin inanon maiura ao n riki bwa mwakoron maiura. N te maroroo ae e aki baireaki raoi imarenau ma Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) tabeua te ririki n nako, ti nooria bwa temanna e kona n tuuka angiiin bwaai aika tangako ma tamnei tii man karaoan taian rinerine aika tamaroa. Ibuinkin angiiin te tai bon tii taekan arom n reireiniko i bon iroum n aki nakon te tabo are e na reke iai tamnei n tangako—n rabwataia raoi ke n te iti. Ti atai, e ngae n nne, bwa ibukina e rangi ni kananova-kaawaki bwa e mena n taabo ni bane, tamnei n tangako a kona n ekanako ana bitiniti te aomata n te tai ae kakubanako. “Eng,” e kamatebwaia Unimwaane Maxwell, “ma e kona ni kanakoa n te tai ae waekoa. E aki riai ni kaoa ni karinna ao n anganna te kaintekateka bwa e na tekateka.”

Ai arona naba ma mwakuri ake tabeua ake a buakaka ao katei. Tatauraoira ni katoabong n totokoa moan rikin te aekaki ni bwai anne e kona ni kamanoira man utira n tabeua boong aika imwaairia nakon kinaakina bwa ibukin aki tatauraoira, tabeua te buakaka ke te mamaara e a tia n reke wakana inanora.

Ni koauana, a aki bat i bwaai inanon te bongina ake bon akea raoi kakaawakiia. E ngae ngke bwaai aika ti tataneiai iai ao n okioki a kona ni uarereke ma ni kakaawaki bwa a na riki bwa bwaai ni kateitei are n te taina e na karika te aro ae kairaki ao arora ao te aro ae baireaki are e tangiraki bwa ti na atai ara babaire ao miira. Aingaia are, ngkai ko bututi n te tataro ibukin kanami ni katoabong, iangoa raoi kainanomi—uoua bwa tera are e kona n akea iroum ao tera are kona riai ni

kamanoko iai. Ngkana ko a okira am kainiwene, iangoa tokanikaim ao kabwakam n te bong anne ao tera ae e na katamaroa riki te bong are imwiina. Ao karabwa Tamam are i Karawa ibukin te maana are E a tia ni katikua iaoni kawaiam are e kateimatoako n te bong anne. Am iango ibukin bwaai ake a tia n riki e na karikirakea am onimaki Irouna ngkai ko noora Ana ibuobuoki nakoim ni katai tabeua bwaai ao ni bitii tabeua. Ko na kona ni kuku-rei inanon teuana riki te bong, teuana riki te mwaneka nakon te maiu are akea tokina.

Uringakin te Berena ni Kamaiu

Ai moarara riki, uringnga bwa iai iroura Ngaia are ai aekan te maana ao te kanikinaa, Te Tia Kabooira.

“Ngai te berena ni kamaiu anne.

“A kangi manna ami bakatibu n te rereua, ao a mate.

“Aio te berena are ruo mai karawa, bwa e aonga n amwarake iai te aomata ma n aki mate.

“Ngai te berena are kamaiu are e ruo mai karawa: ngkana e amwarake n te berena aei te aomata, ao e na maiu n aki toki: ao te berena ae N nang anga bon irikou, ibukin kamaiuan te aba” (Ioane 6:48–51).

I anga au kakaoaua man koauan te Berena ni Kamaiu, Iesu Kristo, ao man te mwaaka are akea tokina ao n roko man ana Mwakuri niKamaiu. N tokina, bon ana Mwakuri niKamaiu ao Ana Akoi are bon karara ni katoabong. Ti riai ni kakaea ni katoabong, ni karaoa ana kaantaninga ni katoabong, n riki n tii teuana ma Ngaia n arona n tii teuana ma Tamana (taraa Ioane 17:20–23). Ngkai ti karaoia, e bia Tamara are i Karawa n anganiiira karara ni katoabong. ■

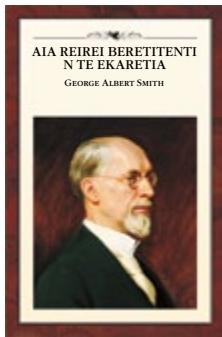
*Man te CES maroroo are e karaoaki n Tianuare 9, 2011.
Ibuinkin taekana ae bwanin n te Ingiriti, kawara speeches
.byu.edu.*

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. N. Eldon Tanner, “Today I Will . . . ,” *Riaona*, Maati 2003, 27–28.
2. David A. Bednar, “More Diligent and Concerned at Home,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 20.
3. Ezra Taft Benson, “A Mighty Change of Heart,” *Tambuli*, Maati 1990, 7.
4. Heidi S. Swinton, *To the Rescue: The Biography of Thomas S. Monson* (2010), 160–61.

*N tokina, bon
ana Mwakuri ni
Kamaiu ao Ana
Akoi are bon ka-
rara ni katoabong.*

E MAIUAKINA ARE E REIREIA

*Atatai man maiun Beretitenti George Albert Smith a kaotia bwa e aki
ti kakoaua te euangkerio—ma e maiuakinna.*

Iroun Ted Barnes

Te Tabo ni Mwakuri ibukin te Karikirum

Ni uakaan ma banen te bong ae rangin ni kakorakai, John A. Widtsoe e tekateka inanon ana aobiti, “n rangin ni kua imwiin te mwakuri n te tai anne.” E kaitara ma te kanganga ae korakora, ao e namakina te korakai n rawawatan tabena. “I bon rangin ni kua,” e taku.

“N te tai anne ao iai te karebwere-bwe n te mataroa, ao e rinnako George Albert Smith. E taku, ‘I iaon kawaiu nakon mweengau imwiin banen au mwakuri n te bong anne. I uringko ao te kanganga are ko kantanningaaki bwa ko na katokia. I roko ngkai bwa n na karekea te rau iroum ao ni kakabwaiako.’

“ . . . N na bon aki kona ni mwaninga. Ti uaia ni maroro tabeua te tai; ti maenako, e nakon mweengana. E bebete nanou. Akea te kua irou.”

Uringakin te namakin aei inanon ririki aika mwaiti imwiina ngke ngai kaain te Kooram n te Tengaun ma Uoman, e taku Unimwaane Widtsoe (1872–1952): “Anne bon aron ana mwakuri George Albert Smith.

. . . E anga nako oin ana tai, ao oin korakorana.”¹

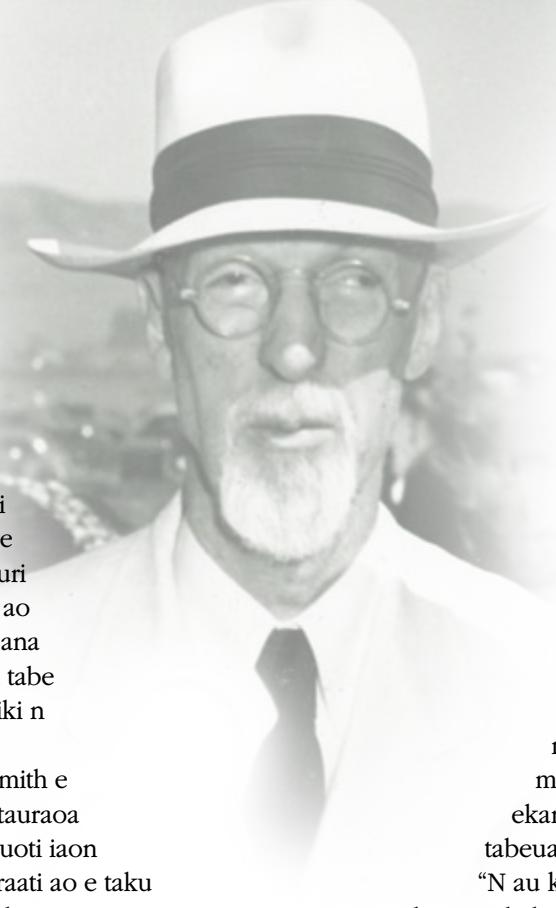
George Albert Smith (1870–1951), are e a tia ni beku ngaia bwa te kawaniman ni Beretitenti n te Ekaretia, man 1945 nakon 1951, e kakoaua bwa ngkana iai ni koaua te kakoaua ibukin ana euangkerio Iesu Kristo, e na bon bwebwerake inanon maiurariki n arora n tararuaira i bon iroura.

“Te maiu ae eti ao n teimatoa,” ae e reirei “bon te kakoaua ae te kabanea ni korakora are ti na kona ni kaota iai koauan te mwakuri aei.”²

Inanon *Teachings of Presidents of the Church: George Albert Smith*, te karikiram ibukin te Nakoaibonga ae te Merekitereka ao te Bootaki n Aine ibukin te ririki 2012, Ana kakoaua Beretitenti Smith e kamataataki ma te kabanea ni korakora—rinanon ana reirei ao rinanon karaki man ana tai ni maiu. Aikai katotoon tabeua karaki ao reirei aikai.

Mwaakan te Akoi

N te bong teuana n te tiamwa ae kabuehue, tabeman taan mwakuiria karaoi mwakuri n onobwai nakon te kawai itinanikun mweengan Beretitenti Smith.

A black and white portrait of George Albert Smith, an elderly man with a white beard and mustache, wearing a white shirt, a dark tie, and a white fedora hat with a dark band. He is looking slightly to his left.

Ngke e a waaki nako te mwa-kuri ao kabuebuen taai e tabe n rikirake, ao taan mwakuri a mo-anna ni kabonganai taeka aika kamautaniga man aki tau. E aki maan ao temanna kaaín rarikiia e kawariaa ao n takua taan mwakuri ibukin aia taetae aika aki raroai, ao e tuangiia bwa e aki raroa nako ana maeka George Albert Smith. Aki tabe iai taan mwakuri ao a moanna riki n taekin taeka aika buakaka.

Ma n te tai anne, Beretitenti Smith e mena n ana tabo ni kuuka ni katauraoa te mooi te remonaite n te jug. E uoti iaon te turee ma tabeua mwangko kiraati ao e taku nakoia taan mwakuri, "Raoraou, kam taraa n rangin n rootaki n te kabuebue ao ni kua. E aera kam aki nakomai ao n tekateka iaan arokau aikai ao ni mooi n te mooi ae mwaitoro?"

Ma te karinerine ao te kakaaitau, a kariaia te bwaintangira taan mwakuri, ao imwiin aia motirawa a kabanea aia mwakuri n te karinerine ao te rau.³

Atatai n aron aikai e kamatata ana koaua George Albert Smith bwa ti kona ni "kaitarai ara kanganga n tamnein te rau ao te akoi nakoia ni kabane."⁴ "Iai aika a na karaoi kairua," e taku. "Iai ibuakora n te bong aei aika a tia ni bua kawaia, ma ngaiia bon natin ara Uea ao e tangiriia. E a tia n anganiko ao ngai te inaomata bwa ti na kawariia inanon te akoi ao te tangira ao ma te taotaonaki n nano ao ma te nano ni kakabwaiaia, ni ukoukoriiia ni buokiiia man taian kairua aika a karaoi. Bon tiaki katabeakiu bwa n na motiki taeka. . . Ma bon katabeakiu, bwa ngkana I noriia ni karaoa te bwai ae bure, nakon kawai tabeua, ngkana e kona, ni kaokiia nakon te kawai are e na kai-riia nakon te maiu are akea tokina n te aba n uea ae te Tiretio."⁵

"Ai te kakukureira teraa, ai te kamwengaraoira tera, ai te nakoraoira teraa ae kona ni karinaki nakon maiuia kaaín rarikira ao raoraora rinanon te akoi. N na kanga ni kona ni korea te taeka anne n taian ni man aika bubura ao n taekinna inanon te eea. Te akoi bon te mwaaka ae a tia n anganiira te Atua bwa ti na kona ni kanakoi iai naano aika matoatoa ao ni kanakoi iango aika aki kona n ongo."⁶

Tibwauaan te Euangkerio

N ana iango Beretitenti Smith ao e taku bwa tibwauakin te euangkerio bon "te bwai n akoi."⁷ E butimwaia ao e kimwareirei n te raoiroi ae kuneaki n ekaretia ake tabeua, ma e ataia bwa iai n te euangkerio ae kaokaki te bwai ae onoti ao ni kakawaki ae e na anganiiia aomata.

N te taina ngke e beretitenti n te mition, temanna e taetae nakoina, "Eng, man ae I a tia n reiakinna ni kabane, am ekaretia e bon tamaraa n aron ekaretia ake tabeua."

"N au katautau ao I taku bwa e taekinna nakoira te kakaitau ae korakora," E nooria Beretitenti Smith. "Ma I taku nakoina: 'Ngkana te Ekaretia ae I tei ibukina e aki rangin ni kakawaki nakoia natiaa aomata nakon ekaretia riki ake tabeua, ngkanne I bon kairua n au mwakuri ikai.'⁸

Teuana bukina ae rangin ni kakawaki ara rongorongo, e reirei Beretitenti Smith, bon te koaua are "Aomata Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira bon ti ngaiia aika a karekea ana kariaia Tamara are i Karawa ni karaoi otenanti n te Euangkerio. Iai kainnanoara n te aonaaba."⁹

Ibukin aei, Beretitenti Smith e tangiriia aomata Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira n namakina "te nano ae korakora ao n ingainga n tibwauua ma natin Tamara are i Karawa bwaai aika raraoi aika e a tia n anganiira."¹⁰

"I namakinna n tabetai," e taku, "bwa ti a tia n aki namakina aron kakawakin [te euangkerio], are ti a tia n aki reiakinna nakon are e kantaningaaki mai iai."¹¹

Raoraou ae I rangin ni kinaa e reiakinna bwa e kanga Beretitenti Smith ni kamatata "nanona ae koaua" n tibwaua te euangkerio: "I a tia n tabetai n airi ni mwananga ma Beretitenti Smith iaon te turain. N taainako ao I aki toki n tataraiia bwa ngkana e na karaoa te mwananga, ao e na anai bokin te euangkerio aika uarereke man ana baeki, ni katikui n ruun ana kawaerake, ao n ririaki ibuakoia bwatintia. Man ni kateina n iraorao ao n tangira e waekoa n ren a ma raona ni mwananga, ao n te tai ae aki maan ao e a karakina moan kunean te Ekaretia iroun te Burabeti Iotebwa Timiti ke n taekina otinakoia aomata Aika Itiaki mai Nauvoo ma katakiia ao aia kanganga inanon kawaia n rinanon rereua nako Utah

ke ni kabwarabwarai tabeua reirein te euangkerio nakon raoraona ae tibwa kunea aei. Te maroro teuana imwihi teuana e na reitinako nakon temanna te bwatintia nakon temanna ni karokoa e toki te mwananga. N au reitaki ni kabane ma Beretitenti Smith, are e a tia n reitinako inanon te maan ae raka iaon abui te ririki, I a tia n reiakinna bwa n te tabo are e mena iai, ao e na riki ngaia bwa te mitinare ae moan te kakaawaki n ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira.”¹²

Reiakinaia Ara Ataei

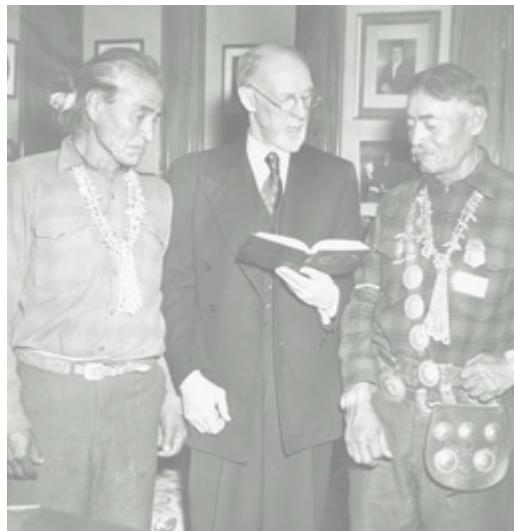
George Albert Smith ma buuna, Lucy, a karaoia ma nanoia ni koaua n ira te kaetieti ma ieta bwa a na kaikawaia [aia] ataei n te oota ao n te koaua (taraa D&C 93:40). Natia te aine Edith e karakinna ngke n te tai teuana tamana e kareketai n anga reirei. E a tia n toka ni kaa ni bwatintia nakon mweengana man te reirei iaon te biano, ao te tia anai kantoka e aki anaa kantokana. “E a bon riaoai nako naba,” e taku, “ao I a roko n au tabo n teimatoa n taua kantokau ni baiu, ao ni kaoitia ma te kukurei bwa I a tia ni mwananga n aki kantoka.

“... I biri ma te kukurei nakon Tamau n tuanga aron te bwai ae raoiroi ae I a tia ni karekea. E kakauongo raoi nakon au karaki. I moanua n iangoia bwa I a tia n tokanikai. . . .

“Ngke e a bane au karaki, e taku Tamau, ‘Natiu, e ngae ngke te tia anai kantoka e aki ataa te bwai aei, ko ataia ao Ngai I ataia ao Tamara are i Karawa e ataia. Ngaia, are teniman ngaira aika ti riai ni kakouua bwa ko kabwaka te mwaiti raoi are ko riai ni kabwaka.’”

E oki rikaaki Edith nakon te tabo ni kabwaka kantoka ao e kabwakaa kantokana. E taku imwiina, “I bon rangin ni kakaitau nakon te Tama ae wanawana ni kaota te bwai ae kairua nakoia, bukina bwa ngke e a tia n aki tabeakinna, ao e na tiku n au iango bwa e raoiroi irouna.”¹³

E reireiniia kaain te Ekaretia Beretitenti Smith bwa iai te mwaka n te tangira ni kairia

Beretitenti Timiti e kaota Ana Boki Moomon nakoia Many Turquoise (maing) ao Manuelito Begay.

ara ataei bwa ana maiuakina te maiu ae tamoa: “Reireiniia ami ataei bwa ana irii tuua aika raraoi. Mwaneia ni baim n tangira, bwa a na akea irouia te nano ni kan karaoa te bure are e katobibiia n taabo ni kabane.”¹⁴

“Bon tabera—N na riai ni kangai bon kabaeakira n raonaki ma tabera ni karekea te tai ae tau ni katobibiia ara ataei ma te kamanoaki ao ni kaota te tangira nakoia ao ni karekea aia tangira bwa a na kona n ongo nakon ara kaetieti ao ara reirei.”¹⁵

Utu Aika Akea Tokiia

A tia George Albert ao Lucy Smith ni mreaki n te maan ae tao 40 te ririki ngke e a moanna n taonaki Lucy n te aoraki ae kakaaki. E ngae ngke e raraoma ibukina ao ni kataia ni buokia n aron are e kona, taben Beretitenti Smith n nakoana ae te Mataniwi ni Kabuta e na bae n tainako ni kitana mweengana. N te bong teuana ngke e anga ana taeka Beretitenti Smith n te taunimate, iai temanna te aomata ae e anganna te beebea ma rongorongona ae kanganai bwa e riai n okira mweengana. Imwiina e koroia n ana tieno:

“I kitana te umantabu n te tai naba anne ma kaainabau ae Tangiraki e anaa kabanean ikena imwain ae I roko ni mweengau. E motirawa n au tai n taetae n te taunimate. E koaua ae I rootaki n te maroa ni buan neiei.”

“Ngke a rootaki au utu n te rawawata,” e reitianako, “ti kabebeteaki man te koaua are ti na manga reitaki ma [ngaia] ngkana ti

*Nana iango
Beretitenti Smith ao e taku bwa tibwau-aan te euangkerio bon te “akoi ae moan te kakawaki” ibukina bwa aomata “Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira ti ngaia ae iai irovia te kariaiakaki mairoun Tamara are i Karawa ni karaoi otenanti n te Euangkerio. Iai kainnanoara iroun te aonaaba.”*

teimatoa n onimaki. . . . E rangin n tangira te Uea ao e a tia ni kanakoi ni kabane namakin ibukin te mate, are I bon rangin ni kakatonga iai.”¹⁶

E anga te korakora ao te rau Beretitenti Smith man ana kakoaua n te baire ibukin te kamaiuaki ao otenanti n te tembora are e kabaeia utu nakon te maiu are akea tokina. E reirei:

“Te koaua are ara reitaki ikai ni karo ao n ataei, ni bumwaane ao ni buaine e na reitinako nako karawa, ao aio moanakin te aba n uea ae korakora man kaki-mwareirein aba n uea ae korakora are e a tia te Tama ni kakoaua bwa ti na karekea n te itera are teuana, e karekea iroura te kaantninga ao te kimwareirei.

“Ngkana n na iangoia, n aron aia iango aika a mwaiti, bwa ngkai e a tia n nako kainabau ae tangiraki ao au karo aika a tangiraki aika a tia n nako, ae a tia ni kitanai nakon te maiu are akea tokina ao n aki kona ni manga noriia riki, e na kanakoa mairou te kimwareirei ae moan te korakora are I a tia ni karekea ni maiu: te kaantninga ni manga katibo mangaia riki, ao ni karekea ni kukurei ao n tangira, ao ni kaitauia man nanou ae rangin ni kukurei ibukin bwaai ake a tia ni karaoi ibukiu.”¹⁷

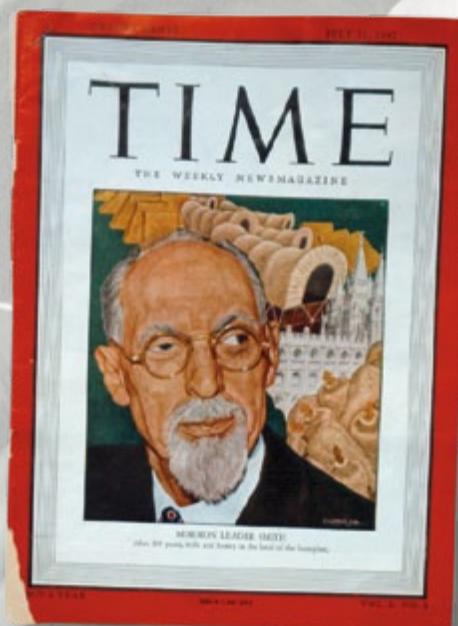
“Ngke ti ataia bwa te mate bon ti teuana maibuakon te kawai ae a na riai natin te Atua n iria ni karokoia n te maiu are akea tokina, ao anne e kaineti ma aron a na babaire, e bakairaea te mate man kammarakina ao ni uotiira ni kaitara ngaira ma Ngaia ma koauan te maiu are akea tokina. A mwaiti utu ake a tia ni weteaki ni kabu ma raoia aika a tangiriia n te tai ae aki maan. Ngkana e riki te mate anne, aki karauira, ngkana ti na kariaia ao ti na uota te nanokawaki nakon maiura. Ma ngkana a kona matara n tamnei ni kaureaki ao ni kona n nooraba, ao ti na bon karekea te rau, I koaua, ma aron te bwai ae ti kona ni karekea ni miira. E a tia te Uea n aki katikuira n akea te kantninga. Ni kaitaraana e a tia n anganiira te koaua ibukin te kukurei are akea tokina, ngkana ti kariaia ana kaetieti ao ana reirei ngkai ti mena ikai n te maiu ae mamate.

“E aki kabanetai te mi aei. Aikai bon koaua.”¹⁸

Te Tangira ao te Mwakuri n Ibuobuoki

E rangin ni kinaaki Beretitenti Smith ibukin te tangira are e kaotia nakoia tabeman. E kakoaua bwa te tangira bon te bwai ae rangin ni kakawaki n te

Ikarawa: Beretitenti Smith ma natina te mwaane George Albert Smith Jr. Ieta: Te maekatiin ae te Time n te 1947 are kaota rogorongan Beretitenti Smith ao te Ekaretia.

euangkerio. E tuangiia Aika Itiaki, "Ngkana ana euangkerio Iesu Kristo, n aron are ko a tia n anganaki, e aki unika te namakin n tangira anne inanom ibukiia raoraom, ngkanne I kan taekinna bwa ko a tia n aki butimwaea bwaninin uaan te bwaintituaraoi ae tamaraoa anne are e roko nakon te aonaaba ngke e kateaki te Ekaretia."¹⁹

Ngke e Beretitenti n te Ekaretia, Beretitenti Smith e kakabwaiai maiuia aika ngaa rinanon te mwakuri ni warebea ni kabuta te aonaaba ao n anga riki tabeua. E ngae n anne, e bon reke naba ana tai ni karaoi mwakuri n ibuobuoki aika uarereke ao bon ibukiia naba aomata. Temanna raoraona, Unimwaane Richard L. Evans (1906–71) ae kaain te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, e koreia: "Bon tiaki te bwai ae boou noorakina, imwain ao imwiin auan te mwakuri, n nakon maneaban te onaoraki, e kawara te ruu teuana imwiin teuana, ni kakabwaiai, ni kaungai, ao ni kakorakoraia ni kaotina ae aki kantaningaaki n taabo aikanne ike e rangin ni butimwaeaki iai. . . Bon te bwai ae riai irouna bwa e na nakon taabo aika e namakinna bwa e riai n nako iai are e na kona n anga te ibuobuoki ao te kaunganano iai."²⁰

E taekinna Beretitenti Thomas S. Monson ana katooto Beretitenti Smith iaon te tangira: "N ingabongin te winta teuana ae mwaitoro, te tia kaitiaki n te kaawa [i Salt Lake City] e kanakoi bwariko n aiti aika bubura mai i nanon nnen kawain te ran. Te tia kaitiaki aei e buokaki irouia reibwa aika a rangin ni kainnanao te mwakuri. Temanna ma ibuakoia e bwainna n ti te karinano ao e a rootaki rabwatana man korakoran te mwaitoro. Te mwaane ae kairariki ma buaina aika karauaki n imanaki e tei man titirakina te tia mwakuri, 'Ko tangira riki te kunnikai teuana irarikin te karinano n te ingabong n aron aei. Enga am kunnikai ni kamariri?' E kaeka te mwaane arei ae akea ana kooti ae kona ni bwainna. E buuta ana kooti te aomata are e roko arei, ao e angan te mwaane ao e taku, 'Te kooti anne

ai bon am bwai. Bon te kunnikai ae tinebu ao e na kamanoko man te mwaitoro. I mwakuri rinanon te kaawa.' Te kaawa bon South Temple. Te Itamaria ae tamaraoa ae nakonako nakon te Church Administration Building ni kaea ana mwakuri ni katoa bong n akea ana kooti bon Beretitenti George Albert Smith ae kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira. Ana mwakuri n akoi e kaota nanona n tangira. Ni koauana bon te tia kakawakina tarina."²¹

Kabwarabwaraaan te Maiu n te Bong Koraki

E ngae ngke tibwauan ana koaua ma raona ni bwatintia iaon te turain ke angakan te tia mwakuri n te kaawa ae rootaki n te mwaitoro te kooti ae butia mai I nuukana, E teimatoa Beretitenti George Albert Smith ni kaota ana kakoaua rinanon ana mwakuri ao n ana reirei. Te boto n iango ae kakawaki ae bwainaki ni kabutaa *Teachings of Presidents of the Church: George Albert Smith* e kangai bwa ana euangkerio Iesu Kristo e riai n iai mwakana ae korakora i nanon maiura.

N aron ana taeka temanna te tia ongora iroun Beretitenti Smith: "Ana aro bon ti aki te reirei ni kawakinan bwaai n te mwaitoro. Tiaki n te kario iango. E raka riki nanona nakoina nakon ae ti te babaire ae tamaraoa ae na iraki. E raka riki nanona irarikin te raba-kau n te maiu. Nakon temanna ae ai arona ae tabeaianga nanona, te aro bon te katei ae maiu iai te aomata, are e karaoi iai bwai, ngkana ti taekinna te taeka n akoi ke n anga te mwangko n ran ae mwaitoro. E riai ana aro ni kakaea raoi nanona ni koaua. E riai ni kakoauai kabwarabwaraan maiura ni katoa bong."²²

Beretitenti J. Reuben Clark Jr. (1871–1961), temanna ana kauntira n te Moan Beretitentii, e kabwarabwara ni kakimoto-toa maiun Beretitenti Smith ma taeka aikai: "Bon temanna mai ibuakoia aomata aika karako ake ko kona n atongnga bwa e maiuakina are e reireia."²³ ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. John A. Widtsoe, in *Conference Report*, Apr. 1951, 99; taraa naba *Teachings of Presidents of the Church: George Albert Smith* (2011), xxxvii–xxxviii.
2. *Teachings: George Albert Smith*, 9.
3. Taraa *Teachings: George Albert Smith*, 223.
4. *Teachings: George Albert Smith*, 223.
5. *Teachings: George Albert Smith*, 227.
6. *Teachings: George Albert Smith*, 228.
7. *Teachings: George Albert Smith*, 124.
8. *Teachings: George Albert Smith*, 152.
9. *Teachings: George Albert Smith*, 125.
10. *Teachings: George Albert Smith*, 129.
11. *Teachings: George Albert Smith*, 150.
12. Preston Nibley, inanon *Teachings: George Albert Smith*, 123.
13. Taraa *Teachings: George Albert Smith*, 235.
14. *Teachings: George Albert Smith*, 240.
15. *Teachings: George Albert Smith*, 228.
16. Taraa *Teachings: George Albert Smith*, xxvii.
17. *Teachings: George Albert Smith*, 83–84.
18. *Teachings: George Albert Smith*, 76–77.
19. *Teachings: George Albert Smith*, 14.
20. Richard L. Evans, inanon *Teachings: George Albert Smith*, 11–13.
21. Thomas S. Monson, inanon *Teachings: George Albert Smith*, 13.
22. Bryant S. Hinckley, inanon *Teachings: George Albert Smith*, 2.
23. J. Reuben Clark Jr., inanon *Teachings: George Albert Smith*, 3.

BAETERE AO ANG AIKA A RANGI NI KAMWAITORO

Nte bong teuana n au tei n te Idaho Falls Idaho Tembora, I anga nanou bwa N na uotia uoman taari nakon aia ka, ae e a tia ni bae n te kawai ae abwabwaki nako maakin Idaho Falls, Idaho, USA. Taanga aika akoi a tia n tei n tain bongin te angibuaka ae rangi ni kamwaitoro anne ao ni uota te Tari Thompson ao te Tari Clark n nikiran kawaia nakon te tembora.

E kakoaua te Tari Thompson bwa e tangira te baetere ae boou ana kaa. I uotia nakon te tabo ni ka ae kaan bwa e na kabooa ana baetere, ao bukina bwa iai bwaai ni mwakuri n au ka, I angananou bwa N na bitia.

E tekeraoi bwa I uota nangoan baiu kunnikai ae boou ao au kunnikai ni kamwaitoro ibukin te winta. I tabekaarake rabunan te ka, ao n tauraoi ni kanakoa te baetere are e aki maiu ao n onea mwina n ae boou.

Oneakin te baetere, N na tangiria ni kabwarai ao ni kanakoi tabeua bwain te kaa, n raonaki ma tangken bwain kaitiakan te kiraati. I kunea n te tai ae waekoa bwa au bwain-mwakuri aki tiaiti ma taian tikuruu ao tabeua tikuruu ana bon aki mwaing naba. I kabonganai bwai ni mwakuri aika kakaokoro ao ni katai n taabo aika kakaokoro, ma akea te bwai ae mwaing. Te kabubue I tinaniku e kaniia 5 te tikurii Fahrenheit (-15°C), ao tangin te turaki are e riki man karen te ang ae korakora man banen butina are e bon rangin ni kamwaitoro. I a tia n roko n te kawai ae kamwaitoro, man n akea te kawai n otinko ma iai.

I rairaki nakon ti te tabo n ibuobuoki ae tauraoi. I tataro ma nanou ae korakora, ni kabwarabwara kainnanou nakon Tamara are i Karawa

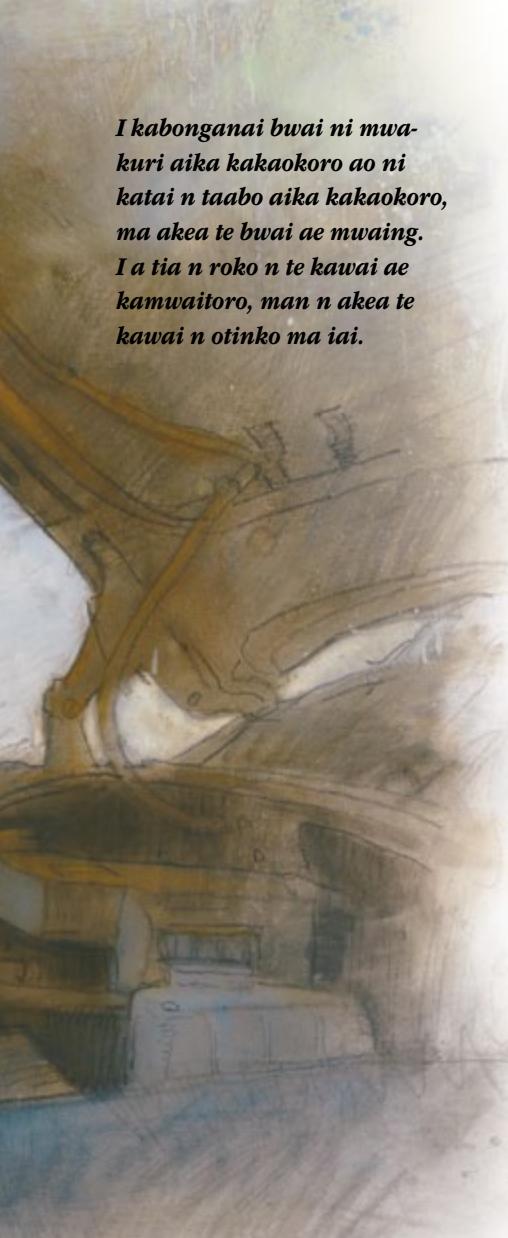

ao n Tuanga ngkana E kona ni kamarauai taian tikuru ke ni buokai ni kakaea te anga ae N na karaoi iai. Ni banen au tataro, I anaa riki te bwai ni kabwara tikuru ao n taua te tikuru are e aki kona ni mino. E a kaman maraurau! Ma te aki karongoa ao ni kaota te kaitau, I kanakoa te tikuru ao i reitianako.

E aki maan ao I kunea te tikuru ae kanganga arona, ae rawa ni kan mwaing ae mena i kabin te ka. I teimatoa n aki kona ni waaki, I tataro ma te bubuti ae korakora ibukin te ibuobuoki, I karaoia ma te onimaki ae rikirake. N te tai aei ao titebo ma I kairaki bwa N na kanakoi moa tabeua

tikuru ake a mena inano ao ni minota bwain tauan te baetere, ngaia ae I karaoia. Te tikuru are e aki kona ni mwaing e a mwaing ngkai. N te tai ae aki maan ao I katikia ni kaotinakoa te baetere are e a mane.

I karina te baetere are e boou inanona ao ni manga kaoki bwain te kaa ni kabane nakon au kabanea ni kona ma baiu aika a kuri aki namakin. Ngkanne I a manga kanim uaean te iti. E minota te kiing te Tari Thompson man ni matangare ngke e a maiu te intin. I kaoka rabunan te kaa ma te kukurei. I a tia ni mena itinaniku n te maan ae kaan reke te aoa, ao rangau ma tabon waeu a kuri

I kabonganai bwai ni mwa-kuri aika kakaokoro ao ni katai n taabo aika kakaokoro, ma akea te bwai ae mwaing. I a tia n roko n te kawai ae kamwaitoro, man n akea te kawai n otinko ma iai.

TE BWAI AE KAKAWAKI

Taneiai ni mwakuri ma te tienta ibukin buokaia kaititamwa are e kangaanga irouia taan mwakuri bwa ana kona n reitaki ni kinaia ibon irouia. N te Kaonobong teuana ao ara tiubwawaitia e iaongoia bwa ti na katawanou ma kaain te kurubu ni kabane ni kareke ari tai ni kona ni kinaira. E tuangiira ni kabane bwa ti na uota te bwai ae kakawaki nakoira ao ni kabwarabwara bwa bukin tera e kakawaki.

Ngke I tabe ni iangoa ana bubuti neierei, I namakinna bwa aio te tai ae rangin ni kakawaki bwa N na reireniia taan mwakuri taekan te euangkerio. Bukina bwa taekan te aro bon te taobiki ae rangin ni kaireke iai te kauntaeka, I ataia bwa N na rangin ni karaurau ma te taobiki are N na uotia ao N na kanga ni kabwarabwara bukin kakawakina irou.

Ngke e a roko te tawanou, ti bane ni kukurei ni kona ni kinaira raoi riki. Imwiin te katawanou ao ara tia kai-riiri e moana ara waaki ni kakukurei man kabwarabwaraan ana bwai ae rangin ni kakawaki—n nen tamneia ana utu. E taekina nakoira ana kangaanga are e a tia ni kaitara ma ngaia ngke e raure ma buuna, n riki ngaia bwa te tina ae akea buuna, ao ni moana maiuna ae boou.

Imwiin kabwarabwara tabeua, ao e a roko n au tai. I tuangiia raou ni mwakuri bwa au bwai bon te bwai ae I uo-utia ni katoabong: bon au mwamwa ae te RTE. I tuangiia bwa maan aikai a tei ibukin “Rinea te Eti” ao te mwamwa anne e kauringai bwa N na ongote-eka nakon ana tua te Atua n tainako. Tabeman aomata a titiraki taekan te Ekaretia ao aia onimaki Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira, are e anganai te

tai n tuangiia bukin kakawakin te utu n ana babaire Tamara are i Karawa ibukiia natina, are a kona utu n riki bwa utu aika akea tokia, ao bwa iai te Tia Kamaiu are E anga maiuna ibukira. I tibwauai naba tabeua bwaai aika I a tia n rinanoi n au tai ni mitinare. Ngke I taetae, I namakina te Tamnei, n aroia naba raou ni mwakuri.

N te bong are imwiina tabeman a titiraki tabeua titiraki ibukin te euangkerio, ao I kaoia tabeman mai ibuakoia nakon te taromauri. I mwiina e bitaki au mwakuri ao n aki kona n ataia bwa iai mai ibuakoia ae a teimatoa ni kan ataia riki, ma I kukurei bwa I a tia n tuangiia Ana Ekaretia Iesu Kristo ae te koaua bwa e mena ikai n te aonaaba ao Tamara are i Karawa iai ana baire ni kakukurei ibukiia Natina.

Ngkai ngaira kaain Ana Ekaretia Iesu Ibukiia aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira, iai katabeakira n tibwaua te euangkerio. Rinanon bwaai aika ure-rekeea man bebete n aron te mwamwa RTE, ti kona n reiakin reirei aika tamaroa ae a na kona ni mwakuri ibukin kamaiuaia tarira ao mwanera. ■

Rafael Barrios, Santa Fe, Argentina

Bukina bwa taekan te aro bon te taobiki ae kaireke iai te kauntaeka, I ataia bwa N na rangin ni karaurau ma te taobiki are N na tibwauaia.

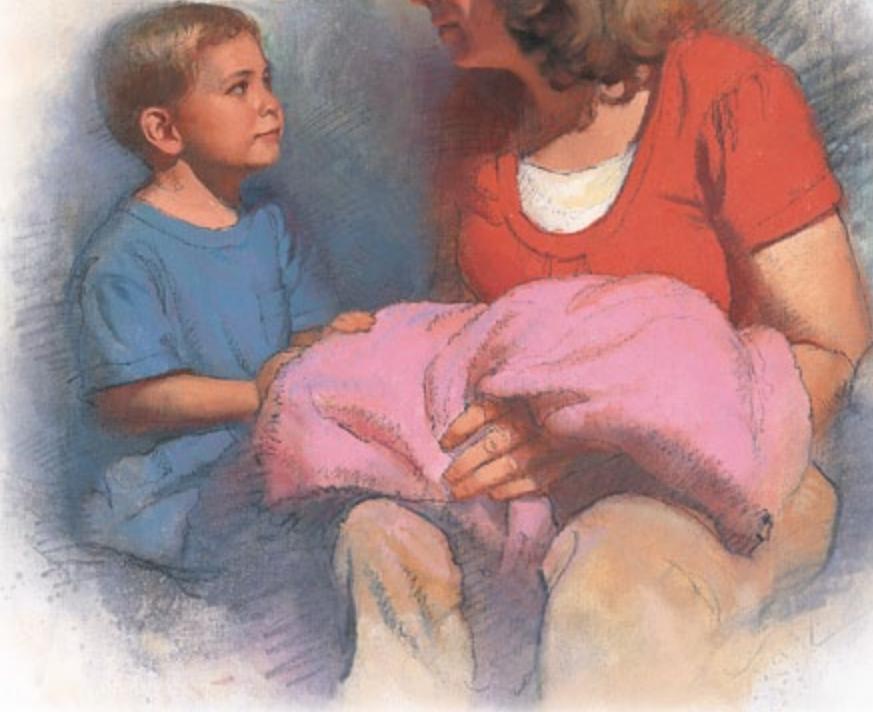
aki namakin ngke I waekiekie n na-konako ni karaurau nakon au kaa.

I ira te Tari Thompson ao te Tari Clark ni kakoaua bwa a bon roko raoi ni mwengaia. Ngke I buti, ana bwai ni kabuehue au kaa e bon rangin ni kakukurei, ao waeu ma rangau a moanna n abue. I kakaitaua Tamau are i Karawa ibukin Ana ibuobuoki. N tokina ao I rangin n rootaki ngke I ataia bwa E a tia ni kaekai aia tataro taari aikai ngke E kanakoai bwa N na riki bwa Ana tia ibuobuoki. N Ana kawai ae moan te kamimi E a tia ni buokiia ni kainnanoia ao ni kamatoa au onimaki. ■

C. Lee Bendixsen, Idaho, USA

Ngke I tekateka iaon te kainteka-teka, n taonaki n te nanokawaki, natira te mwaane ae uoua ana ririki e nakon te burangketi are akea kanoana ao ni wirikiriki, “Mauri, mwaneu ae te teei.”

WAREKA ANA BOKI MOOMON

Ti kantaningaaki bwa ti na kaonaki n te kimwareirei, ma nanora a rawawata ao baira akea kanoaia. Debra Caelia Carter e roko n ana tai, Eberi 26, 2010, ma e bungiaki ni mate.

Ngke ti a nakon mwengara, I uota te burangketi ae uarereke a bingke are ti a tia ni kabongana n taua ao ni bwabwakoa Debra n te onaoraki. Ngke I tekateka iaon te kaintekateka, n taonaki n te nanokawaki, natira te mwaane ae uoua ana ririki e nakon te burangketi are akea kanoana ao ni wirikiriki, “Mauri, mwaneu ae te teei. I tangiriko.”

A bwaka ranin matau, ao I tannako. Ngke I karaoa arei, I noori taekan te boutita man te maekatiin te *Friend* n tine iaon te oo: “Tamara are i Karawa bon ti teuana te tataro raroana, ao te Tamnei ae Raoiroi bon ti te wirikiriki raroana.”¹

I waaki ni kaota nanou nakon te Atua n tataro ni karaurau, ma te rawawata. Ngke I karaopia, I namakina te Tamnei ae Raoiroi ni wirikiriki, “Wareka riki Ana Boki Moomon.” I a tibwa tia ni warekia, ma te namakin e onoti ao te namakin ae matata.

I moantai n uti n te moan n ningabong are imwiina, I waaki ni wareka Ana Boki Moomon. I kabonganai bentira ao mwaaka ni kanikinaai kiibu ni kabane ibukin te onimaki, tataro, kantaninga, anuan Iesu Kristo, taekinan te euangkerio, ao ni kakauongo raoi nakon ana taeka te Uea. I ataia bwa I riai ni karaoa ae a tia ni karaopia Nibwaai, Enoti, Moronaai, ao burabeti riki tabeman n Ana Boki Moomon ngke a rootaki n te kataaki. Ao I riai ni karaopia n aron ana tangira te Tia Kamaiu are e kaona nanoia n taai ni kanganga.

N tain te kamatebwai ni katoabong, man booki aika tabu, I namakina bain te Uea ni katobibiai n Ana tangira, ao I namakina te mwaaka n Ana karea ni kamaiu ibukira ni kabane. E taetae te Tamnei nakou, e rabunai te rau, ao kaeka nakon au tataro a roko. N iangoan taeka ake I wareki e anganai te korakora n au tai n rawawata.

N te bong teuana I kaonaki n te kimwareirei ioun te Tamnei ngke I wareki taeka aikai:

“I tangiriia ataei aika a uarereke ma te tangira ae kororaoi; ao bon titebo ni kabane ao taan katoonga te kamaiuaki. . . .

“Ataei aika a uarereke . . . a bane ni maiu ioun te [Atua] ibukin Ana nanoanga. . . .

“Bwa nooria ataei ni kabane aika a uarereke a bane ni maiu ioun Kristo” (Moronaai 8:17, 19, 22; kairaki kabwarabwaraana).

I namakinna ae ti tebo ma I kona n noora natiu te aine ni *mai* inanon Kristo—ni ngare ao ni kukurei ao ni mwaneaki ni Bainā. Man te tai anne I namakina te mwaaka n nanomatoa, ao I namakina te kantaninga ae boou n rin inanon tamneiu ibukiia au utu. I ataia bwa ngkana ti kamatoaira nakon te Mwakuri ni Kamaiu, booki aika tabu, aia taeka burabeti aika maiu, ao ngaira n tatabemaniira rinanon ara berita n te tembora, ti na manga iktaki n riki bwa te utu ae akea tokina.

I tangira Ana Boki Moomon, are e kakoaua raoi Iesu Kristo, are E karaopia ibukira, ao tera ae ti riai ni karaopia bwa ti na riki n Arona. Ana Boki Moomon e uota te oota nakon maiu ao e kaona nanou n te onimaki ioun Kristo. ■

Jewelene Carter, Virginia, USA

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Mairoun Elaine S. Dalton, “At All Times, in All Things, and in All Places,” *Riaona*, Meei 2008, 118.

ANA KAU DADDY

Tabeua te ririki n nako ngke a buoka te Bootaki n Aine au karo ni bairei kunnikai, kaau, ao bwaai riki tabeua aika ana bwaintangiraaki nakoia aika kainnano, tamau e noora te kau ae kawakinaki raoi i nuukan bwaai ake a bobotaki. N te tai anne ao e namakina te nano ae korakora bwa e na taui kaau akekei.

E ngare tinau ao e taku, "Kaau aikai bon teniuia tiaitiia ao a rangin ni uarereke ibukim. A na bon aki tau naba!"

E ngae n anne, ao tamau, e teimatoa n tangirii. Imwiin tabeua manikangare mairouia aine, a kariaia bwa e na bwainii.

N te tai are e roko iai ni mweganana, e kaitiaki, e kanoai ma nutibeeba, ao ni katikui inanon te bwaoki iaon ana kabwate. Ti karekea te kaetieti bwa ti na aki riinga te bwaoki. I nanon nimaua te ririki e bon tiku naba ni nnena arei.

N te bong teuana te utu ae boou a kaaina te auti are i rarikiia. Iai uomani natiaa ao temanna ae onoua ana namwakaina. Mwaneu ao Ngai ti a riki bwa raoraoia natiaa aine, aika titebo ma ara ririki. Ti tibwauaia ma raoraora aika boou bwa ti reirei n te aro, ao ti kaoia nakon te Buraimwarii. A rangin ni kukurei ao n ingainga nanoia ni kan reiakin riki bwaai ake ti a tia n tibwauai ma ngaia.

Imwiin okira man te Buraimwarii nakon mwengara, aki toki n taekina te Ekaretia ma aia karo. Ngkanne ara karo a kaoia kaain te utu ni kabane bwa a na ongora aia reirei mitinare ao ni kaea te taromauri. A kariaia ma te kukurei. A tangirii reirei, ao ti rangin ni kukurei n nakon te taromauri ma ngaia.

Ma ngke e a roko te Kaonobong, natiaa aine a taraa ni bwaranano. Ngke ti titiraki bwa tera ae riki, a taku bwa aikoa kan nakon te taromauri aia karo.

Ti rangin ni un ao ti tuanga Daddy bwa e na taetae ma aia karo. Ngke e tuangiia ibukin kakabwaia man kaeakin te taromauri, e kaeka te tama, "Eng, I atai bwaai aikai ni kabane. Te kanganga bwa I tuai man bwaini aekan kau riki tabeua irarikin au kau raabwa inanon te tai ae rangin ni maan, ao I ataia ae ti riai ni bwaini kunnikai aika tamaroa ngkana ti na nakon bootakin te Ekaretia."

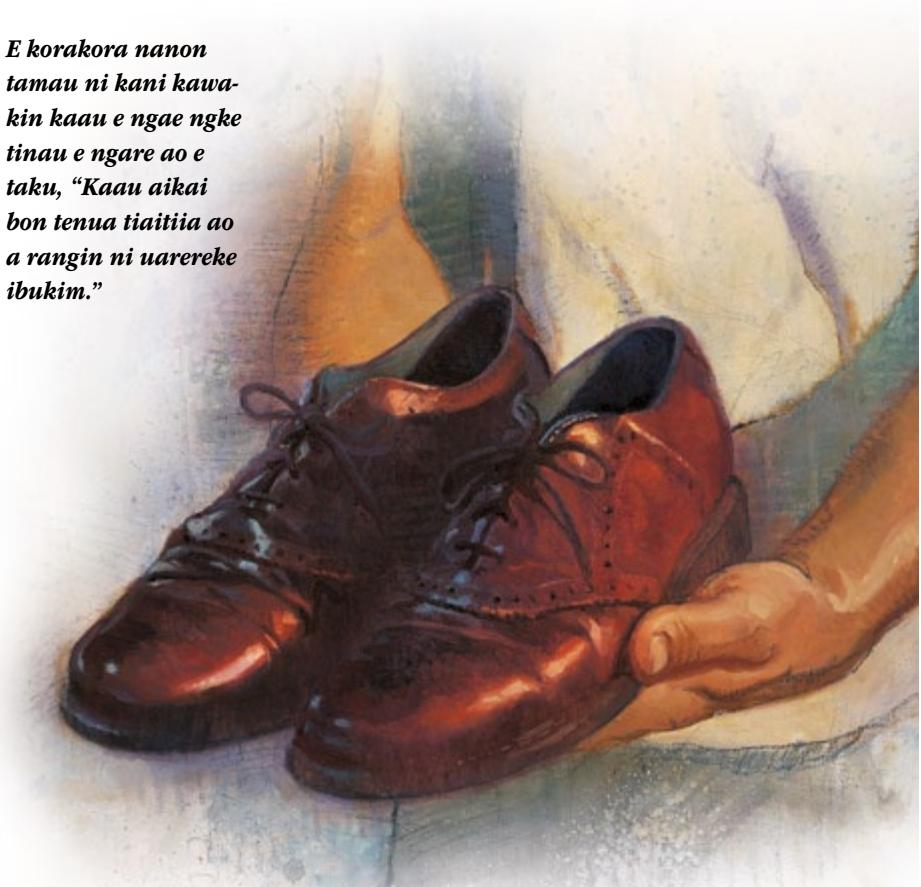
N te tai anne tamau e taraa tinau. E ata raoi te bwai ae riai ni karaoia

tinau. Kaau ake inanon te bwaoki iaon ana kabwate Daddy a bon tau raoi iroun taman raoraora, ao te utu ni kabane a nakon te taromauri. Bon te Tabati ae moan te tamaroa ibukiia ao ibukira. N te tai ae aki maan ao a riki ngaia bwa kaain te Ekaretia, ao n te bong aei a riki bwa te utu ae tamaroa ae akeia tokina.

I ataia bwa e a tia ni karekei kaetieti tamau mairoun te Tamnei ae Raoiroi bwa e na kawakin kaau aikanne. Ao ibukin aei, I aki toki ni karekeia Ana kairiiri ni kakaia utu aika a tauraoi n ongora te euangkerio. I ataia E katauraoia utu, ao I ataia bwa ti riai ni ukoukorria ao ni uotiaa nakon Kristo. ■

Priscilla Costa Xavier, São Paulo, Brazil

*E korakora nanon
tamau ni kani kawa-
kin kaau e ngae ngke
tinau e ngare ao e
taku, "Kaau aikai
bon teniuia tiaitiia ao
a rangin ni uarereke
ibukim."*

TARARAKE

*Te kakaewenako ibukira
ni kabane bwa ti na aki
taraa rarikira n taraia bwa
a kanga tabeman n taraa
aron maiura ma ti na
tararake n taraia bwa e
kanga ana taratara Tamara
are i Karawa ibukira.*

Iroun
Unimwaane
Carl B. Cook
Man te Ittingau

Ngke te kairake n ataeini-mwaane ngai I weteaki bwa N na nako ni mitinare i Hamburg, Germany. N te Tabo ni Kataneiai n te Taetae—te tia mwakuri mai imwaina n te tienta ni kataneiai ni mitinare ni boong aikai—I korakai n reirei te taetae. Ngke e a bane te moan ao te kauoua ni wiiki, I kunea bwa tabeman man au mwakoro a rangin ni waekaoa ni kai bwaati nakoiu. Ngke a nakon riki reirei aika a rangin ni kanganga riki, au *dies, ders, ao das* es ai bon te kanganga.

I moanna n tabeaiaanga—ao ni bwarannano. N na kanga n riki bwa te mitinare ae nakoraoi ngkana I aki kona n reitaki ma aomata ake I weteaki bwa N na reireinia?

I tataro ibukin buokau ao n ukou-kora ana kakabwaia te nakoanibonga, are e katauraoa te nano ae matoatoa. Ma I teimatoa ni ukeuke ao ni ke-keiaki mwaaka, ao n te bong teuana I a namakina riki te tabeaiaanga ao te raraoma. Ngke ngai ma toau ti uaia n

nakonako rikaaki ni kawain te mwaneneaba, I tei irarikin ana kabwate te tia kaitiaki. I tuanga toau bwa e na tataningaai teutana te tai. I karaurau n nakon te tabo ae uarereke arei ao ni katorobubua iaon te mwaobu. I moana au bubuti ma te onnon nakon Tamara are i Karawa ibukin buokau.

E kaeka te tataro anne te Uea. I namakina te iango aei n roko n au iango: “I tuai ni weteiko bwa ko na bwaati te taetae n Tiaman. I ti weteiko bwa ko na beku ma nanom, am iango, ao korakoram ni kabane.”

I waekoa n iango, “*I kona ni karaoa anne*. I kona ni beku ma nanou, au iango, ao korakorau ni kabane. Ngkana ngaia anne ae e a tia ni weteai iai te Uea, *I kona ni karaoa anne*.” I teirake ao n namakina te kabebeteaki ae korakora.

Man te tai anne ni karokoa ngkai, au kai ni baire e bitaki. I aki manga kabotaua aron au mwakuri ao

nakoraoiu ma toau ke membwa n au mwakoro ake tabeman. Ma, I kabanea au iango n taraa ana namakin te Uea n te bwai ae I karaopia. I rarikin are N na taraa rarikiu ni kabotauai ma tabeman, I moanna n tatararake, n taetae, n ataa *Ana* iango n au kekeiaki.

I aki ataia bwa I a reiakina te taetae ni waekoa riki ke n nakoraoi riki man te tai anne ni karokoa ngkai, ma akea namakinan tabeaiaanga ake I a tia ni karekei. I a ata te bwai ae tangiria te Uea bwa N na karaopia, ao boni korakorau karaoana.

I moana au maroro ma Tamara are i Karawa n te moaningabong, n Tuanga bwa I aki ataia bwa tera ae na riki n te bong anne ma N na karaoa au kabanea ni kona. “Tera ae I kona n reiakinnna, e kariaia bwa N na reiakinnna,” I tataro, “n aki tabe bwa tera ae na riki, N na Anganna au kabanea ni kona n te bong aei.”

N te tairiki ao N na tataro riki n tuanga te bwai ae I a tia n reiakinnna ao te bwai ae I a tia ni karaopia. I

tibwauaia ma Tamau are i Karawa au kekeiaki ao au tokanikai. I a tia ni moanna n rairaki Nakoina—tiaki nakoia tabeman ke ni bon nakoiu—ni kamatoa au kekeiaki.

Te reirei anne are I a tia n reiakina n te tabo ae uarereke n te maan ae raka iaon 35 te ririki n nako e a tia n tiku irou inanon maiu, rinanon tabeua wewete ao tibwanga. N te tai are I tuangaki bwa N na karaoa te bwai teuana ae taraa n riaon are I kona ni karaoria, I uringa te bwai are e a tia n riki anne ao n taku nakoiu, “Taninga. Antai ae weteiko? Antai ae ko beku ibukina? Antai ae ko kataia ni kakukureia?”

N te aonaaba ae ti maeka iai ngkai iai inanona aekan taraan arora—angiina maibuakoia bon mai tinannikura. N au iango ao te aeka n taratara anne e kona ni kanganga nakoia kairake n ikawai. Ko nakon te reirei ni karekea am bui, ma akea inanon anne te bwai ae ko a tia ni karekea man am kiraati ake tabeua ke n am utu ke inanon maium. N tabetai a motikaki taekara man aron taraakira ke man te kaa ae ti kabutia. Ti kona ni kabotoa arora bwa iraman raoraora aika a koroboki i aon ara webpage n ara tabonreitaki n te intanete. Ti raraoma bwa tera aia iango tabeman ibukin te aomata are ti kareketangira ma ngaia ke tera aia iango aomata ngkana ti mare imwain ae bane ara reirei. Ko kona n reke n te kanganga ngkana ko kataia ni kakukureia tabeman, ma tiaki kona ni kakoauai tarata mai itinaniku; e kona te aonaaba ni waekoa ni kakoaua ao ni kaitaraa.

I taku bwa te kakaewenako ibukira ni kabane—ma ngaia bon ti ibukiia riki kairake n ikawai—tai kataia n taraa rarikim n taraiia bwa a kanga tabeman n taraa aron maiura ma

tararake n taraiia bwa e kanga ana taratara Tamara are i Karawa ibukira. E aki tarataraa tinanikun te aba ma e tarataraa te nano (taraa 1 Tamuera 16:7). Ao E atatai, riki nakoia tabeman, tera ngaira n tatabemaniira ae ti kainnanoia.

Ngaia ae ti na kanga n “tararake”? Aikai tabeua reirei aika a kona n ibuobuoki.

Kabongana te Mwaaka n Tamnei

Ti kona ni kabongana te mwaaka n tamnei aika ti kainnanoi ni karaoi babaire man moanakin kanoan te bong ma te tataro ao kamwatebwaiakan booki aika tabu ni katoabong. E kona ni karinaki inanon te tataro te bubuti bwa ti na kariaia ana babaire te Atua ibukira. E ngae ngke tiaki nora kanoan te babaire ni kabane, ti kona ni bubuti bwa ti na riki bwa mwakoron te babaire anne are e na roko n te bong anne. Ngkana ti butimwaia, ao ti na kona n nori uan ara rinerine n Iria. Ti na kona ni karaoa te mwakuri nakon iango ake ti karekei. Ao ti na kona ni karaoi bwaai aika kanganga ao ni karaoria, ibukin riaina aika eti, nakon are kainnanoaki.

Teimotoa n Irii Kaetieti Aika Ko Karekei

Ti kona n “tararake” man teimotoara n irii kaetieti aika ti karekei mairoun Tamara are i Karawa ae tangira rinanon oin ara kaotioti. N tabetai tabeman a na kabwarai nanora man karaoran te bwai ae ti karekea, ao e ngae ngke iai nanoia aika tamaroa, ti riai ni koaua nakon te bwai are ti a tia n namakinna.

Ngai ma kaain abau iai natira te aine ae beku bwa te mitinare ae bwanin ana tai i Spain. Te natu te aine anne e kabanea ana reirei ae rietata

*Ti kona n “tararake”
man teimotoara n irii
kaetieti ake ti a tia ni
karekei mairoun Tamara
are i Karawa ae tangira
rinanon oin am kaotioti.*

TARARAKE NAKO KARAWA

"Trarake nako karawa e riai bwa irian maiura n taainako. Tabeman aomata aika a nanobaba a na tannako man wanawanan te Atua ao n anaaki nanoia nakon aekan kunnikai aika katekenano, tangiran bwaai aika bure, ao kakukurein te tai anne. Aron kateia aei ti tebo ma te bwai ae kakamaku are e riki nakon Etau, are e kabooa karineana ni karimoa n te amwarake ae aki rangin n raoiroi.

"Ao tera mwiin mwakuri aikanne? I kakoaua nakoim n te bong aei bwa te tannako mairoun te Atua e na karekei berita aika uruaki, mii aika kakamaaku, ao iango aika kananokawaki. I tuangkami bwa kam na kararoai ngkami man mwakuri aika kakamaaku. Ngkoe iai karineam ni karimoa ae rine. Te maiu are akea tokina n aba n uean Tamara bon ngiai ara kouru.

"Te kouru anne e aki kona n reke n te tai ae ti teuana, ma e na reke ma imwiin bwainakin te etieti inanon maium, karikirakean rinerine aika wanawana, ao riki man teimatoan te kantaninga ao katei aika tamara.

"Ni katobibiaki ma kamangangoa ara roro, te kakaokoro n iango, ao te mangaongao ni maiura ni katoabong, te onimaki ae teimatoa e riki bwa te angka nakon maiura."

Beretitenti Thomas S. Monson, "Guideposts for Life's Journey" (Brigham Young University devotional address, Nobembwa 13, 2007), 3, speeches.byu.edu.

i New Zealand, ngke I beku bwa te beretitenti n te mition. Ngke e koro ana 21, e taku, "Dad, Mom, I taku bwa I kainanoia n nako ni karaoa au mwakuri ni mitinare." Ngaia anne, ti rangin ni kukurei n te babaire ae eti aei, ma n ataakina ae na riki bwa kitankiia raoraona ao ana utu n ana riri ki ni kairake, I tuanga, "Ko a kaman tia ni karaoa am mwakuri nii mitinare."

E ngare ao e taku, "Tiaki, Dad, ko a tia. Ngkai I tangiria n nako ni beku ibukin te Uea."

"Ngaia," I ngare. "Kanoa te mition anne. Ira te wirikiriki anne n nako ni mwakuri."

N te bong aei ao I kaonaki ma te kukurei bwa e aki ti beku ibukin Tamana are i Karawa natira are i Spain ma e ira naba te iango are e namakinna. E aki kariaiai naba—te karo ae korakora nanona—kaira nanona ni karaoa te bwai ae tangiria i rarikin ae namakinna bwa e eti ibukin maiuna ao ana baire Tamara are i Karawa ibukina.

Tai Maaku ni Karaoria

E kakawaki n aron reiakinan ana babaire Tamara are i Karawa ibukin maiura, n tabetai ti taku bwa ti atai ni kabane bwaai, mai moana nakon tokina, are e a karika te maaku bwa ti na karaoria. Tai mwane n te bwai ni kamwane aei. Karaoi rinerine aika raraoi ni kabonganai oin am babaire aika tamaroa ao waaki rake ma maium. Ti na kakabwaia ngkana ti karaoi rinerine. Tai maku ni karaoi rinerine bukina bwa ko maku ni karaoi bwaai aika kairua. Tai maku

ni karaoi bwai aika bou. Man karaokina, ao ko na karekeia te kimwareirei inanon kawaiim.

Tei n Am Tabo ni mwakuri

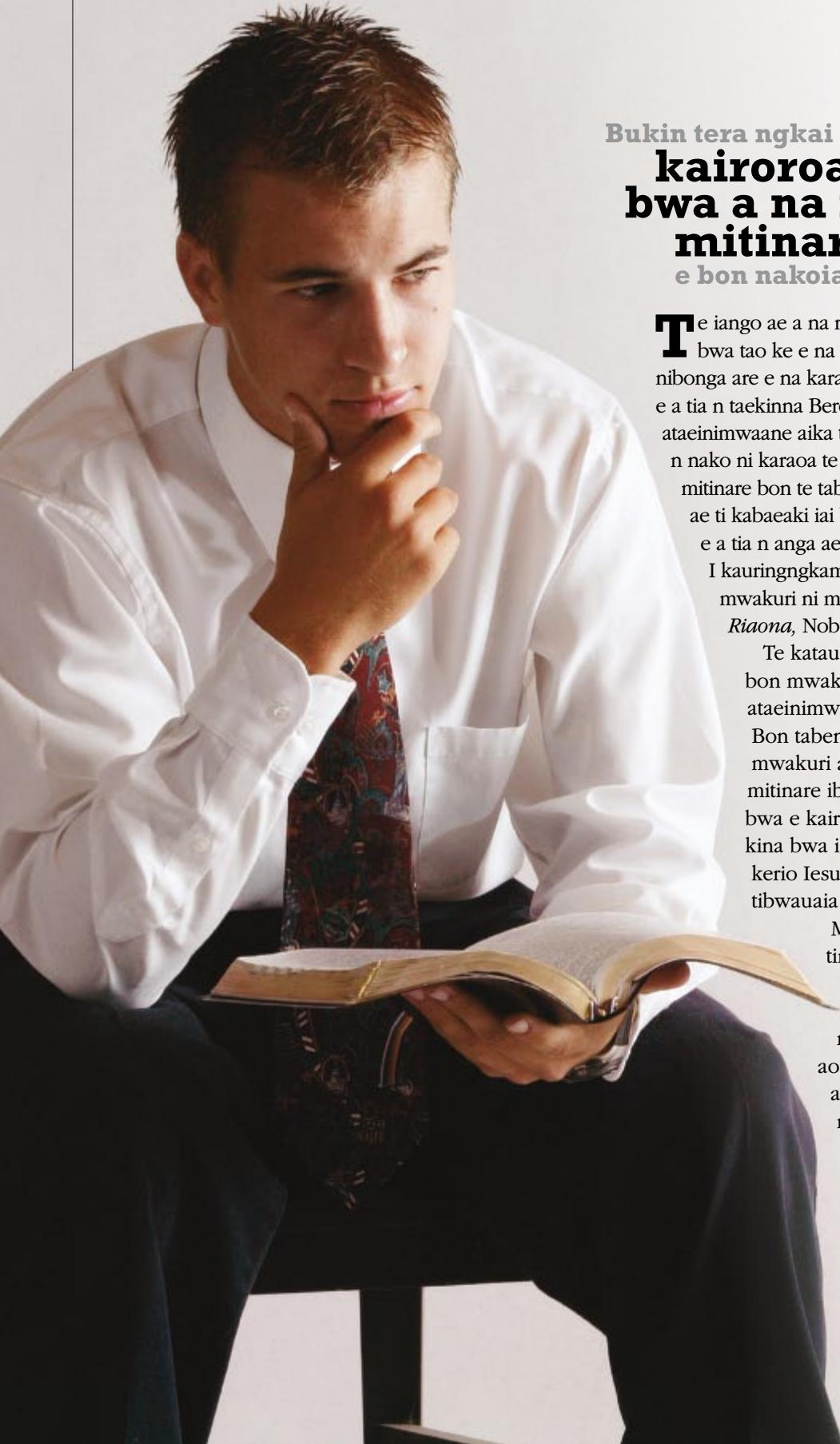
Ngke a maeka ara utu i New Zealand, n tabetai ao ti karawawataki man taian kakaewenako ake a a tia n rinanona taan kakaae, aika tibwa rairaki, mitinare, ao tabeman riki. N tainako ao ti na tataro ibukin rekeia—ao ni kantaningai rekeia n te tai ae waekoa!

Ngaira ni kabane ti kainnana te ibuobuoki. Ao n tabetai kaekaia a roko ni waekoa. Ma n tai tabetai a roko ni kawai aika ti aki kantaningai. Ke a roko imwin are ti kantaningaia iai. Ao n tabetai, e tara, n ae e na bon aki roko.

Ibukin kanganga aikai, karekeia te anua n "tei n am tabo ni mwakuri" ni karokoa e kanakoi tabeua ibuobuoki te Uea, n aki tabe bwa maanra ae na roko iai. Ma te tei n am tabo ni mwakuri tiaki nanona bwa ko na tei n aki kakawakuri. N aron are I a tia n taekinna, tai maku ni karaoria. Teimatoa ni kakaraoi bwai aika tamaroa. Teimatoa ni kawakin tuua. Teimatoa n tataro ao ni kamatebwai ao ni karaoa am kabanea n tamaroa ni karokoa ae ko karekei kaetieti riki tabeua. Tai kitana am tabo ni mwakuri. N Ana tai ao te Uea e na kariai bwai ni kabane bwa ana mwakuri ibukin raoiroim.

"Ttarake" e a tia ni kakabwaia maiu n tainako man te tai are I rinanona iai n te Mition ni Kataneiai n te Taetae. N aron are e kabwarabwara Moomon n Ereman 3:27, "E nanoanga te Uea nakoia ni kabane ake, a na wetea arana ae tabu, ma nanoia ni koaua." I a tia n namakina ao n rinanona Ana nanoanga ao Ana tangira. I ataia bwa e na roko Ana nanoanga nakoira ni kabane ngkana ti kokoaua ao ni wetea Arana. ■

Nakon Reken Raoi te **Titiraki**

**Bukin tera ngkai a rangin ni
kairoroaki ataenimwaane
bwa a na nako ni
mitinare? Tiaki n ae
e bon nakoia iangoana?**

Te iango ae a na riai ni karaoia ataenimwaane irouia bwa tao ke e na aki kakoroa nanon tabena n te nakoanibonga are e na karaoa te mwakuri ni mitinare. N aron are e a tia n taekinna Beretitenti Thomas S. Monson: “Ni kabane ataenimwaane aika tau, ma ni konabwai a riai ni katauraoi n nako ni karaoa te mwakuri ni mitinare. Te mwakuri ni mitinare bon te tabe n te nakoanibonga—te mwiokoaki ae ti kabaeki iai bwa ti na karaoia mairoun te Uea are e a tia n anga ae rangin ni mwaiti. Ataeinnimwaane, I kauringngkami bwa kam na katauraoi ibukin te mwakuri ni mitinare” (“As We Meet Together Again,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 5–6).

Te katauraoi nakon te mwakuri ni mitinare bon mwakoron te bwai ae na riai ni karaoia te ataenimwaane n te Nakoanibonga ae te Aaron. Bon tabena, ao e riai n namakina kakawakin te mwakuri anne. E koaua ae, e na aki ti nako ni mitinare ibukina bwa e kantaningaki ke bukina bwa e kairoroaki; e riai n nako ni mitinare bukina bwa iai nanona ni kan tibwaua ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki ao nanona ni kan tibwauaia ma tabeman.

Ma ngke e tataro ibukin nakona ni mitinare, e riai naba n uringnga bwa man karekean te nakoanibonga, e a tia ni kaman kariaia te katabeaki ae tabu ni kauring, n tataekina, n ibuobuoki, ao n reirei, ao ni kaoia ni kabane bwa a na nakon Kristo (taraa D&C 20:59), n raonaki ma te beku ni mitinare ae bwanin ana tai. Ngkana aki kona n nako ni mitinare ataenimwaane ibukin aki raoiroin marurungii ke aki toamaun rabwataia, a kariaiakaki ma te karinerine. ■

Iai anera n tararua?

Iai temanna ae katabeaki ibukiu?

Te taeka ae “anera n tararua” e aki kabonganaki ni booki aika tabu; i rarikina, anera a atongaki bwa “taan n ibuobuoki” (taraa Ominai 1:25; Moronaai 7:22–29). “A taetae anera man mwaakan te Tamnei ae Raoiroi” (2 Nibwaai 32:3) ao aki toki n ibuobuoki n ana

mition te Tamnei ae Raoiroi ni karaunano, ni kairi, kamanoia taan onimaki, ao ni kaota ke ni kamatoa te koaua. Ngaia, are te Tamnei ae Raoiroi e kona n iangoaki bwa anera n tararua.

Unimwaane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman e reirei: “Man moan karikan bwaai rikaaki ni karokoa boong aikai, e a tia te Atua ni kabonganaia anera . . . ni kaota te tangira ao te tabeianga nakoia Natina. . . . E noraki ke aki noraki a boni bane n *tainako* ni kaan” (“Aia

Mwakuri n Iibusuoki Anera,” *Riaona*, Nobembwa 2008, 29).

E a tia te Uea n aki kaotia bwa tao temanna te anera ae onoti e mwiokoaki bwa e na tararuua ni kabane aomata, ma ko kona ni kakoaua bwa te kawakinaki ao te kamanoaki mai ieta a tauraoi. Ngkana ko kamwakura te onimaki, ko na karekea ana ibuobuoki te Atua, n raonaki ma anera ake a kankokoaki bwa a na kakorakorako ao ni karaua nanom ao n anganiko te ungannano ni karaoa te bwai ae eti. ■

Tera ana waaki te Ekaretia i aon te wenenibure i marenan te mwaane ao te mwaane ke te aine ao te aine? E raoiroi bwa ti na **iraorao** ma aomata **aika iai irouia te namakin n mwaine?**

Etotokoa te katei ni mwaine te Ekaretia, ao ti kataia ni karokoira irouia ma te atatai ao te karinerine nakoia aomata aika iai irouia te namakin ni kaitataan ni mwaine ae titebo.

Ngkana iai aomata aika ko ataia ae iai irouia te namakin ni kaitataan ni mwaine ae titebo, irii koaua ae titebo ma are ko karaoia nakoia raoraom ake tabeman: “Rineia raoraom ma te iangoraoi. A na rangi ni korakora aia mwakuri n rota am iango ao mwakuri, ao riki ni buokia n iangoa te aomata are ko kan riki n aekana.

Rineia raoraom aika ko kona n tibwauaia ma ngaia bwaai aika a na kona ni karikirakei ao ni kakorakorai ngkami ni maiuakin katei aika rietaata. Te rao ni koaua e kona ni kaungako bwa ko na riki bwa te kabanea n raoiroi. . . . Taraia aomata ni kabane ma te tangira ao te karinerine” (*Ibukin Kakorakorakia Kairake* [boki ae uarereke, 2001], 12).

E reireiniira te Ekaretia bwa iai bukin te botaki irouia aomata n ana baire Tamara are i Karawa. N te aro bwa ti aonga ni kukurei ao ni kakoroa nanon

te kantatinga anne, ti tuangaki bwa ti na maiuakina tuan te itiaki. Te wenenibure imarenan te mwaane ao te mwaane ke te aine ao te aine e aki boraoi ma te kantatinga anne ao e urua ana tua te Atua.

Ma, ngkana iai ae anaaki nanona nakoia aomata aika titebo aia mwaine ao n aki karaoi namakin aikanne, e a tia teuanne ke neienne n aki bure. Ana kainibaire te Ekaretia ibukin te maiu ae tamaroa bon titebo nakoia aomata ni kabane, n aki tabe bwa tera te mwaine ae bwaka nanona iai. E kona te Uea ke Ana Ekaretia ni kamau-nai katei aika e na urui Ana tua. Teuana riki, ti kabuakaka katei aika aki riai, tiaki te aomata. ■
Ibukin rongorongo riki i aon te taobiki aei, wareka Unimwaane Jeffrey R. Holland, “Helping Those Who Struggle with Same-Gender Attraction,” Liahona, Okitobwa 2007, 40.

Iroun Unimwaane
Jeffrey R. Holland

Man te Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma Uoman

KAWAKINAN BERITA AIKA A TABU

TE RONGORONGO
IBUKIA NAAKE
ANA KARAOA
AIA MWAKURI NI
MITINARE

*Te kiing nakon te mwakuri aei
bon mani kawakinan ara berita
aika a tabu. Akea riki te kawai
ae ti kona ni karekeea ao ni kaota
mwaakan te aro n atua.*

Nna maroroakinna ma ngkoe bwai aika kakawaki man kamimi ni kawakinan berita aika a tabu—ngai ni kawakina au bwai ao ngkoe. Aio bon te bwai ae burura riki nakon maroroakinan te ongotaeka, e ngae ngke te ongotaeka boni mwakorona. Ao bon te bwai ae rangi n onoti.

N te kawai are bon te kabanea ni kakawaki ae ti kona ni maroroakinna n ana babaire te euangkerio, ibukina ngkai taani kawakin berita aika a tabu ao taani karaoi a kona ni karekei kakabwaia aika kakawaki ibukin te abanuea are te tiretio. Eng, ngkana ti maroroakinna taekan kawakinan berita aika a tabu, ti maroroakinna taekan te bwai ae boboto ibukira n te maiu ae mamate.

Katean te Abanuea Teuana te Berita ae tabu n te Taina

Te berita ae tabu bon te kabaeaki n te bora-raoi ibukin te maiu n tamnei, te berita ae mato-atoa nakon te Atua ae Tamara are ti na maiu ao n iango ao ni mwakuri n te kawai ae koaua—kawai Natina, te Uea ae Iesu Kristo. Ni kaboomimwina, te Tama, te Nati ao te Tamnei ae Raoiroi a berita nakoira ni karekean bwaninin te mimitong man te maiu ae akea tokina.

E rangin kakaongora irou bwa berita aika a tabu a bon karaoaki n aron ae onoti, n tata-beua. Iai te berita ae tabu n tain te bwabetito ao n te kamatoaki, are e kairira n te kawai nakon te maiu ae akea tokina. Otenanti aikanne a karaoaki ibukia aomata n tatabemania, temanna imwin temanna, e aki kakawaki bwa mwaitira aika te kabanea n rietata ae a na riai ni karekea.

Iai te berita ae tabu n te tai are a karekea iai te nakoanibonga mwaane. Te katabeaki anne e anganaki temanna n te tai teuana.

Te kabanea n rietata ni berita aika a tabu are ti kona ni karaoi bon inanon te tembora. Ikanne are ti kona iai ni karaoi berita aika a tabu ma Tamara are i Karawa ao ike E kaukii riki Ana kakabwaia aika a bwanin nakoira. Teuana riki, aikai bon namakin irouia aomata ake a tia n rinanona, n aron are ngkana ti

nako n te tembora ni kabaeaki nakoia ao-mata n tatabemania.

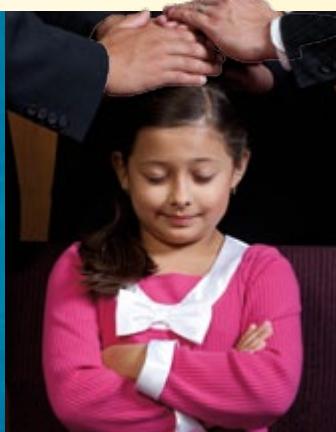
Anne aron katean abanuean te Atua—temanna te aomata n te taina, te berita ae tabu n te taina, ni kabane kawai ni mwana-ngara n te maiu n rabwata e kairira nakon kabanea n rietata ni berita aika a tabu man te tembora ae tabu.

Ana Mwakuri Berita aika a Tabu n te Tembora

E bon rangi ni kakawaki ibukim bwa ko na ota n te nako n te tembora ibukin oin am entaumente, n raonaki ma otenanti aika korakora are e katauraoiko ibukin te entaumente anne, bon mwakoro aika a rangi ni kakawaki ibukin katauraoam n am mwakuri ni mitinare ao am motinnano n am mwakuri ni mitinare.

Ngkana ko nako n te tembora, ko na monanna n ota ni kakaawakin berita aika a tabu akanne n te tembora, te aki kamaenakoaki n reitakim ma am entaumente ikekei ao tokanikaim n am mwakuri ni mtinare.

Ni koauana, te taeka ae *entamente* e kaota kakawakin te itoman anne. Te entaumente bon te bwaintangira. Iai inanona te aekaki n taeka n aron *taurii*, are bon te bwaintangira ae onoti ni moanakin te maiu n taanga irouia aika a boou inanon maiuia ni iein. Inanon au tai ni bere-titenti ibukin te Uniwtiri ae

Brigham Young, I kabanei tabeua taai ni kaaakin katean ana kataumwane ae teimaan te iuniwetiri, bon te bwaintangira ae te mwane mairouia taan anganano aika a tituaraoi.

Anne te bwai ae karaoria te Atua ibukira ni katooa te tai are ti karaoa iai ara berita ae tabu ma Ngaia. E *bwaintangira* nakoira. Ti berita bwa ti na karaoi tabeua bwai, ma are e kaineti nakon te otenanti, ao ni kaboanimwina E berita ibukin kakabwaia aika a onoti—bwaintangira aika kamimi, bwaintangira aika aki kona n taekinaki, bwaintangira aika a kuri n aki kona ni kabwarabwaraki. Ngaia are I taetae nakoim n aiaron are I taetae nakoiu—ngkana ti tangiria n tokanikai n nakoara, ngkana ti tangiria ni karekea te ibuobuoki ao baika a raka ao kakabwaia nako mairoun te Tama, ngkana ti tangiria ni karekea ukin mataroan karawa nakoira bwa ti aonga ni karekea mwaakan te aro n atua, ti na riai ni kawakin ara berita aika a tabu!

Ko ataia bwa ko aki kona ni karaoa te mwakuri aio n ti ngkoe. Ti riai ni karekea ana ibuobuoki karawa; ti riai ni karekea ana *bwaintangira* te Atua. E reiakina aio ni moan wakinan ana mwakuri ni koron

boong aikai. N reiakinan “kaboan maiun Tion,” e taku te Uea:

“Bwa aonga ni katauraoia, ao bwa aonga au aomata n reireinaki riki ma te kororaoi, ao n rinanon taneiai aika bat, ao n atatai riki n ae kororaoi ni kaineti ma katabeia, ao bwaai ake I kainnanoi mairouia.

“Ao e aki kona aio ni kakoroaki bukina ni karokoa ae a bwaintangiraki unimwaane ma te mwaaka mai ieta.

Bwa nooria, I a tia ni katauraoa te entaumente ae korakora ao te kakabwaia ni kabwaroi nako aoia, n aron ae ngkana a kakaonimaki ao n teimatoa inanon te nanorinano i matau (taraa D&C 105:10–12)

Te mwakuri aio e boni matoatoa ao ana kakaitara teuare e buakaka nako iai e bon rangi n korakora n te aro are ti kainnanoa te mwaaka ae tabu ni katamaroa ara kekeiaki ao ni buoka kawakan te Ekaretia. Te king nako anne ibukira ngaira aomata n tatabemanira bon te berita ae tabu are ti karaoria n te tembora n ongeaba ao n angakarea, ni katabuaki nakon te Tama, ao Ana berita are e na anganira “te entaumente ae korakora.”

Berita aika a Tabu ao ana Mwakuri te Atua

E buokiko aio n nora aron nanon ara berita aika onoti, ni kakaokoro bon rinanin taai aika raka ao ni kamimin te mwakuri? N aron bwaai tabeua n te babaire ni kamaiu, aia tokanikai ni kabane unimwaane ao taian titita ni katobibia te aonaba e baireaki bwa tema-nna te mitinare n te taina.

Tiaki karaoi berita aika a tabu n aron uoote ao titeiki aika bwanin. Tiaki, ti karaoi berita aika a tabu n aron te Tari Brown ke te Tari Burns, Titita Jones ke Titita Jensen. Te kiing nakon te mwakuri aio bon kawakinan berita aika a tabu irouwia aomata n tatabemania nako.

I aki ataia bwa te mition raa ae ko na beku iai, ma I aki kakoaua ae Tamara are i Karawa e a tia ni karaaoai berita aika a onoti nakon am mition n aron te mition. I ataia E a tia ni karaoi berita aika korakora bon ibukim.

E riki ngkana te mition ae bwanin e kati-teuanaaki man korakoran aia etieti mitinare, man kawakina aia berita aika a tabu mitinare,

are ti kamwaingii iai maunga. Ngkana iai te katiteuanaki ao te mwaka, te entaumente mai karawa, e roko nakoia aomata n tatabamania n te mition, akea te bwai ae kona n “tuka te mwakuri man rikirakena.” Bon man te kawai aio are ana “koaua te Atua are e na waki nako ma te ninikoria, nanoanga, ao te inaomata.”¹

Ti kareke te onimakinaki anne ngkana akea te reitaki ae mamara inanon te tiein, ngkana akea te uruaki inanon te otanga. Te buaka ni kaitara te buakaka ao te kairua bon te kawai are e reke iai tokanikain te euangkerio—teuana te berita ae tabu n te taina, temanna te aomata n te taina, temanna te mitinare n te taina.

Anne bukina ae taetae iai te Uea na-koi taani kairiri n te Ekaretia ngkoa, “Kabaeingkami inanon te mwakuri ae tabu i matau—bwa ngkai ko karaoa aio, te mimitong e na raonaki ma te abanuea are ko kareke” (taraa D&C 43:9–10).

Te taetae anne e kaineti ma berita aika a tabu. Anne raoi te bwai are ti nako ni karaoaia n te tembora—ni kabaeira ma te Uea ao imarenara ma te korakora anne nakon ngkanne “mwakuri inanon ae tabu ni kabane.” Ni kaboan mwiina, te mwaaka ao te mimitong e na roko nakoira ao nakon ara mwakuri. Bon inanon te kibuntaeka ma nanona ae kabwara-bwaraki ni kawakinan te berita ae tabu e taku te Uea, Ngai, te Uea, I kabaeaki ngkana ko karaoa ae I tuangko; ma ngkana ko aki karaoa ae I tuangko, akea am berita (taraa D&C 82:10).

Onimakinai. Te kiing nakon te mwakuri aio bon man kawakinan ara berita aika a tabu. Akea riki te kawai ae ti kona ni karekeao ni kaota mwakan te aro n atua. Ko kareke ana taeka te Uea iaon te bwai anne.

Ko na nako n te tembora ni katauraoiko ibukin am mwakuri ni mitinare. Kawakin am berita aika a tabu ake ko karaoi ikekei, ni kabane. A bon onoti nakoim, boraraoi aika rangin tabu ake ti karaoi ngaira n tatabem-nira nako ma Tamara are i Karawa.

Te Berita ae Tabu ni Kaota te Kakoaua

Ngkai I butiko aio, I tangiria bwa kona ataia ae I karaoa naba ae ti te arona. N na

kawakin naba au berita aika a tabu. Teuana mai ibuakon berita aika a tabu akanne n riki, bwa te membwa n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, te tia kakoaua ae onoti ibukin aran Kristo n te aonaba ni kabuta (taraa D&C 107:23). Ni kawakinan au berita aika a tabu, I aki tii kakoaua nakoimi n te bong aei ibukin te Uea ae Iesu Kristo ao Ngaia n tau-raki n te kaibangaki, ma Ngai bon te tia kakoaua—ae weteaki, katabuaki, ma te kariaiakaki n uota te kakoaua anne nakon te aonaba. I rangin kukurei n reitiko ma ngai n te mwakuri anne, raoraou kairake aika tangiraki.

I ataia bwa e maiu te Atua, bwa bon Ngaia Tamara are i Karawa ni koaua, ao E na bon kawakin Ana berita nakoira n aki toki. I ataia bwa Iesu bon te Kristo, ana Rikitemanna te Atua n te iriko, ao te Tia Kamaiua te aonaba. I ataia bwa E korakai, wawanako rarana ao e mate bwa ti aonga ni kareke te maiu are akea tokina.

I ataia bwa te Tama ao te Nati a kaoti nakon te burabeti n ataenimwaane ae Iotebwa Timiti, te moan burabeti ibukin boong aikai, are e a tia naba n anga rarana bwa te kakoaua ibukin nakoana, te kanikina ae kakannato ibukin ana kakaonimaki temanna nakon ana berita aika a tabu. I atai kiing nakon nakoa ni burabeti aika a tia n ruorikaaki inanon tiein aika aki kona n uruakaki rinanoia 15 tabeman mwaane nikarokoa te tai aei are a maea n ana bwai ao ana mwakuri ni burabeti Beretitenti Thomas S. Monson, ana tia tararua ibukia ibonga aika rietata te Atua iaon te aba n te bong aei.

E koaua te mwakuri aio. Katanoata aikai a bon koaua. I ataia n tatabemania nako mai ibuakoia mwaane ao aine n te rabwata ake a tia ngkoa ni maiu. I ataia man ana kaotioti te Tamnei ae Raoiroi, are e anga te kawai nakon maiu ao ae iai nanona nakon au koaua ao are e kanakomaiai—ma ngkami—n riki bwa te tia kakoaua ae onoti ibukin te Tia Kabooa te aonaba. ■

Man aia maroro ni kanakobwana mitinare n te tiateraite are e karaoaki n Eberi 25, 1997.

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Iotebwa Timiti, inanon *History of the Church*, 4:570.

KAIRAKE N ATAEINAINNE, TEIRAKE AO KAOTA NAKO!

IROUN TE BERETITENTI NI KABUTA IBUKIA KAIRAKE N ATAEINAINNE

Te Boto ni iango n te Miutuo n te ririki aei bon te nakoa nakoim n riki bwa te tia kairiri. Bon te nakoa ibukim ni kairiri inanon te itiaki, te aki kamoamoa, ao inanon ae tabu. Bon te nakoa ni bita te aonaba!

Ngkana koa riki bwa mwakoron te botaki ibukia Kairake n Ataeinaine,

ko aanganaki te te koora ao te mwae n roroa ae tamnein te tooti ae mainaina ni karinna iaom bwa te kauring bwa ngkai koa riki bwa te kairake n ataeinaine inanon Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni boong aika Kaitira, kona

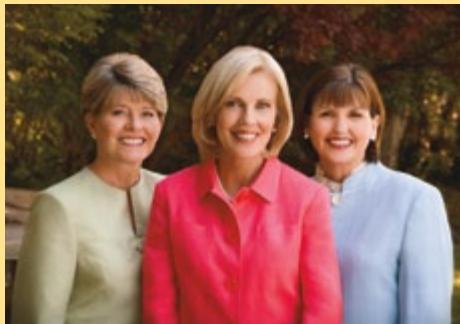
tei ibukin te koaua ao te raoiroi ao teirake ao kaota nako te ota nakon te aonaba. Are nanona bwa kona koaua nakon kinakim mai karawa n aron natin te Atua te aine ae onoti. E nanonaki bwa kona teimatoa n tei bwa te tia kakoaua Ibukina ao ibukin te Tia Kamaiu, “n taai nako ao ni bwaai nako, ao n taabo nako ake kam nako iai” (Motiaeia 18:9).

Ti kantaningaia bwa n te ririki aei kona karina te mwae n roroa iaom ma te kakatonga ae tamnein te tooti ni kauringko bwa ngkoe te banna ni katoto nakoia ake a mena irarikim. Kona “kaota nako” ngkai ko **tataro** ni katoa bong, **wareware** inanon ana Boki Moomon, **ongeaba** ni kainibaire inanon *Ibukin Kakorakoraia te Rororrikirake*, ao **moangare**. Ti ataa amne ngkana ko kawakin tuua ao ni maiuakin kainibaire ake a kuneaki inanon *Ibukin Kakorakoraia te Rororrikirake*, kona kaota te ki-mwareirei ao n tau ni kairaki iroun te Tamnei ae Raoiroi. Te kairiri ae e na butimwai ngkami n tatabemani ngkami nako ni karaoi rinerine are a na kona ni buokiko n tau ni karekea te rekomite n rin te tembora.

Ngkai te beretitentii ni kabuta n te botaki ibukia Kairake n Ataeinaine, ti kakoaua bwa ngkana ko karaoi bwaai aikai, te Tia Kamaiu e na mena ikanne ni kaota kawaim. E berita nakoim, “N na riki bwa am taura . . . ; ao N na katauraoa te kawai imwaimi, bwa kam aonga ni kaawakin au tua; . . . ao kam na ataia bwa kam kairaki irou” (1 Nibwaai 17:13). ■

2012 BOTO NI IANGO N TE MIUTUO

*Teirake ao kaota nako,
bwa e na riki te ota
anne bwa te kainibaire
nakon te aonaba*
(D&C 115:5).

*Elaine S. Dalton (i nuka), beretitenti,
Mary N. Cook (maing), moani kauntira; ao
Ann M. Dibb, kauoman ni kauntira. David L.
Beck (nuka), beretitenti; Larry M. Gibson
(maing), moan kauntira; ao Adrián Ochoa
(atai), kauoman ni kauntira.*

RIKI BWA TE OTA NI KATOTO

IROUN TE BERETITENTII NI KABUTA IBUKIA KAIRAKE N ATAEINIMWAANE.

Kairake n Ataeinimwaane man te Ekaretia—riikan, taan reirei, ao ibonga man te nakoanibonga ae kakannato ae te Aaron—ko a tia ni katoka iaom aran te Tia Kamaiu; ko butimwaea Ana nakoanibonga ae Tabu; ko a tia ni weteaki bwa ko na karaoa Ana mwakuri ao ni kakabwaia ake a kinako. Ngkai aio te tai ibukim ni kakoroi bukin am beku n te nakoanibonga ao “kaota nako” bwa te “kainibaire ibukia aba” (D&C 115:5).

Ngkai aio te tai n “kaoti ami ota i mataia aomata n ai aron aikai, bwa a na noori ami mwakuri aika raraoi, ao a na neboa Tamami are i karawa iai” (Mataio 5:16). Iesu Kristo bon te katoto ae kororaoi. Kataia ni Kina, Iriria, ao n riki n ai Arona man kawakin Ana tua ao ana kainibaire te Ekaretia are e kabwarabwaraaki inanon Ibukin Kakorakorakia Kairake. Ngkana ko karaoia, ko na riki bwa te korakora n te ota n te maiu n tamnei nakoia ake i rarikim.

E taku te Uea, “Kam na itiaki ake kam butimwaea ana mwakuri te Uea” (taraa D&C 133:5). Aron itiakim e na butimwaiko n kaotako nako ma te oota ae onoti nakoia am membwa n te uoote ke te mwaanga ngkai ko tei ibukin te Tia Kamaiu ni kakabwaia te toa ae tabu nakoia ni katoa Tabati.

Taratara raoi ao kabonganai raoi taai ni katoa bong ni beku ibukin am utu, raoraom, membwa n te kooram, ao tabeman. Ko na riki bwa te minita ae kakukurei ibukin te oota nakoia ao nakoia ake a tabe n tarataraiko.

Kaota nako ma te iraorao ae koaua ao te nanoanga nakoia nikabane. Tibwaua kakabwaia aika kamimii man ana bootaki ni kakukurei te Ekaretia ao ana reireri te euangkerio ma raoraom. Bwaina te ninikoria ao kaoia nakon te Ota ao Maiun te Aonaaba—n aron Iesu Kristo.

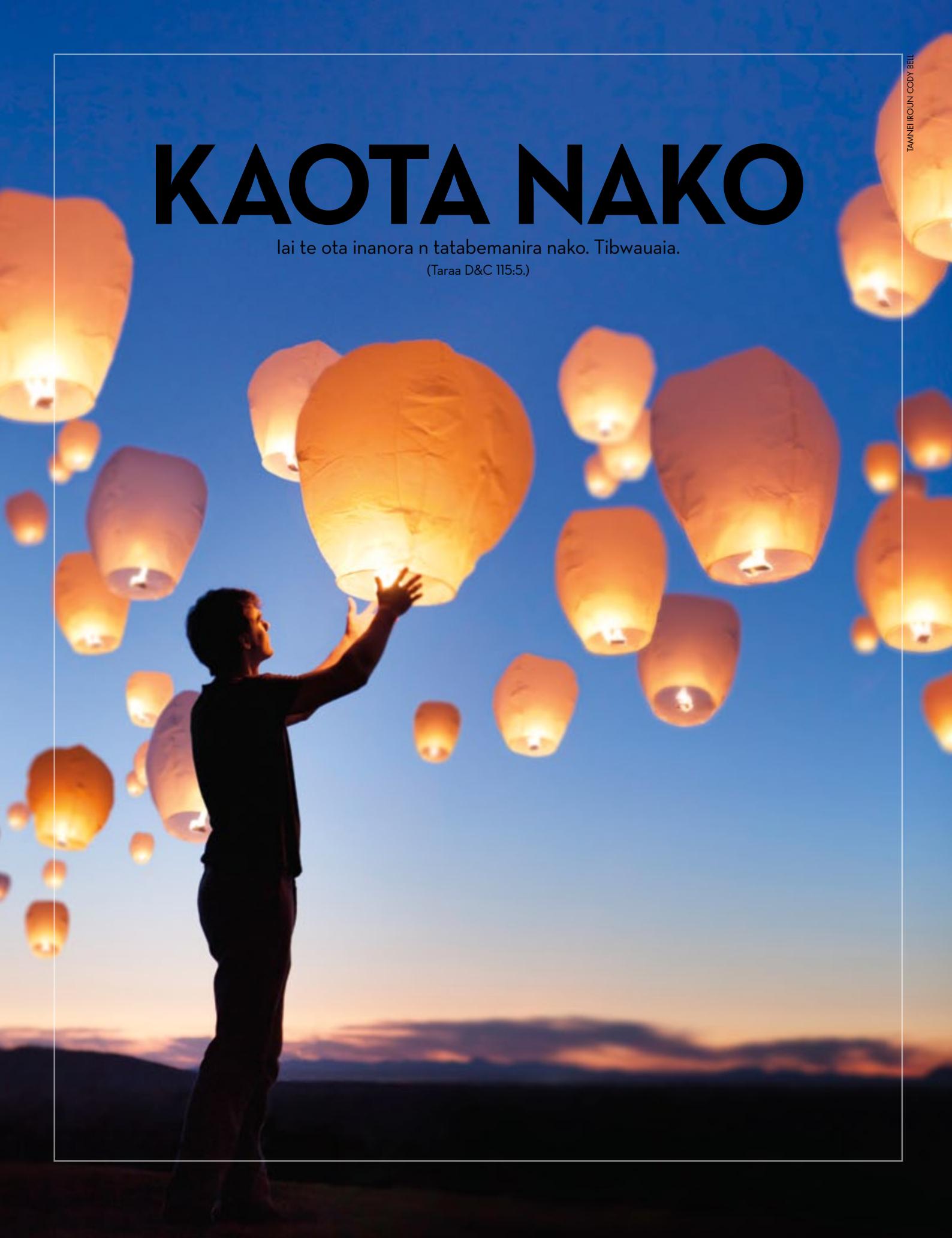
Ti tangiriko. Ti tataro ibukimi. Ti kaota ara kakoaua bwa te Uea e tangiriko ao e kainnanoiko ni katea abanueana. Ngkai aio te tai ibukim n “teirake ao n kaota nako” ngkai te tia taua Ana nakoanibonga ae Tabu. Ngkai ko karababaa te nakoanibonga aio ao kakoroa bukin am beku ibukin te Atua, otam e na riki bwa “te kainibaire ibukia aaba.” ■

KAOTA NAKO

lai te ota inanora n tatabemanira nako. Tibwauaia.

(Taraa D&C 115:5.)

Doctrine ao Covenants 115:5

Te Uea e tua nakoira bwa ti na teirake ao n kaota nako.

I Tuangkami ni Kabane

N te kaotioti aio man 1838, te Uea e anga ana kaetieti ni kaineti ma katean te tembora i Far West, Missouri, n ai aron naba taraakin tabeua katean Tion. E anga naba aran Ana Ekareti ni bong aika kaitira: Ana Ekareti Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni bong aika Kaitira. E ngae ngke e kaineti te kaotioti aei nakoia taan kairiri n te Ekareti, te tua n “teirake ao kaotanako” e kaineti nakoira ni kabane.

Teirake ao Kaota Nako

“Iai ana mwakuri te Uea ae kakannato ibukimi n tatabemani ngkami nako ae kam na karaoia. Teirake ao kaota nako, bwa e na riki te ota anne bwa te kainibaire nakon te aonaba (D&C 115:5). E onimakiniko, ao E wewete ao n onimakiniko n tei n rietata ao n ota mwaaka inanon kakaewenako aikai ma boong aika kamimi.”

Beritentiti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beritentiti, “Your Right to Choose the Right,” *New Era*, Aokati 2005, 8.

Am Ota

Ko na kanga ni kaota nako am oota. Iangoi iango aikai ao korei tabeua am iango n am tienoro.

- Bwaina te nanoanga, tituaraoi, ao te nanorinano.
- Tei ibukin ao maiuakin ana kainibaire te Ekareti.
- Moangare ao kaota te kimwareirei ni maiuakinan te euangkerio.
- Tibwaua te euangkerio ma raoraom.
- Kaota am kakoaua ibukin te koaua.

E koaua ae I tuangkami ni kabane: Teirake ao kaota nako, bwa e na riki otami bwa te kainibaire ibukia aba (taraa D&C 115:5).

Aba
“N te bong aei ana aomata te Uea a bobotaki ‘mai buakoia aaba’ ngkai a ikotaki inanon botaki n taromauri ao titeiki man ana Ekareti Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni boong aika Kaitira are a uamaenako ni kabuta te aonaba. . . . Te Uea e weteira bwa ti na riki bwa biikan ibukin te raoiraoi ni kairia

ake a ukoukora te kamanoaki ao ana kakabwaia Tion.”

Unimwaane D. Todd Christofferson man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Come to Zion,” *Riaona*, Nobembwa 2008, 37.

Kainibaire

Kainibaire—te bwai, n aron taraakin te buraeki, e katokaaki iaon te kainiman ao ni kabonganaki bwa kantaninga ibukin te boutoka ke te kanikinaa. Tara Doctrine ao Covenants 45:9. “Taani uouota te kainibaire a mwaati i moa ibukin te mwananga ae tau. A tei ibukin te bwai ae raoiroi ao ae tamaroa. Aki toki n uouoti buraeki ke tabeua kanikina ni kaota te banna, oin te kantaninga ao te katiteuanaaki. . . .

“Ngkai ngaira taan uouota Ana kainibaire, ti na buokia ake iai nanoia ni kokoaua ni kakaea Iesu. Ti aki katiotioi buraeki. . . . N oneanimwin anne, ngkai ngaira taani uouota te kainibaire ibukin Iesu Kristo, ti anganano ao ni kakaitau ni katoka arana ae tabu iaora. Ti kaina ana taanga ni buaka ibukin ana kantaninga man berita aika a tabu.”

Unimwaane Russell M. Nelson man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Standards of the Lord’s Standard Bearers,” *Ensign*, Aokati 1991, 7.

Ana reta te Eteta: Te iteraniba aio e aki nanonaki bwa te kabuwarabwara ibukin rineakin kibun te boki ae tabu, bon tii te tabo ni moan waaki ibukin oin am kamatebwai.

TE ATUA

E KAEKAI TATARO NI KABANE

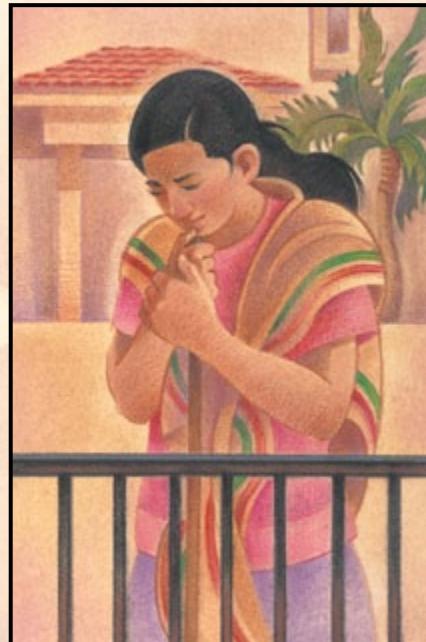
Iroun Carlos Iván
Garmendia Pacheco

Ngke I karaoa au mwakuri ni mitinare i Durango, Mexico, ara beretitenti n te mition e anga te kakaewenako nakon ara mition ni kata “teuana te wiiki n anga karea.” E bubutira bwa ti na anga ara kabanea ni kekeiaki n aron are ti taneiai iai mai imwaina ni mwakuri korakora ao ni katei ara kouru aika onoti inanon te wiiki. Ngai ma toau iai ara onimaki bwa ngkana ti angakarea n te kawai aio, te Uea e na kakabwaiaira ao ti na kuneia aomata aika a mwaiti aika a na reireinaki.

Ma e ngae n anne, inanon te wiiki n angakarea, e aki rangin tamaroa ara kekeiaki. Akea utu aika a ti kuneia aika a na reireinaki, ao ti a bon nanokawaki.

N te moaningabong teuana imwin te wiiki anne, ngai ma toau ti taraa mwaben ara aono are ti mwakuri iai. Ara aono e bon rangin bubura, ma ti namakina ae ti kainnanoia bwa ti na nako nakon te itera are te kabanea n raroa.

Imwin rokora ikekei, ti tataro ni butia Tamara are i Karawa bwa te kawai raa ao te auti raa ae ti na nako iai. Ngke ti a tia, ti rairaki n tarai taian kawai ni kabane. Ti a nora te oo ae

uakan ao ni kaninganga mai ieta. Ti nora te aine ae tekateka ma manta aika makii, ma te burum inanon baina.

E taku toau, “Mauri!” ao ngke e onga bwanaara te aine, e teirake ao ni wakina ana taebubu n aron ae kanga akea te bwai ae riki. Imwina ti a tuangnga ae mitinare ngaira man ana Ekaretia Iesu Kristo ao iai ara rongorongo ibukina. E a karinira inanon mwengana, ao tia karaoa ara maroro ae rangin kororaoi are e raonira iai te tamnei. Ti tuangnga rongorongan Iotebwa Timiti ao e kanga n nako n te buakonkai n tataro ni kakaea te koaua, ao ni kaekan ana tataro, e a kawaraki iroun te Atua te Tama ao Iesu Kristo.

E urua ara maroro ao n taku, “E koaua anne. I ataia bwa te Atua e kaekai ara tataro. Ngke kam taetae nakoiu, I tataro ni butia te Uea bwa e na kanakomaia temanna are e na kona ni kairai nakon kawaina, ao kam roko n te tai ae waekoa.”

Ti namakina te tamnei, ao ti kaokoaua bwa te Atua e a tia ni kanakomaira nakon neiei ao ngaira naba ti a tia n tataro n ae eti n ataia bwa antai mai ibuakoia Natina ae a kainnanoa ara ibuobuoki. Imwina e bwabetitoaki Titita Rufina. Inanon wiiki ake imwina, natina, tibuna, ao n aroia naba tabeman mai ibuakoia kain rarikina a bwabetitoaki—botaia ae 20 aika rairaki ni mwakoron ara aono. Te Uea e kairira nakon Titita Rufina, ao boni ngaia te mataroa ni tibwauan te euangkerio ma ana utu ao kain rarikina.

I ataia bwa Tamara are i Karawa e kakabwaiaira ngkana ti bubuti Nakoina ma tiaki ni karokoa ae E a tia ni katai ara onimaki. I kakaitau bwa Ngai ma toau ti kona n riki bwa bain ni mwakuri te Uea ni kuneakia aomata ake a tauraoi n ongo rongorongan te euangkerio. I ataia bwa te Atua e tangirira ao e na kairira ngkana ti bubutia. ■

BWAINA TE KAKAONIMAKI

Iroun Unimwaane
Gérald Caussé

Man te Itingaun

KAMATAITA N TE KOROTAMNE IROUN DAVID STOKER

Ngke I tokara au kauabwi tabun n ririki, I ira te ukeuke ae moan te kanganga n rin inanon te reirei ibukin bitineti aika rangin kinaaki i Buranti. I rang kamatebwai mwaka inanon aoa aika mwaiti ni katoa bong ibukin uoua te ririki. Ma I aki toki n nanako n taromauri ao n te intitute ao ni kakoroi bukin katabeau inanon te Ekaretia.

Te kabanea ni kakawaki ni mwakoro ibukin te ukeuke bon te intawiu. Iai au intawiu ma teuana te reirei, ao ngke a kunea bwa ngai kain te Ekaretia, e aki nako raoi.

Imwina I a ira te ukeuke man te reirei are e bane riki nanou ni kan nako iai. Imwin tabeua taai n tain te intawiu, te tia karaoa te intawiu e a moanna n titiraki bwa tera ae I karaoia itinanikun au aoa ni kamatebwai. I ataia bwa bon te titiraki are e kona ni kaotia bwa N na butimwaeaki ke N aki. Ma I iangoia inanon te teekan bwa N na kakaonimaki nakon au koaua.

I taku, "Ngai bon kain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira," ao imwina I kabanea 15 te miniti ni kabwarabwara bwa tera ae I karaoia inanon te Ekaretia.

E taku te tarekita n te reirei, "Ko ataia, I kukurei ngkai ko taekina aio. Ngke ataein te reirei ngai, I kamatebwai n te United States, ao temanna mai ibuakoia raorau bon kain te Moomon. Bon te mwaane ae rangin kakannato, te aomata ae rangin nanoanga. Au iango irouia kain te Moomon bwa aomata aika a rangin tamaroa."

Te rauaki terana! Ngai te moan n aomata mai ibuakoia taan kan reirei n te ririki anne ni butimwaeaki nakon te reirei aio.

Iai uoua reirei aika a oti ma n te karaki aio. Te moan, ti riai n aki karinanoa te mwaaka are iai ioura iaoia tabeman. Kauoua, ti riai n tainako ni kakaonimaki nakon ara koaua. Karaoa am kabanea ni kona, ao te Uea e na buo-kiko ma ake nikirana. ■

Atiibu, Kainikatebe,

“Ma Tamnein te Uea e bon raonna, n le aro are e bon aki kona ni bo” (Ereman 16:2).

Iroun David L. Frischknecht

Te Tabo ni Mwakuri ibukin te Karikiram
E boboto iaon te karaki ae koaua
Te rianna n oki nakon te mwe-
nga man te reirei bon te bwai
ae aki kaunga. N tabetai I ia-
ngoa taekan katabeau n au numera,
n tabetai I iangoa taekan te bwai
ae ti karaoia n te kiraati n te tabo n
takakaro, ao n tabetai I nakonako n
aki iangoa te bwai teuana.

Ma te bong aio e boni kaokoro.
E biriaitua au iango. Imoau I kona
n nooria uoman ataeinimwaane
are I takakaro n tabetai ma ngaiia
—Josh ao Marcus—a karaoi

borotino ao a kotokoteai.

“Ei, David, nakomai ikai!” e taka-
rua Josh, ni ngarengare. “Iai te bwai
ae ti kani kaotia nakoim.”

E ngare naba Marcus.

Josh ao Marcus a uaia n ikawai
teuana te ririki iaou, ao e matoatoa
riki aia kare nakoioi. I ataia bwa n
te tai ae e aki maan a na moanna
ni kareai ni borotino. E ngae ngke
a rangin tamaroa nakoioi n tainako,
I taku bwa tao a kaibeibei taian aiti
nako nanon taian borotino.

I moanna ni iangoi anga ake N
na kona ni katoka iai aia kare.

Ni biri inanon te kawai ni

kararoia? Tiaki, a na bae ni baini-
ngareai ao ni weteai n ara tabeua.

Ni kabirimwakaai n rimoia?
Tiaki, a birimwaaka riki nakoioi ao a
na waekoa n roko irou.

Ni katea oin au bwai ni kaikoaki
man taian borotino Tiaki te iango ae
tamaroa, ni iangoakina bwa uoman
ngaia ao bon ti ngai. E na bon reke
aia anga ni mena iaon te tabuki, ao
akea te tabo ae N na kona ni kara-
bai iai inano.

I baireia bwa N na karaoa te bwai
ae e riai—n nakonako ni karaurau
n rimoia ao n tataninga kiban taian
borotino.

ao Borotino

Ngke I a kaan ma te tabuki, e a kaoti teuana te iango inanou, I uringa Tamuera te Reimwanaite, are e taetaekina te euangkerio inanon teina iaon te oo. Ngke a rawa aomata n ongo n te bwai are e taekinna, a kareia n taian atiibu ao ni katebea n taian kainikatebe.

I ataia bwa e kamanoa Tamuera te Uea man taian atiibu ao kainikatebe. Tao E kona ni katuai nako taian borotino mairou.

I tataro inanou, ni butia Tamara are i Karawa bwa N n aki bo n borotino. I ataia bwa I riai n ninikoria ao n aki nanouua—n aron Tamuera. Ngke I a roko n te tabuki, I onimakinna raoi bwa N na aki ikoaki.

N aron ae I kataningaia, a moanna ni kiba taian borotino. Tabeuia borotino a kiba ni katua atu n ae rangi ni kaan n te aro are I kona n namakina te ang ngke a titiba irarikiu. Tabeuia borotino a katua angan baiu, ao tabeuia a bwaka iaon raoi waeu, ma akea mai ibuakoia ae I bo iai. Akea naba teuana!

A teimatoa ni karekare ataeinmwaane n karokoa ae I a raroa nako ma te tia, ma I ataia bwa I mano. Nikiran riannau n okira mwengau e bon aki rangi n kaunga—ao I bon aki nora kakukureina. I a tia ni kamanoka n aron Tamuera te Reimwanaite. I ataia bwa te tataro ao kamwakuran te onimaki ioun te Uea e a tia ni kakabwaiai. ■

"I kokoaua bwa te tataro e na korakoriki nanona ngkana ti bubuti inanon te onimaki ao te mwakuri."

Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, "Ask in Faith," *Riaona*, Meei 2008, 96.

Ana Boki Moomon KAKUKUREI NGKAMIN

Angiia ataei n tain ana Boki Moomon a nora Iesu Kristo ao ongora nakon Ana taeka. Man te wareware man ana Boki Moomon ni katoa wiiki n te ririki aio, ko kona naba ni "kakukurei ngkami n ana taeka Kristo" (2 Nibwaai 31:20).

Karekeia temanna te ikawai ae e na buokiko ni kouta wiin te titeibura ao ni buuta te iteraniba ae karanaki aio. Ni katoa wiiki imwin warewarem, karanii namba ni kabane ake a mena inanon te tibeiti n te wiiki anne. Ibukin iango tabeua n atakina bwa tera ae e na warekaki ni katoa wiiki, taraa iteraniba 62. Ko kona ni wareware i bon iroum ke ma am utu.

KAMATAWA TE KOROTANNE IROUN SCOTT GREER

**Iango ni Wareware ni Katoa Wiiki ibukin “Kakukurei ngkami n ana Boki Moomon”
(taraa 60–61)**

WIIKI	WAREWARE	WIIKI	WAREWARE
1	Kabwarabwara n ana Boki Moomon.	29	Aramwa 20:1–28
2	1 Nibwaai 1:1–3, 18–20; 2:2–4; 3:2–7; 4:1–18	30	Aramwa 23:6–7, 16–18; 24:1–7, 16–27; 27:2–5, 14, 27–29
3	1 Nibwaai 8:2, 5–33	31	Aramwa 30:6–9, 12–14, 31–32, 35–39, 43–45, 49–50, 55–59
4	1 Nibwaai 16:9–10, 16–19, 23, 26, 28–32; Aramwa 37:38–46	32	Aramwa 31:1, 5–7, 12–21, 37–38; 32:1, 5–6
5	1 Nibwaai 17:8–11, 16–19, 49–55; 18:1–4	33	Aramwa 32:26–43
6	2 Nibwaai 2:11–13, 22–27; 4:15–16; 31:5–8, 17–21	34	Aramwa 37:3, 6, 8–11, 14–15; 43:1–9, 16–17, 43–47; 44:16–20
7	2 Nibwaai 32:3–9; Iakobwa 7:1–20	35	Aramwa 46:1–5, 11–16, 19–20; 48:7–13, 22–23; 49:25–26, 28
8	Enoti 1:1–13	36	Aramwa 50:25–36; 51:5–6, 11, 13–16, 20–22
9	Motiae 1:9–10, 18; 2:1–2, 5–8, 16–19; 3:17, 19; 4:9–10; 5:15	37	Aramwa 53:10–21; 56:2–11, 43–48, 55–56
10	Motiae 11:1–2, 20, 27–29; 12:1, 9, 14, 17–19, 35–36; 13:15–24	38	Ereman 2:2–11; 5:4–13
11	Motiae 17:1–12, 20	39	Ereman 5:20–50
12	Motiae 18:1–17	40	Ereman 6:18–23; 7:6–13, 26–29; 8:1, 4, 10, 25–28
13	Motiae 21:1–15, 23–24	41	Ereman 9:1–24
14	Motiae 21:29–35; 22	42	Ereman 9:25–39; 10:1–6
15	Motiae 23:1–7, 19–26, 36–39	43	Ereman 13:1–7; 14:2–8; 16:1–3; 3 Nibwaai 1:4–9
16	Motiae 24:8–25; 25:1, 14–19	44	3 Nibwaai 1:10–15, 21–23; 2:1–2; 8:2–7, 23; 9:1–2, 18–22
17	Motiae 27:6–24; Aramwa 36:11–12, 16–24	45	3 Nibwaai 11:1–17, 23–26
18	Motiae 27:32–37; 28:1–9	46	3 Nibwaai 17:1–24
19	Aramwa 1:2–15; 2:1–9	47	3 Nibwaai 18:1–9, 19–21, 24, 35–39
20	Aramwa 2:10–18, 29–31; 5:1, 19, 26–27, 33	48	3 Nibwaai 19:11–26; 20:1; 27:1–8
21	Aramwa 6:7–8; 7:9–12; 8:1–22	49	3 Nibwaai 28:1–9; 4 Nibwaai 1:1, 15, 23–26; Moomon 1:1, 11–17
22	Aramwa 8:23–32; 9:1–8, 14–15	50	Moomon 2:1–2, 9, 23–24, 26–27; 3:2–3, 16–22
23	Aramwa 10:27–32; 11:21–46	51	Ita 1:1, 33; 2:5, 16–25; 3:1, 4–14
24	Aramwa 12:1–7; 14:1–17	52	Moronai 10:3–23
25	Aramwa 14:18–29; 15:1–13		
26	Aramwa 17:1–3, 12–13, 17–39		
27	Aramwa 18:1–4, 8–35		
28	Aramwa 18:40–43; 19:1–2, 8–15, 18–19, 22–33		

*Unimwaane
M. Russell Ballard
man te Kooram
n Abotoro n
te Tengaun
ma Uoman e
tibwai iango
tabeua iaon te
maroro aei.*

NNA KANGA NI KAKOROI NANON AU **KOURU?**

Ti riai ni karekea te onimaki. Ti riai ni karekea te onimaki iroun te Atua. Ti riai ni karekea te onimaki iroun te Uea ae Iesu Kristo. Ao o, ai korakorara nanora ni kan karekean te onimaki i bon iroura.

Ngkana ko katea am kouru ao ni motikia mai nanom nakon reireinam i bon iroum ni karokoam n te kouru anne, ko na kona n totokoi angin kangaanga inanon maium. Kabanea korakoram ni karaoaan bwaai aikanne are e na kona ni karaoa te bitaki.

Ngkana am kouru a rangin kororaoi, ngkanne kataia kakoroi nanoia.

Ko na riai n ribanaa te kantaninga ni karikirakean am konabwai ni katean am kouru aika a koaua man tau.

TE INAOMATA N RINERINE

Bon te Bwaintangira n Rinerine i bon Ibukira

Tekeraoi te koronriri, Juliana!" E taetae Tamau. E angan Juliana te bwaoki ae niraki n te beebwa ae raneanea ma te kabae iaona.

E moangare Juliana. E bon rangin kukurei ni karekea ana bwaintangira mairoun tamana ao n aki kona n tataninga ma e a kaukia.

Ko kukurei n aron Juliana ngkana ko karekea te bwaintangira? Tamara are i Karawa e a tia n anganira ngaira n tatabemanira nako te bwaintangira ae kakaawaki. E aranaki

Ko kona ni kamanena te reirei aei ao te waki ni kakukurei n reireiniko riki ibukin ana boto n iango te Buraimwari ibukin te namakaina aio.

bwa te inaomata n rinerine. Te inaomata n rinerine bon te konabwai ni karaoi oin ara rinerine.

Imwain rokora nako aon te aba, Tatan e aki tangira temanna bwa e na iai ana rinerine. E tangiria ni kai-roroira nako aon te aba ao ni karaoa are e tangiria bwa ti na karaoia. Ma Tamara are i Karawa e ataia bwa e kakawaki ibukira bwa ti na karaoi oin ara rinerine. Ma rinerine tatabeuwa are ti karaoi, ti rikirake ni kaan nakon Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo. A tangirira bwa ti na karaoi rinerine aika tamaroa bwa ti aonga ni manga oki riki ni maeka ma Ngaiia.

Te ririki aei n te Buraimwaari ti reiakinaki bwa ti na kanga ni kona ni kabonganai ara rinerine nakon RTE—inea te eti! ■

Anene ao Booki aika Tabu

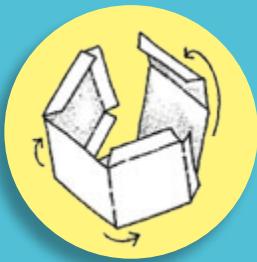

- "Ngkai Natin te Atua,"
2012 Babaire ibukin Tibwauan te Tai, 28
- 2 Nibwaai 2:27

Ti Ngkoe

Te tairiki teuana, iangoi rinerine are ko karaoi inanon te ngaina. Kore te tamnei, korea te boem, ke otea te kuna teuana ibukin taekan teuana mai ibuakon rinerine are ko karaoi.

Takakaron te RTE

Ko kona ni karaoa te takakaro aei ma am utu n reiakina riki taekan te inaomata n rinerine. Korea nako tein te kiubi, ao kanimwa nakon te beebwa ae matoatoa. Rukuma te kiubi n aron ane e oti ieta, kanim mwakoro akana a tiku nakon nneia, ao kamwaua am kiubi.

Tekateka ni kamronron ma am utu. Karekea temanna te aomata bwa e na karabinoa te kiubi ao wareka te itera are e tararake. Maroroakin rinerine aika a kakaokoro are a kona ni karaoaki n te bwai ae e riki. Tera ae e na riki ma rinerine n tatabeua? Kabuta te kiubi nakon te aomata are imwina bwa e na karabinoa.

Martin e kaoko
nakon te tamnei
n te Tabati.

.....
Tera ae ko karaoia?

Te ataeinimwaane
ae boou e tekateka
irarikim inanon
te kiraati.
.....
Tera ae ko karaoia?

Tarim ae uarereke
e kan tatakaro ma
ngkoe ao raoraom.
.....
Tera ae ko karaoia?

Jeremy e bubuti
ngkana e kona
ni kaobi am
homework.
.....
Tera ae ko karaoia?

Leah e kakatangaki
n te reirei.
.....
Tera ae ko karaoia?

Mwanem e
buakaka nakoim.
.....
Tera ae ko karaoia?

Ana Boki Moomon e Reiakina taekan Iesu Kristo

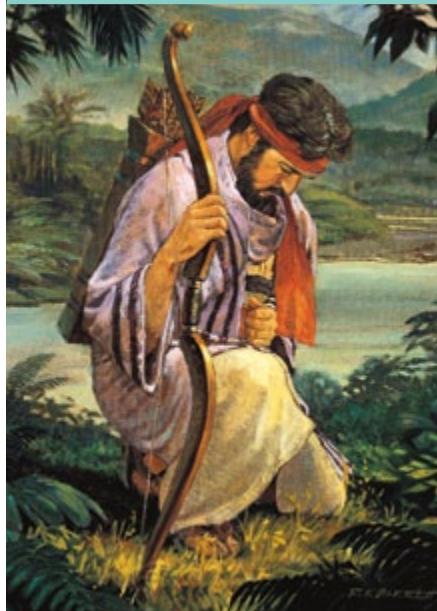
Iroun Diane L. Mangum

Te O Tatemanti e tuangira taekan Iesu Kristo imwain ae E roko ni maeka i aon te aba. E aranaki bwa Iehova. Te O Tatemanti e tuangira taekaia aomata are a irira Iehova.

Te Nu Tementi bon te boki mani koroboki aika a tabu are a taekina maiun Iesu i aon te aba. Ana reirei a korea rongorongan maiuna ao Ana anga reirei.

Ana Boki Moomon e reiakina naba taekan Iesu Kristo ao aomata ake a Iiria.

Bwanaan te Uea e roko nakon ana iango Enoti ngke e tataro.

Ana Boki Moomon e moanaki i Ierutarem n tain te O Tatemanti, e kaaniia 600 te ririki imwain bungiakin Iesu. E taekinna bwa e kanga te burabeti ae Riaai ao ana utu ni kitana Ierutarem ao ni kairaki nakon te aba ni berita, ae raroa rinanon marawa n te Aonaba ae Boou.

Taiān burabeti n ana Boki Moomon a reiakina bwa Iesu e

Tarin lareta e nora Iesu Kristo.

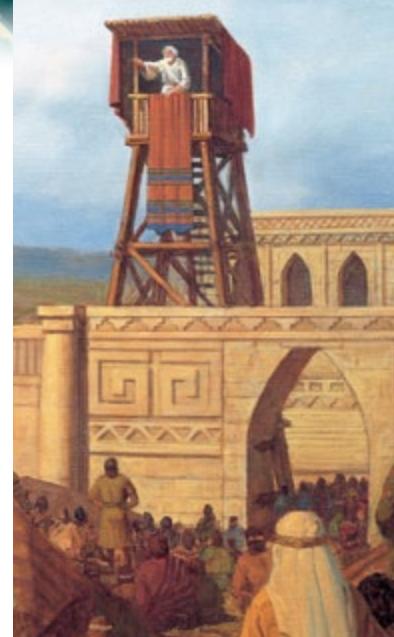
na roko nako aon te aba. A reiakina naba bwa te rairannano ao irirakin Iesu Kristo e na uota te kakukurei.

Imwin taurakin ao mangau-tin Iesu i Ierutarem, E kawara te Aonaba ae Boou n reireinia aomata. E taetaekina taekan te bwabetito, te toa, ao arora n tangiria aomata. E katea te ekaretia ma tengaun ma uoman Abotoro. E bootia ataei ao e

Riaai e nora lesu Kristo inanon
te mii ke te mii ni burabeti.

Te Uea ae Beniamina e reireinia
aomata taekan ana Mwakuri
ni Kamaiu lesu Kristo.

kakabwaiaia, n aron are e karaoia n
te Nu Tetemanti.

N aiarioia burabeti n te Baibara,
burabeti n ana Boki Moomon a
tibwauai aia kakoaua ibukin Iesu
Kristo.

Te kabanea ni burabeti n ana
Boki Moomon bon Moronai, are
e maeka ni kaaniia 400 te ririki
imwin kawaran te Aonaba ae Boou
iroun Iesu. Imwain matena, e

koreia Moronai bwa aomata nako
ake a wareka ana Booki Moomon
a kona n ataia bwa e koaua ngkana
neienne ke teuanne e tataro ina-
non te onimaki. Moronai e kaoia
aomata nako bwa a na “nakomai
nakon Kristo” (Moronai 10:32).

Ataei n te bong aei a kona naba n
tataro ni karekea te koaua bwa ana
Boki Moomon e boni koaua ao Iesu
Kristo bon te Tia Kamaiu. ■

KAREKEIA RAORAOM NI KABUTA TE **BETEBEKE**

Iroun Jane Hansen Lassetter

Ngke a katauraioia nako Tonga tabeman ataein te reirei ibukin te nakoa n neeti man te Iuniwetiri aeBrigham Young, a taku bwa e na boni kaunga ibukiia ataei mai Utah ao Tonga n riki bwa rao.

Ngaiare ataein te reirei a butia ataein te Buraimwaari n te Oak Hills Ninth Ward i Provo, Utah, ni korei tamnei ibukia ataei i Tonga. A rawei naba tamneia ataei.

Ngke a roko i Tonga, ataein te reirei n te nakoa n neeti a ibuobuoki ma tibwauan te tai n te Kateniua ni Uoote i Neiafu. A angania ataei n tatabemania nako taian korotamnei ao te tamnei ae raweaki mairoun te ataei mai Utah. Ataei a rangin kukurei ni kinaia riki raoraoia aika a boou i Utah.

Ataei aikai a korotamnei ibukia ataei i Utah. Tabeman mai ibuakoia a koroi rongorongoia i bon irouia ao aron te maiu i Tonga. Tabeua rongorongo a koreaki n te taetae ni Imatang ao tabeua n te taetae n Tonga. Aia beretitenti n te Buraimwari

e korea te raitaeka n te taetae ni Imatang ibukin te rongorongo n Tonga. Ataein te reirei n te nakoa n neeti a rawei tamneia ataei.

Temanna te ataeinimwaane e koroboki, "I takakaro n te urakibi, ao Tonga e bon rangi n kabuehue." E koroboki te ataeinaine, "I tangira tamneim. Ko rang n taraa n tikiraoi. I tangiria n anene, n aekakim." Are temanna te ataei e korea taekan te Buraimwari ao ni kaota ana tangira: Au reirei n te bong aei bon taekaia burabeti. I rangin tangiriko!" ■

E Mena Ikekei

Iroun Rosemary M. Wixom

Beretitenti ni Kabuta ibukin te Buraimwari

*“Ngaia are ti bon bunra
nako tamneira n te tataro
nakon te Atua, bwa e
na kakorakoraira”
(Aramuwa 58:10).*

Ngke e tokara ana 11 n riki temanna mai ibuakoia natira mwaane, e uti ma te maraki n atu ae korakora. N te moan tai I taku bwa e taotaobong nakona n reirei, ma I a waekoa ni kunea bwa e korakora biuana. I a uotia nakon te taokita, ao n te tai ae waekoa ti a kawaekoaira nakon te onaoraki. Ikanne ao e a kuneaki te aoraki irouna ae te spinal meningitis, te aoraki ae rangin korakora.

Ngkai e a nang moanna n rangin korakora aorakina, e a moanna n reke irouna te katikitiki. E tuangai te taokita bwa N na otinako man te ruu. Ngke I nakonako

inanon kawain te onaoraki, I a maku ao I a tang. Temanna te aine ae I aki kinaa e katoka baina iaou n rabwatai. I tataro ni kabaibaiti bwa e na buoka natiu te mwaane te Atua ao a na nakoraoi bwaai ni kabane. I uringnga au namakin bwa bwaai ni kabane *a na* nakoraoi

E rinanon te korokoro natiu te mwaane ao e bane wiiki aika a batu ni kamarurungakina. I uringnga te namakin ae korakora n rau. Te taneiai aei bon te katoto nakoiu ibukin mwakan te tataro.

Iai anenen te Buraimwaari ac atunaki “Ana Tataro te Ataei.” E taekina te titiraki, “Tamara are i Karawa, ko mena raoi ikanne? Ao ko ongo ao ni kaekai aia tataro ni kabane ataei?”

Aia Boki n Anene Ataei

Ao te kaeka e bon koaua raoi: eng, E ongo.

Ngkana ko kan ataia bwa e maiu Tamara are i Karawa, ngkanne aio te tai ni katorobubua ao ni bubuti, “Tamara are i Karawa, Ko bon mena ikanne? I maeka ma Ngkoe imwain ae I roko nako aon te aba? I kona ni manga oki ni manga maeka ma Ngkoe?”

E na kaeka am tataro. E na kaongoko ae E mena ikekei. Ko aki kona n tiku ni maroaa. Ti kainnanoia ni katoa aoa, ao E mena ikekei ibukira. ■

Te Kunnikai ae Riai

Iroun Sarah Chow

E boto iaon te karaki ae koaua

"Ma ko na riki ba aia tia kakairi aomata aika onimaki" (1 Timoteo 4:12).

1. Tinau e kaira Anna ni bobwai ni kaboa kunnikaina ae boou.

E uara ae teuana aei?

Tiaki, ko rabwa.

2. E tamaroa, ko tangira ae babobo ae uee ke ae uraura ae mata kotokoteaki?

3. I tangira teuana mai ibuakon kunnikai aikai bwa l aonga n taraki n aekakia mitinare.

Ngaia. Ti ha noria ngkana ti kona ni kakaea te kunnikai ae tau iaom.

Ma ko tangiri kaara aikai.
Tera ae ko tangiria
n oneanimwina?

4. Anna e tangiria uoman mitinare aine inanon ana uoote. A iobai ma ngaia n te taromauri, a moangare ngkana e kateitea baina nakoia iaon te kawai, ao a tataro ma ana utu ngkana a roko ni katairiki.

5. N te Tabati, Anna e aki kona n tataninga ni kaota ana kunnikai ae boou nakoia mitinare. Ngkana e noria n te taromauri, e rairaki ni kawariia.

6. Bon titebo raoi taraakim ma ngaira.

Ao ko aki ti taraaki n ai aekakin te mitinare; ngkoe bon te mitinare!

7. Tinam e tuangai bwa ko a tia n tataro ibukira inanon te wiiki n aron are ti butiko bwa ko na karaopia. Ao taraia! lai ae ti kairia nakon te taromauri n te bong aei. Am tataro a tia ni buokira.

Ko rabwa, te mitinare ae Anna.

I kona ngkai n Riki bwa te Mitinare.

Iroun Hikari Loftus ao Hilary Watkins Lemon

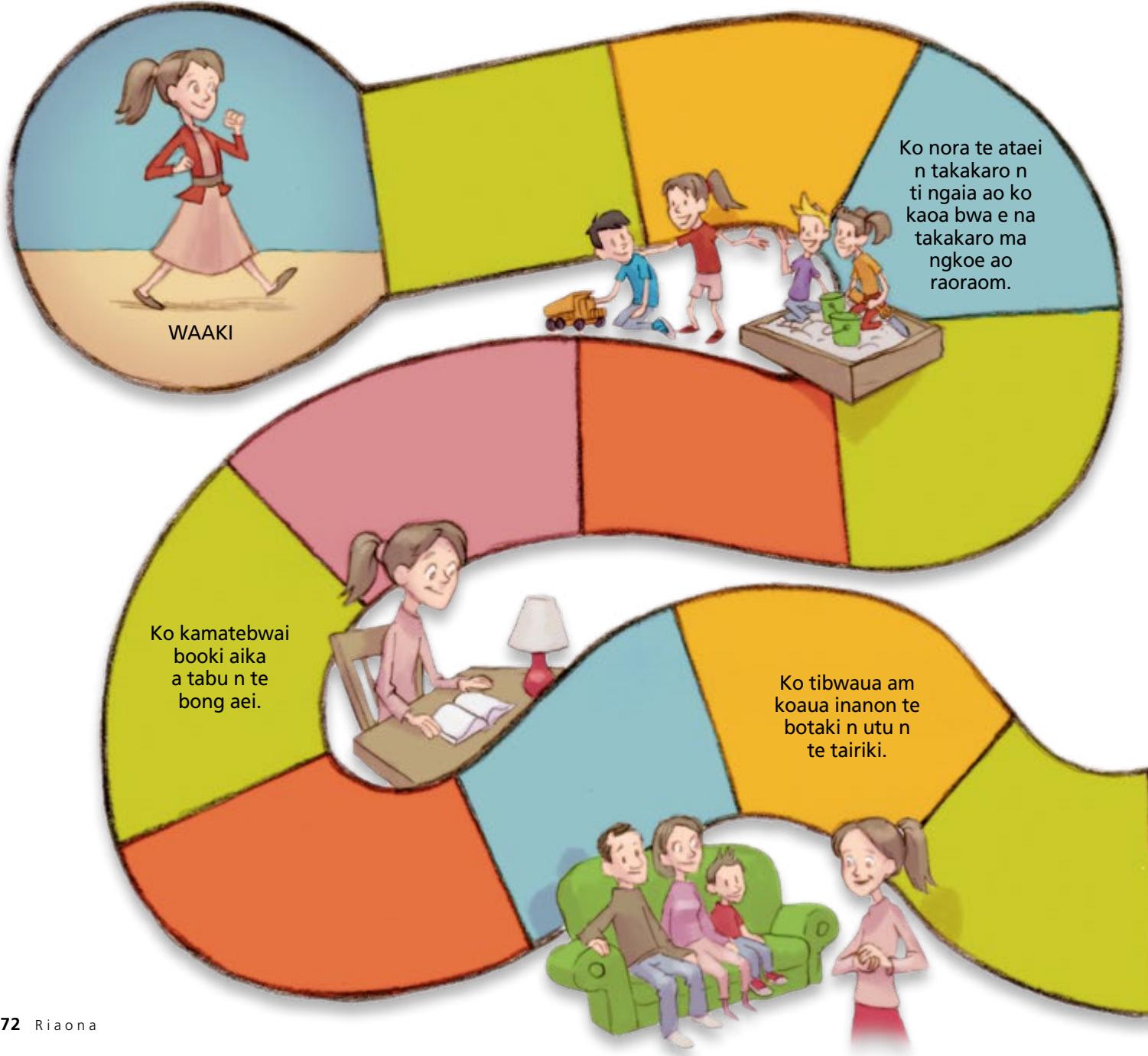
Anna e kataia n iri aia katoto mitinare. Iri taian kaetieti aika inano bwa e aonga ni kona ni karaoi rinerine aika e na buokia n riki bwa te mitinare ngkai.

Ko na kainnanoa: te taaiti ke onoua mwakororo ni beebwa aika nambwanaki man 1 nikarokoa 6 inanon te beebwa ae uarereke; teuana te

koin, te bean ae mau, ke tabeua bwaa ni katoaia aomata.

Ko na kanga n takakaro iai: Te tia takakro e na rinea te bwai ae uarereke ni kabongana kanga te mwakoro ni bwai n takakaro. Ikaruoruo, kaminoa te taaiti ke buuta te nambwa man te baeki, ao kamwainga am mwakoro ni

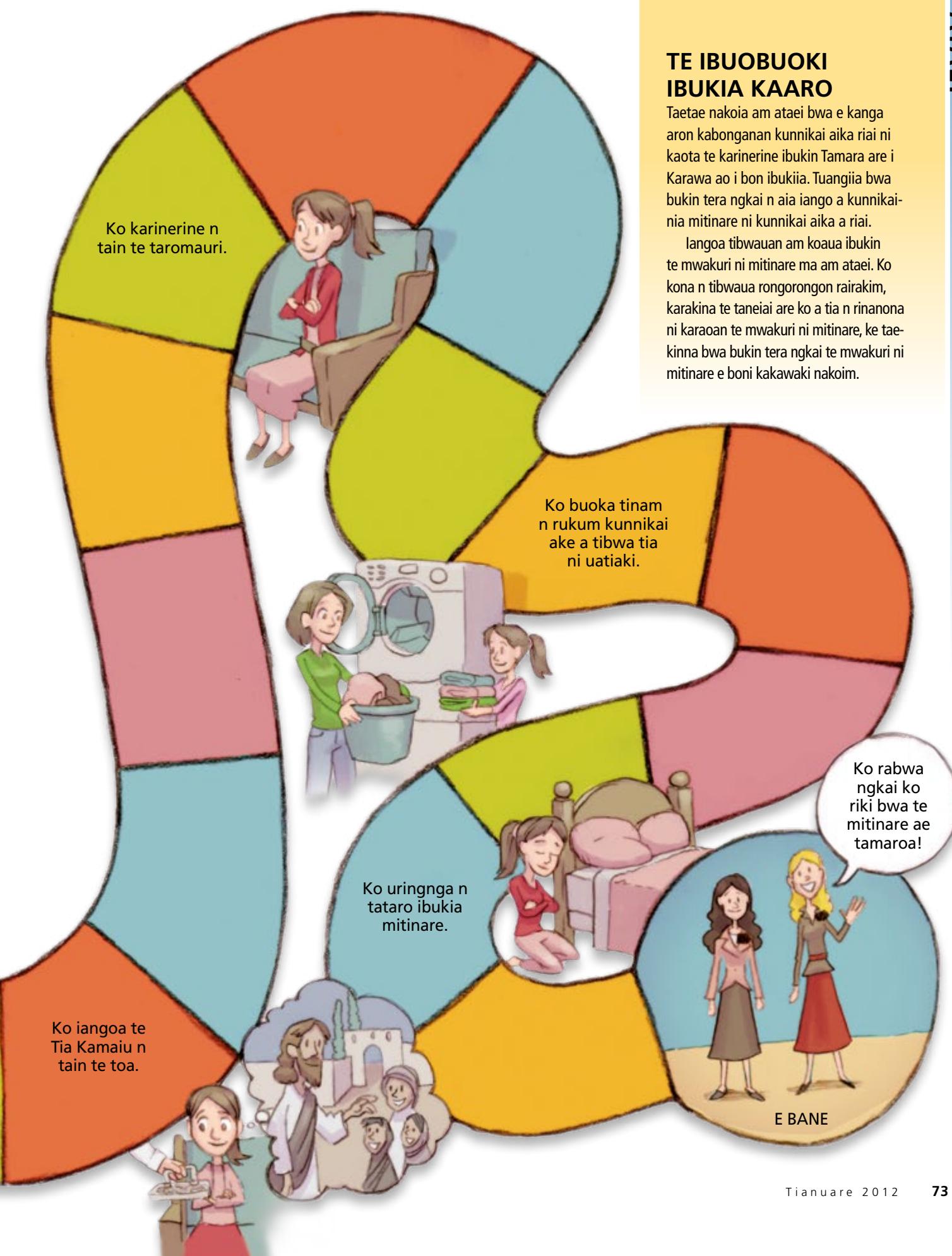
bwai n takakaro anne ni mwaitin te tibeiti are ko kaminoa ke are ko buutia. Ngkana ko roko n te tibeiti are e tuangko bwa tera ae e na kona ni karaoia te mitinare, mwaing nako mooa teuana te tibeiti. Ikaruoruo nikarokoa ni kabane a bane n rinanon te tia, te tabo are a tataninga iai mitinare!

TE IBUOBUOKI IBUKIA KAARO

Taetae nakoia am ataei bwa e kanga aron kabonganan kunnikai aika riai ni kaota te karinerine ibukin Tamara are i Karawa ao i bon ibukiia. Tuangjia bwa bukin tera ngkai n aia iango a kunnikainia mitinare ni kunnikai aika a riai.

Iangoa tibwauan am koaua ibukin te mwakuri ni mitinare ma am ataei. Ko kona n tibwaua rongorongon rairakim, karakina te taneiai are ko a tia n rinanona ni karoan te mwakuri ni mitinare, ke tae-kinna bwa bukin tera ngkai te mwakuri ni mitinare e boni kakawaki nakoim.

Rongorongan te Ekaretia

Ibukin rongorongan riki te Ekaretia ao bwaai aika riki kawara news.lds.org.

Tienta Ibukia Kairake n Ikawai Karikirakeia Roro Aika Tabe n Rikirake

Iroun Stephanie Jean Johnson

Ana Maekatiin te Ekaretia

Ana tienta te Ekaretia ibukiia kairake n ikawai bon tiaki ti ibukin katanakin te roro ae tabe n rikirake man te karirii n te aonaaba—a katauraoi naba ibukiia taan kairiiri n te Ekaretia n taai aikai ao n taai aika a na roko ni bita te aonaaba.

Bwa reitan te intitiute burokuraem, te tie-nta ibukiia kairake n ikawai—ake a tei ti iaon Europe—e anga kiraati n taekan te aro n ikotaki ma taabo ake kairake n ikawai a kona n ikotaki ibukin waaki ni kakukurei are karinanaki man kukanakin te katairiki nakon karoan mwakuri ni mweenga nakon te takakaro ni Ping-Pong ntibwaan te euangkerio.

Rikiraken te Ekaretia rinanoia Kairake n Ikawai

N uakaan ma tokin 2003, te iango ibukin tie-nta ibukiia kairake n ikawai e waaki ma aua kaukan tienta I Copenhagen, Denmark, ao Berlin, Hamburg, ao Leipzig, Tiaman. Unimwane L. Tom Perry man te Kooram n te Tengau ma Uoman e kaunga riki te rikirake iaon te iango ngke Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e weteia bwa e na tararua iaon te Aono ae Central Europe n 2004.

Ni kaineti ma Erik Psota, te tia ibuobuoki n tarekita n te aono ibukin tieminarii ao intitiute i Europe, angina a riki bwa taan kairiiri n te nakoanibonga n taai aikai i Europe a bon kee aia ririki iaan 30 n te tai anne.

“Te taratara n te maiu n tamnei are e roko nakon Unimwane Perry bwa te rikirake n te Ekaretia i Europe e na roko rinanon te 18 nakon 30 n ririki e a tia ni karika te bitaki ae korakora irouia kairake n ikawai n aia roro taan kairiiri n te nakoanibonga i Europe,” e taku te Tari Psota. Ana iango Unimwane Perry e bon irekereke nakoia kairake n ikawai ni boong aikai, e reitia,

“ibukina bwa e buokiia n ata tabeia ibukin rikiraken te Ekaretia.”

N te bong aei, e raka iaon 140 tienta i Eurobe, n ikotaki ma 30 ake a karaoaki. Botaia ni kabane a katauraoi ibukin te roroko ae tabe n rikirake ni kabuta te euangkerio n te aonaaba.

Katean te Abanuea ao te Aro n Iraorao i Norway

Te tienta ibukiia kairake n ikawai i Oslo, Norway, bon teuana mai ibuakon tienta aika a mwaiti ike kairake n ikawai a reiakina aron katean te abanuea. Kaira Mathilde Guillaumet, mai Buranti. Mitinare a waaki n reireina neiei i Paris inanon 2009 imwiin kaoakina iroun raoraon Titita Guillaumet friend n reiakina riki taekan te euangkerio.

Titita Guillaumet e bwabetitoaki n 2010 ao imwiina e mwaing nako Norway ibukin teuana te ririki, ike te tienta ibukiia kairake n ikawai e reitinako ni karikirakea ana koaua.

“Te tienta ai bon mwengana teuana. E bon rangi ni bubutimwaia nakon aia ruu ataein te reirei,” e taku Titita Guillaumet. “Taanga n te tienta a riki kaanga ai aroia kaaro—a mwaiti aomata aika raraoi ake a roko ni karekea te rau ao te reirei. i Paris ao Oslo, I a tia ni kona n nakoia taanga ni mitinare ni maroroakina taekan te euangkerio, are I aki kona ni karoia ni mweengau, iangoan ae ti ngai te membwa n au utu.”

Sam Basnet, e bwabetitoaki n 2009, bon ti ngaia naba te membwa n ana utu. Karaoan te mwakuri ni mitinare n te tienta i Oslo e buokia n tibwa te euangkerio ma ana koraki ngke e oki ni kawariia i Nepal. E taekina te nakoanibonga nakoia ao ana Boki Moomon, are e a rai ni buokiia mitinare n reireinia aomata tabeman te reirei ae aron aio i Oslo.

Tienta ibukiia kairake n ika-wai bon taabo ni bobotaki ike te roro ae rikirake a kona ni kataura- oia ni bita te aonaaba ma rongorongan te euangkerio.

“Au utu a tangiria n namakina aron are I namakina,” e taku Tari Basnet. “A tia n noora te bitaki iroun Sam ngke e tuai kaina te aro ao Sam imwiin kainakin te ekaretia. Mai imwaina bon akea au kantaninga. Akea te ungannano irou. Imwiin au bwabetito, I taneiai n roko n te tienta ao I a ata riki te bwai ae n na karaoia nakon are mai imwaina.”

Tari Basnet bon tiaki ti ngaia are e namakina te tabekakirake ao te ungannano iroun te Tamnei n te tienta. Benjamin Kerr mai Scotland e a tia ni kabanea uoua te tiamwa n nako ni mwakuri i Oslo ao n noori tienta bwa taabo ake e uringnga bwa a bon kakawaki.

“Te Tienta bon au tabo ni katantan man karirii n te aonaaba,” e taku Tari Kerr. “I bon namakina te rau, te kamanoaki, ngkana I mena ikekei. I iangoi tabeua atatai ake kabanea ni kaunganano ake I rinanona a roko man tekateku n te tienta, riki n te kainutu, ao n taekinan bwaai ake a katabeaiangaira, bwaai ake ti noori bwa a kanganga. Rinanoakin aikai e kauringai kakaawakin te reirei ae bebete man te euangkerio.” ■

Karikirakeaia Kairake n ikawai ao Taan Kairiiri n Taai aika a na Roko

Taian tienta ibukiia kairake n ikawai a riki bwa kakorakorakiia riki kairake ma raraopia ao aia utu n te euangkerio. A kateia taan kairiiri. Kairake aika tuai n iein a ibuobuoki iaon reirei ibukiia taan kairiiri inanon tienta ao ni bairei waaki ni kaukurei aika a kakaokoro ao kiraati.

Nakoa akanne e a karekea ana tai Barbara Matovu, are kain Uganda ma ngai e a riki bwa kain Norway, “te tibwanga n namakina ana tangira te Atua ibukiia natina ni kabane,” e taku. “E a tia ni kamatoa au onimaki n ana botaki te Ekaretia. E a tia naba n reireinaki bwa abanuean te Atua e aki kona ni kateaki ti iroun temanna, ma irouia aika mwaiti, inanon te katiteuanaki.”

Ngkai kairake n ikawai a karekei kataneiai ni kona ni karaoi nakoia n te Ekaretia n taai aika a na roko, a karekea naba te taneiai are e na buokiia n riki bwa buu ao kaaro aika tamaroa. A na tauraoi ni bita te aonaaba tiaki ti imataia te botan-naomata ma inanon te mweenga.

“Reirei n te nakoa ni kairiiri ake a reiakinaki irouia kairake n ikawai bon reirei naba ake a na buokiia kairake n ikawai n riki bwa kaaro—taotaonannano, reitaki, karekean te kairiiri ao kariaiakaia aomata ni kabonganai inaomataia ni katiaan te mwakuri, ao irakin ana wirikiriki te Tamnei,” e taku Gerald Sorensen, are, ma kainnabana, Nancy, e mwakuri n te tienta i Trondheim, Norway.

Taian tienta ibukiia kairake n ikawai e na reitinako ni buaka ni kaitara rikiraken te bure n te aonaaba ni mwakuri ni kakoaua bwa taan kairiiri n te Ekaretia n taai aika a na roko a na rikirake riki ni waekoa.

“Kairake n ikawai a roko n te tienta ni karekea te atatai n te euangkerio tiaki ti te kawai n reirei ma n kamwakuran te reirei n te euangkerio ao ni buokiia raraopia ake tiaki kain te aro,” e taku Tari Psota. “Ana ibuobuoki te tienta ibukiia aika a boou ao katauraoakiia te roro ni beku ibukin te Uea ma te ingaingannano ao te kantaninga ae akea tokina.” ■

Aomata aika Itiaki n te United Kingdom, Brazil a Ira te Bong n Ibuobuoki

Man kaoakiai membwa nako n te Ekaretia man te Moan Beretitentii n Eberi ae nako bwa a na ira te bong n ibuobuoki n rokon te ririki ae boou, Aomata aika Itiaki ni kabuta te aonaaba a tia ni kaeka. Inanon reeti aika uoua—te United Kingdom ao Brazil—iunite a tia ni bootaki n te mwakuri ae katiteuanaaki ma membwa ake tabeman man aba nako.

United Kingdom

N te Moanibong, Tebetembwa 5, 2011, membwa man 11 titeiki iaon England, n airi ma te Beretitenti n te Aono Beretitenti Erich W. Kopischke

man te Itingaun, a ikitaki n te karikirake are Baai n Ibuobuoki n te Tottenham Marshes.

Te waaki aei e aki ti kauri-nga ana 75 n tiriki ana ware-bea te Ekaretia ma e manga katanoata ana Bong ni Kaitiaki London n 2011. Inanon nimaua te aoa, membwa—n reitaki ma ana aobiti te meia—korou-teute, katei beera n uee, korokai, koroi aroka aika ririeta, kanakoi maange man te Lee Valley Park.

N te bong naba anne membwa n aanon London tabeua a ikitaki n te karikirake are Baai N Ibuobuoki i Haven House Children's Hospice ao Richard House Children's Hospice.

N te Richard House, 18 membwa n te Stratford Uoote a beenia te aobiti, kouteute, korei aroka, iaakina aontano, karaoi bwaai n mwakuri. Aio ai tibwa ana tai n reitaki te hospice ma te Ekaretia, e taku Charlotte Illera, te manatia n te karikirake ibukin mwakuri ni karikirake n Richard House.

“I riingaki n aroia taan anga-nano ni karoan tabeia ma te ingaingannano ao te kukurei,” e taku neiei. “Aron karoan te mwakuri ae taean te kawai e karoaki nakon te kabanea n tamaroa.”

Inanon namwakaina aika tia n nako, membwa n te Ekaretia i Great Britain ao Northern

*E raka iaon
11 titeiki
mai England
a ikitaki n
Tebetembwa
5, 2011, ni
karaoi waaki
n ibuobuoki
n tabo aika
teniua inanon
ao ni katobibia
London.*

TAMNEI N ANGANANO IROUN LINDSEY PHILLIPS

Ireland a tia n ikotaki n irii tatin mwaitin mwakuri ni karikirake rinanon aba nako.

Brazil

N Turai 30, 2011, nangoa aika baboboo a taonanako te taratara ni mwakuri ni karikirake aika tebubua ni kabuta Brazil ni bukamaruan ana ka 12 n ririki te Moomon Mormon Helping Hands, ana buroku-raem ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira are e anganga ibuobuoki nakoia aomata ao ibuobuoki inanon kanganga nakoia ake a kainnanoia.

Bain n ibuobuoki te Moomon (*Mãos que Ajudam*) are e boboto i Brazil bwa te anga n irekereke ma rao ao kain rarikim ma ana mwakuri n ibuobuoki te Ekaretia. E a riki ngkai bwa te bukamaru ae bubura ni katoa ririki.

Te bong n ibuobuoki n te ririki aei e kaonaki n anene, ngarengare, ao uboubo irouia 120,000 mwaane, aine, ao ataei ake a iakinii kawai, kaitiaki reirei, karaoi kateitei aika uruaki, katikiraoi bwaake, ao irakin tabeua karikirake i aban Latin America ae te kabanea ni bubura, te kabanea ni kauaomata n aba. Membwa n te Ekaretia a ikotaki ma membwa n te kawa ni katauraoi ibuobuoki ake a na tekeraoi iai aomata ni kabane.

I Belo Horizonte, Recife, ao Bahia, e raka iaon 6,000 taan anganano ake a ririaki ni kauntaba butin te aoraki ae dengue fever. I Rio de Janeiro, taan

anganano a kaitiaki taabo n reirei ao tienta n tararua. I Porto Alegre, 1,500 taan anganano a kaitiaki taabo n reirei, ao tabeman a angareirei iaon totokoan kabonganaakin turaki.

Uoua namwakaina imwain te bong ni kaitiaki, e raka iaon 500 taan anganano a rikoi amwarake, ake a tibwaki nakoia utu aika kainnano aika 175 i São Jose n Turai 30.

Membwa n te Ekaretia i Blumenau a anga ae kania 300 pounds (136 kg) amwarake nakon *Casa de Apoio às Crianças Portadoras de Mielomeningocele e Neoplasia* (House in Support of Children ma Spina Bifida ao Neoplasia). Taan anganano a reirei naba aron kawakinan amwarake aika bebete nakon te bootaki.

“Taian tekiniki are ti reiakonna e na buokiira ni kawakin amwarake inanon ara kabwate, ngkai mwaitin kanara a buakaka n te aomwaimwai,” e taku te tia mwakuri Adriane J. Backes Ruoff. ■

Ana kauring te Eteta: Tibwa am namakin n te Bong n ibuobuoki n LDS.org/service/welfare-75th-anniversary.

RONGORONGO AIKA BOOU

Kakaitau ibukin tamnei iaon iteraniba 73 n Okitobwa 2011 *Liahona* e mwakoro iai “Tamnei iroun Megan Tolman.” ■

2012 Botoniango n te Miutuo Taekina: “Teirake ao Kaotanako”

Te Botoniango n te Miutuo Taekina: “Teirake ao Kaotanako, bwa e na riki otam bwa te kainibaire ibukin te aonaaba (taraa D&C 115:5).

Te koroboki ae tabu aei, e anganaki bwa mwakoron te kaotioti te Burabeti Iotebwa Timiti n te Far West Missouri, USA, n 1838, e taekeinaki nakon te aobitia n tararua n te Ekaretia n te tai anne, ma te botoniango n te Miutuo e kaineti nakoia te roronrikirake 12 nakon 18 ni kabutanako naba te Ekaretia.

Te botoniango e kabonganaaki ni kaunga te botaki ni kaukuuki n te Miutuo, bwa atuun te maroroo n te bootaki n toa irouia te roronrikirake, ao ni karekea te botoniango ibukin kambwa, maungatabu n te roronrikirake. E kona naba ni kabonganaaki bwa boton waaki ni katein te aba ao mwaie tabeua, katangitang, ao waaki ni kaotioti.

Taan kairiiri n te Ekaretia a iangoia bwa taan kairiiri n te roronrikirake a kaira te botoniango ao te DVD, *Kaongoraa ni Kakorakoraan te Roronrikirake 2012: Teirake ao Kaotanako*, ake a na kanakoaki n iunite n Nobembwa 2011.

Te DVD aei e kona ni kabonganaaki bwa bwaai n ibuobuoki ni boowi ni kooram, kiriati, maungatabu n roronrikirake, ao waaki ni kakukurei ibukin ana waaki te roronrikirake inanon nako te ririki e na tauraoi n taetae ni Cantonese, English, French, German, Italian, Japanese, Korean, Mandarin, Portuguese, Russian, ao Spanish.

Rakan bwaai n reirei a na tauraoi n te *Riaona ao New Era* maekatiin ao iaon LDS.org ni moan 2012. ■

Intanete ake Aroko nakon AutiniBotaki ni Kabuta te Aonaaba

Te Ekaretia e bairea karaaoan te Intanete ae birimwaaka, ma karekean intanete ae kona n rineaki, tauraoi nakon te mwaiti ae 85 te betienti n autinibotaki ni kabuta te aonaaba.

Membwa a na kona ni karekei mwakuri n ana tabo te Ekaretia ao n karaoi rongorongon utu man aia autinibotaki, taan kairiiri n te Ekaretia a na kona ni karekei rekooti, karin beebeba ni bubuti ibukin te kan mitinare, ao n irii kataneiai n nakoa ni kairiiri n te kanakobwana; ao taan reirei a na kona ni kabonganai reirei iaon ana rain te Ekaretia ibukin raonakin aia reirei. ■

Te Ekaretia e Anga te Ibuobuoki n te Rongo i Africa Maeao

E raka iaon 11.5 mirion aomata i Maeao Africa aika tangira te ibuobuoki ae waekoa inuukan te rongo ae korakora, te Ekaretia e mwakuri ma botaki aika mwaiti n anga te ibuobuoki ni karekean te amwarake, bwainoraki, bwaai ni kaitiaki, ao auti ni katantan.

Membwa a tangiria n ibuobuoki ma mwakuri ake a kona n anga nakon te mwane n ibuobuoki. ■

Mitinare aika boou n te Tabo ni Kataneiai a Kananaua aia Atatai n te MTC

Te mwakuri e waaki inanon Aokati 2011 e uoti rakan wiiki aika 12 wiiki ibukin kataneiaikia mitinare are a tibwa kitana te tienta ni kataneiaia ibukiia mitianare.

Richard Heaton, tarekita n te Provo MTC, e kabwarabwara bwa te kataneiai n te tabo ni mitinare bon tiaki te burokuraem ae boou, ma reitan te kataneiai ibukiia mitinare are a karekea n te MTC.

“Moan wiiki aika 12 te boki n reirei e katerea nakoia taan kataneiai ao toaia mitinare aika a boou booki n reirei inanon Preach My Gospel ake a na rangi ni kainnanoi inanon aia moan wiiki ake 12,” e taku. “Bon mwaben te kawai nakon . . . te tauraoi raoi n riki bwa ana toro te Uea are e na kona ni waekoa n riki.”

Te beretitenti n te mition e waaki ni karaoi bwaai n reirei n te kataneiai ibukiia mitinare aika a boou—are e kairii beebe tabeua ni kataneiai ake teniua ao mwakoron witeo n raonakin kamatebwai aika boou—n te tai ae waekoa. ■

Wareki riki karaki aika teniua—ao aika mwaiti riki—n news.lds.org.

Te San Salvador El Salvador Tembora bon ana ka 135 n tembora te Ekaretia ae kabonganakni te aonaaba ni kabuta ao te kaua n tembora i Central America.

Katabuan te San Salvador Tembora

Te San Salvador El Salvador Tembora e katabuaki n te Tabati, Aokati 21, 2011, iroun Beretitenti Henry B. Eyring, Moan Kauntira n te Moan Beretitentii. Bon te kaua n tembora i Central America ao te ka 135 n tembora n te aonaaba.

Tabeman 16,000 aomata ake a iri uoua bukamaru n te Kaonobong, Aokati 20, are e a manga karakina rongorongon te aono rimoa rinanon anene ao mwaie.

Create.LDS.org Kaoia Membwa N Anga Rekooti n Rawebwana

Te Ekaretia e a tia ni kaoia membwa ni karin aia anene aika kabanea n tamaroa ao tabeua rekooti ibukin rawebwanaa nakon create.lds.org ibukin kabonganakina iaon te Moomon Channel Rerio ao inanon tabeua ana kanako rongorongo te Ekaretia. Membwa a kona ni wareki rongorongon taian kakao n news.lds.org (kakaei kabonganakina kiingin taeka “create.lds.org”) ao ni kona ni karini rekooti n create.lds.org.

2012 Te Babaire ibukin Tibwauan te Tai

Te Beretitentii ni kabuta n te Buraimwari e a tia ni katanoata bwa te botoniango ibukin tibwauan te tai ibukin 2012 bon “Rinea te Eti.” Beretitentii n te Buraimwari a kona n noora taekana iaan te **“Primary”** n te **Serving in the Church** mwakoron LDS.org.

N taai aika a nako, 10 kaobin te babaire a tia ni kanakoaki nakon iunite ni katoa Turai, ma ibukin kangaroana iaonrain te kanako meer e na kamaunaki ao 3 kaobi a na kanakoaki n te tai ae karina nakon iunite n tatabeua n ana ota te karikiram ni katoa ririki. ■

Te Bwai ni Mwakuri ae Korakora

I aki toki ni bwakamwane nakon te *Riaona*, ma ngke I aki batni kakaonimaki I aki warekia n angin te tai. N te bong teuana l kaitiaka te ruunibwai ao la kaitiboi ma tabeua kaobi aika a maan. Ngke I tabe n rinanoi, e katikaki matau nakon teuana te karaki. Bon rongorongan te titita are e aki batni kakaonimaki inanon riiki aika a mwaii ao akea nanona ni kan okira te aro. Ma te bitiobi ae ungannano e karekeka nakoan neienne, ao e kanakoi kateina aika aki raioi ao e a oki. Te karaki aio iai mwiina ae korakora nakou—bon te moan mwaneka inanon okiu nakon ana waaki te Ekaretia. Ngkai, riiki ake imwina, te *Riaona* bon te bwai ni mwakuri ae moan te korakora inanon mwengara. Te kaetieti, kairiri, ao kokoaua n te maekatin e buokira ni katoabong.

Moema Lima Salles Broedel, Brazil

Karaki ibukia Ataei— ao Ikawai

Ngai te tina iroun te ataei ae uarereke, ao ni katoa tairiki imwain te nako ni matu l tangiria ni warekia nakoina karaki ibukia ataei man te *Riaona*. Bon te Kakabwaia naba nakou, bukina bwa l a tia n reiakinaki taikan lesu Kristo, te Burabeti lotebwia Timiti, te rau, te tataro, ao bwaii riiki aika a mwaii. Kateimatoa te mwakuri ae tamaroa.

Silvia Ruiz de Muñoz, Ecuador

Taiaoka kanakoi ami kaeka ke ami katamaroa nakon liahona@ldschurch.org. Kaeka a na riai ni rinanoaki ibukin abwakiia ke kamataataia. ■

Te bwai ae taekinaki aio kanoana bwaai ao mwakuri ake ana kona ni kamanenaaki ibukin te botaki ni utu n te tairiki. Aikai taiani kakairi aika otimwina.

"Kinakin ana Tararua te Atua inanon

Kakabwaiakira ni Katoabong, iteraniba 24: langoa warekan ana Tataro te Uea (taraa Mataio 6:9–13) ao n titirakinii kaain am utu tera n aia iango “ko na anganira karara ae ti a tau iai n te bong aei.” Imwina kauarerekeia te moan mwakoro n te rongorongo, ike Unimwaane Christofferson e maroroakina “karara ni katoabong.” langoa reitan am koaua bwa lesu Kristo bon te Berena ni Kamaiu.

"George Albert Smith: E Maiu n aron ae E Taekinna," iteraniba 32: Beretitenti George Albert Smith “kakoaua bwa ngkana iai ara koaua ibukin ana euangkerio lesu Kristo, e na boni kaotia inanon maiura.” Rinanon te rongorongo ma am utu. Ko na bae ngkanne ni bubutia membwa n am utu tera are a reiakinna man ana katoto Beretitenti Smith n tabeakinia aomata ma te akoi. Titiraki bwa a na kanga ni kaota riki te akoi.

"Tararake," iteraniba 42: langoa tibwakin te atatai are e rinanona Unimwaane Cook ngke te mitinare ngaia ngke te kairake ao imwina kauarerekeia nikiran mwakoron te rongorongo. Titirakinia membwa n am utu bwa a na kanga

ni kabanea aia tai iaon te bwai are e iangoia Tamara are i Karawa ibukia nako ae a iangoia aomata ibukia. Ko kona ni kainiin man warekan 1 Tamuera 16:7.

"Kawakinan Berita aika a Tabu,"

iteraniba 48: Ngkana temanna man am utu e katauraoia ni karoa ana mwakuri ni mitinare, ko na bae ni kabwanina warekan te rongorongo are inanona ao ni katauraoia te rinan ni botonia ngo aika a kakawaki are e karaoi Unimwaane Holland. Katuruturua te kibuntaeka “Te king nakon te mwakuri bon kawakinan ara berita aika a tabu.” Rinanona bwa tera te berita ae tabu ao titirakinii ataei bwa a na kanga ni katauraoi ngkai ni karaoi berita aika a tabu.

"E Mena Ikekei," iteraniba 69: langoa anean “Ana Tataro te Ataei” (*Aia Anene Ataei*, 12). Wareka taikan ana atatai Titita Wixom ma te tataro, ao kaungaia membwa n te utu n tibwaua oin aia atatai ma aia tataro ae onoti. Ko na bae n titiraki, “Ko kona ni iangoa te tai ngke e rauaki nanom n te tataro?” Kainna ma am koaua n te tataro. ■

Te Waaki ni Kakukurei ae Kaunga, te Rongorongo ae Akea Tokina

N te roro ae tebwitabun l kaea te kainutu n te tairiki n akea nanou. I taku bwa iai baika a tamara aika n na karoai.

Tairikin te Moanibong, imwin tabeua FHE, tinau e kaitiaka taiboran te umwanikuka ao ni katokaa te bwaai ae te tieeri ae uarereke imatara n tatabemanira nako. I taratara nako ni kakaei taian waiteke—ma bon akea teuana! Tinau e kabwarabwara bwa iai ara kaboo n te kang bwaai, ma ti na aki kona ni kabonganai bwainamwarake ke baira. Are e moanna iai inaomatana ni kamoamoakai.

Ti kabaitira n amwarake n aron are ti kona. N te tai ae waekoa ti a karekei bwaai aika tieeri n rabuna aon te taibora, ni burunako iaon ubura, ao iaon naba iranatura. I aki uringnga bwa antai ae e moanna, ma l uringanga te ngarengare ae aki toki ao n unga n au utu. I aki noora bwaninna, ma ngkai l kakaitau bwa tamaroara karekean te tabo ae mano ao ni kakukurei ni wewete nakon te mwenga ao ni karekeia aomata ake a na tararuai.

I kokoaua bwa iai te anene ao te reirei n te tairiki anne, ao tinau e anaa te tai ae abwabwaki ni katauraoi ao ni kaitiaki. Ma l kakaitau ibukin te waaki ni kakukurei are e reiakina te rongorongno ni kakaawakin te utu are l kainnanoia—ngkekei ao n aki toki. ■

Heather Mockler Teuscher, California, USA

REIREINAKI MAIROUN AE MWAATAI

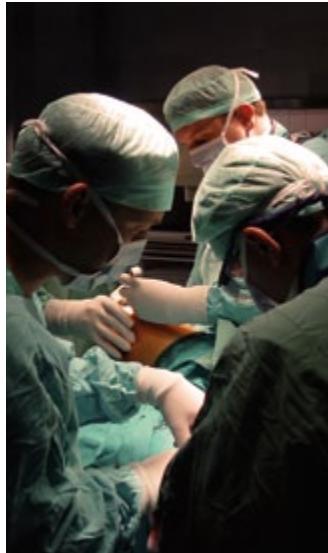
Iroun George C. Robinson

Ngkai te tia korokoro ngai angin te tai I titiraki bwa a kanga n reke irou te konabwai. Tabeman a taku bwa temanna e na mena n te kiraati, matakū n te korokoro, ao imwina n tauraoi ni karaoa te korokoro. Iai te taeka ni manikangare inanon te kataneiai: Taraa te korokoro, karaoa teuana, reiakin teuana. Ma e ngae n anne, akea ae raroa man te koaua.

I karekea rabakau ao au konabwai iaon au beebwa ian aia kairiiri taokita aika mwaiti aika a tarena man taotaonaki n nano. I monna moa man tararuan taian anganibai ao imwina ni kaniia rake. Imwin teuana te ririki ni mamataku ma te taratara raoi, I anganaki teuana katabeau ae uarereke, ni buoka te tia korokoro ao ana “moan tia ibuobuoki”—te tia ibuobuoki ibukin te korokoro.

Imwin teuana te ririki I a kariaiakaki n tei ni kaitara te taibora mairoun te tia korokoro ao ni mwakuri bwa te moan tia ibuobuoki n tain korokoro aika a uarereke. Imwin teuana ke uoua te ririki, I a kariaiakaki bwa te moan tia ibuobuoki inanon korokoro aika a kanga. Imwina I a moanna ni karaoi korokoro aika uarereke, n aron barongan te korokoro n te biroto, inanon are e riki bwa au moa n tia ibuobuoki te tia korokoro ae bane arona aei.

Inanon au kabanea ni kataneiai—itiua te ririki imwin are I tia ni kabanea n te reirei n taokita—I kariaiakaki ni karaoi korokoro aika a kanganga ngke e riki te tia korokoro bwa au moan tia ibuobuoki. I kunea bwa tia reirei aika a korakora a kona ni kanakoraoa te korokoro rinanon aia ibuobuoki ibukina ngkai a kona ni kaotia nakoiu bwa terana ae riai ni katiaaki n ae matata ao ae bebete—kawai ake a tia n reiakinaki rinanon te kataneiaki ae ti te arona aei.

Ngkai ata-ein te reirei ngai ibukin te korokoro, e aki toki ni iai temanna ae mena irari-kiu ae rangi ni konabwai. Ngkai ngai natin te Atua, I karekea te aekaki ni kabawaia ae ti te arona.

E aki batni bwanin au kakaitau n aia kairiri taan korokoro aika a kamimi man tarena aikai ake boni ngaia au moan tia ibuobuoki nikarokoa ae bane au kataneiai ao I a bon tei iaon waeu. Ma e ngae n anne, e ngae inanon 30 te ririki imwina, au tia reirei a bon kaoti n au iango ngke I a kabonganai taian konabwai ake a tia ni kakorakorai n reiakin, ni kaoti, ao ni kaeti.

Reiakinan reirein te euangkerio bon akea okorona. Ti reireinaki teutana imwin teutana rinanon te taneiai ae ko rinanona—ioun te Tia Reirei ae rangin taotaonaki n nano. Ti tata-

raia, ira Ana banna ni katoto, bubuti ibukin te kairiiri, ao Tamara are i Karawa e kabawaia ma te kairiiri—angin te tai mairoun te Tamnei ae Raoiroi, aia taeka burabeti aika a maiu, booki aika a tabu, ao temwaangina ake a tangira ao ni beku. Ara kairiiri e tei bwa te kanikina n ara itera ngkai ti karekea te onimaki, katamaroa kawaira, butimwaea te kaetaki, kaekai titiraki, ao n anga te onimaki ngkai ti kaotia bwa ti kororaoi iai.

Tabeman ataein te reirei aika taan korokoro a rangin ingainga ni mwakuri ma te inaomata, ni karaoi bwaai n oin aia kawai. N ae ti te arona, n tabetai ti kataia ni mwakuri n akea te tia Kairiiri ae mwaatai. I a tia n reiakinaki, ma e ngae n anne, inanon ririki aika a mwaiti ngkai te tia korokoro ngai I aki toki n tangiria ao n nora kakaawakin te moan tia ibuobuoki are e atatai riki nakoiu—ai moarara riki ngkana taian maiu ao tamnei a rangi ni kainnanoa bukakia!

Rikirakeria n te euangkerio e moanaki man te aonaba n tamnei, n reitinako ikai, ao n reitinako n akea te nanououa ni maan imwin tokin maiura n rabwata ae mamate. Ma inanon wakin nako taneiai ake ti rinanona, ara Tia Kamaiu e a tia n rimoara, kaoti konabwai aika a kainnanoaki nakon te tokanikai. Ao E kaoia ni kabane bwa a na onimakinna ao Mwataina. ■

E NA AKI KA OBINAKI

Otan te Aonaba, iroun Howard Lyon

*"Noria, bon Ngai te tua, ao te oota. Tarai, ao teimatoa n ua te toki, ao kam na maiu;
bwa ane e teimatoa n ua te toki ao N na anganna te maiu are akea tokina.*

*"Noria, I a tia n anganiningkami au tua; ngaiā are kawakin au tua. Ao aio te tua ao aia taeka burabeti,
bwa a boni kakoaua ibukiu" (3 Nibwaai 15:9–10).*

Ngke ti kamatebwiaia ana Boki
Moomon n tatabemanira, n utu, ao
n ara kiraati n Reirei n Tabati n te
ririki aei, ti kona—n aron Riaai—n uko-
ukori rekoti ni ikawai ao ni kunea bwa a
“kangkang; eng, ao a korakora bonganaia
naba nakoiria, ao ti na kona naba ni katei-
matoai ana tua nako te Uea ibukia natira”
(1 Nibwaai 5:21). Taraa “Buokiia Ataei
n Tangira Ana Boki Moomon,” iteraniba
14, ao “Kuneakin Kaeka inanon ana Boki
Moomon, iteraniba 16.